

Altın Madalyon

ÇİZGİ ROMAN
SEVDALILARI...

ONLINE DERGİ

NİSAN 2020 ÖZEL SAYI:3

DÜNYA KADINLAR GÜNÜ'ne ithafen

ALEV AYTAÇ
ARZU SURİÇİ KİREÇÇİ
AY BARKA
AYŞE CİLACI TOMBUŞ
AYŞE ZAIMOĞLU
AYŞEGÜL FURUNCU
AYTÜL AKAL
BANU AÇILTAN
BERNA KABACAOĞLU
BERRİN AKSU
BETÜL ULUKUT
CANAN ERCİYAS
EBRU KISACIK YILMAZ
ELİF DERYA KISACIK
ERİNÇ SELÇUK
ESİN TOMBUŞ
ESRA İLTER DEMİRBİLEK
FULYA İÇÖZ NARLI
GÖNÜL KARTAL
HAZAL ÇORUK
KÜBRA N. KOÇAK
PELİN KILINÇ
RANA YAĞLITAŞ
SEVDE DOĞAN
SEVGİ SAYGI
SEVİL ÇETİNKAYA
SİBEL SÖKEL
ŞEHAZ ÜNAL
TUĞBA DEMİREL GÜNAYDIN
VİLDAN CEYHAN
YURDANUR DERYA
ZEYNEP AYDIN
ZEYNEP BAYRAKTAR

Bağımız Çizgi Roman
Kültürü Dergisi

YIL:9 ÖZEL SAYI:3
GENEL SAYI:12
NİSAN 2020

Editör
Ali YILMAZ
Ümit KİREÇÇİ

Dergi ve Kapak Tasarımı
Yunusmeyra

"Altın Madalyon"
Logo Tasarımı
Abbas BAĞÇA

ALTIN MADALYON
DERGİMİZİN 3. ÖZEL
SAYISINA KATKI SUNANLAR

ALEV AYTAÇ

ARZU SURIÇİ KİREÇÇİ
AY BARKA

AYŞE CİLACI TOMBUŞ

AYŞE ZAIMOĞLU

AYŞEGÜL FURUNCU

AYTÜL AKAL

BANU AÇILTAN

BERNA KABACAOĞLU

BERRİN AKSU

BETÜL ULUKUT

CANAN ERCİYAS

EBRU KISACIK YILMAZ

ELİF DERYA KISACIK

ERİNÇ SELÇUK

ESİN TOMBUŞ

ESRA İLTER DEMİRBİLEK

FULYA İÇÖZ NARLI

GÖNÜL KARTAL

HAZAL ÇORUK

KÜBRA N. KOÇAK

PELİN KILINÇ

RANA YAĞLITAŞ

SEVDE DOĞAN

SEVGİ SAYGI

SEVİL ÇETİNKAYA

SİBEL SÖKEL

ŞEHNAZ ÜNAL

TUĞBA DEMİREL GÜNAYDIN

VİLDAN CEYHAN

YURDANUR DERYA

ZEYNEP AYDIN

ZEYNEP BAYRAKTAR

E-Mail Adresimiz
admin@altinmadalyon.com

Forum Adresimiz
www.altinmadalyon.com

Facebook

<http://www.facebook.com/groups/274847089233019/>

Yazı ve Çizimlerin Sorumluluğu
Eser Sahiplerine Aittir.

ALTIN MADALYON

BU SAYIDA

4 ÇİZGİ ROMANIN KADIN EMEKÇİLERİ Berna Kabacaoğlu

5 ÇİZGİ ROMAN OKUYAN KADIN Şehnaz Ünal

8 ÇİZGİ ROMAN OKUMAK Sevgi Saygı

9 ÇOCUKLUK AŞKIM: ÇİZGİ ROMAN Ay Barka

11 ÇİZGİ ROMAN YAYINCILIĞINA UZANAN BİR SERÜVEN

Ayşe Karsel Zaimoğlu

15 BİR ANİMATÖRÜN, ÇİZGİ ROMANCININ, OKURUN MACERASI

Erinç Selçuk

21 "BEN BİLMEM EŞİM BİLİR, ÇİZGİ ROMAN DA NEYMiŞ"

Ebru Yılmaz

25 ÇİZİM YETENEĞİNİ BESLEYEN BİR SANAT: ÇİZGİ ROMAN Esra

İlter Demirbilek

29 ÇİZGİ ÖYKÜ (1994) Esra İlter Demirbilek

35 SİNEMADA OYNADIĞIM FARZETME OYUNUM- FİGEN

Vildan Ceyhan

39 KADIN ÇİZGİ ROMAN OKURU OLMAK Ayşe Cilacı Tombuş

41 KADIN KIRILINCA Ayşegül Furuncu

47 HAZAL ÇORUK (GALERİ) Hazal Çoruk

53 5 SORU 5 CEVAP Alev Aytaç, Banu Açıltan, Fulya İçöz Narlı,

Gönül Kartal, Pelin Kılınç, Sevil Çetinkaya, Yurdanur Derya,

Zeynep Aydın

59 VE DE Kİ!... (Şiir) Berrin Aksu

60 ACIYORUM (Şiir) Tuğba Demirel Günaydın

61 UZAK DOĞUNUN BİZE VERDİKLERİ: MANGALAR Sibel Sökel

65 DENİZ... BU KEZ KÜÇÜK BİR KIZ ÇOCUĞUNUN KALBİNE

DEĞDİ Elif Derya Kısacık

73 DÜNYANIN YANSIMASIDIR ÇİZGİ ROMAN Arzu Suriçi Kireççi

74 GERÇEK BİR AMAZON: WONDER WOMAN Sevde Doğan

75 KIZ ÇOCUĞU VE ÇİZGİ ROMAN AŞKI Berrin Aksu

81 ÇOCUKLUĞUMUN VAZGEÇİLMEZLERİ: ÇİZGİ ROMANLARIM

Canan Erciyas

83 ÇİZGİ ROMAN ÇEVİRİSİNDEN YAZARLIĞA AKAN BİR HAYAT

Aytül Akal

85 ON İKİ SENE ÖRÜMCEK ADAM ÇEVİRMEK! Betül Ulukut İle

Röportaj: Ümit Kireççi

97 GALERİ Esin Tombuş, Kübra N. Koçak, Rana Yağlitaş

101 BİR KADIN OKURUN ERKEK DÜNYASINDAKİ MÜCADELESİ

Zeynep Bayraktar

ÇİZGİ ROMANIN KADIN EMEKÇİLERİ

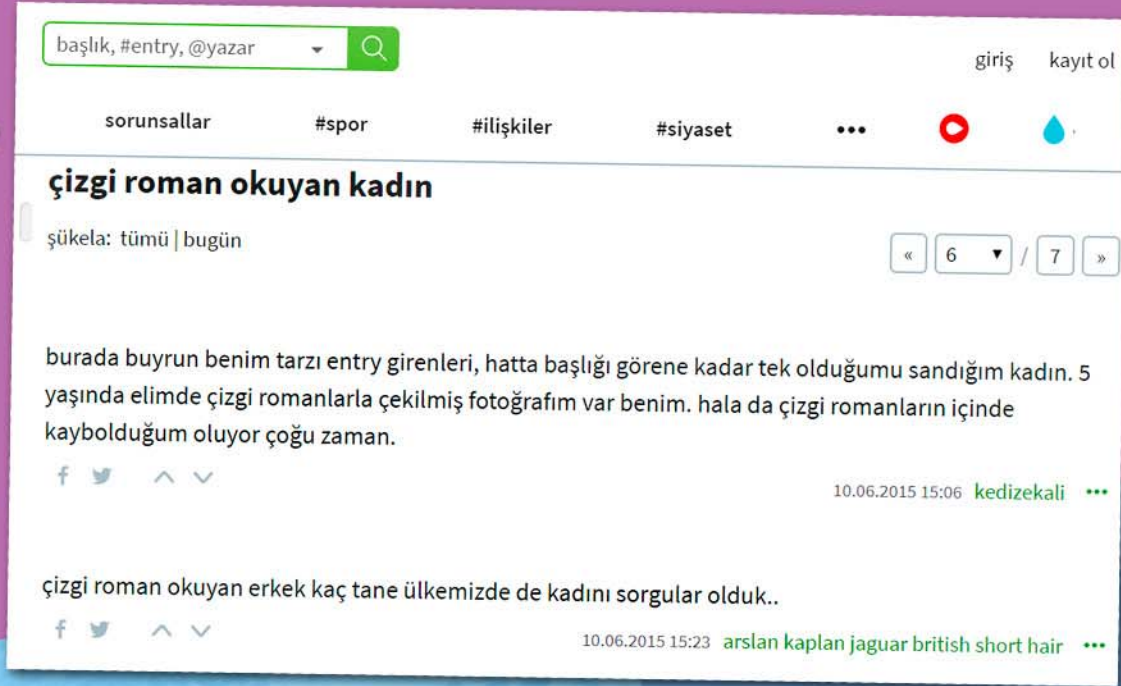
Çizgi roman dünyasının erkeklerin egemenliğindeki engin bir okyanus olduğu yadsınamaz. Bu ayrım henüz çok küçük yaşlardan itibaren başlar. Günümüzün çoğu erkek olan çizgi roman koleksiyonerleri, okurları, yazarları ve çizerleri henüz küçük bir çocukken bu işe bulaşırlar. Kız çocuklarına ise bol kalpli, kelebekli, cicili bicili, şeker pembesi bir dünya uygun görülür. Çoğu da bunu benimser, ama aralarında öyleleri vardır ki büyüdüklerinde June Mills, Marcia Snyder ve Audrey Niffenegger gibi başarılı çizgi roman sanatçıları olurlar. Çocukken ejderhaya binmiş, süper kahramanlarla birlikte kötülere karşı savaşmış, çizgi roman okyanusunda kulaç atmış kadınlar eski dostlarını asla unutmazlar ve birer yazar, çizer ya da okur olarak o okyanusa yeni damlalar katmaya devam ederler.

Kadın çizerlerin, eserlerinin yayımlanabilmesi için her iki cinse uygun veya erkeksi isimler kullanarak çizim yaptıkları geçtiğimiz yüzyıldan beri epey yol alınmış olsa da, erkek egemenliğinin hüküm sürdüğü bu mecrada kendine yer edinmek hâlâ kolay değil. Salt okur olarak bu alana ilgi duyan kadınlar bile, geçmişte olduğu gibi bugün de yadırganıyor. Kadınların, çizgi roman alemine yalnızca çizgi karakterler değil, çizerler ve okurlar olarak da imza attıklarını vurgulamak açısından, e-dergimizin bu sayısını kadın okurlarımızın yazılarına ve çizimlerine ayırdık. Hepsi de birbirinden değerli isimlerin çalışmalarını paylaşma açmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

BERNA KABACAOĞLU

“Hayır, bu bir yazı başlığı değil, internette rastladığım bir entry başlığı. Öylesine gerçeküstü bir olgu gibi görülmüş ki hakkında entry açmaya değer bulunmuş.”

Çizgi Roman Okuyan Kadın

ŞEHNAZ ÜNAL

Fotoğraf Sanatçısı

Hayır, bu bir yazı başlığı değil, internette rastladığım bir entry başlığı. Öylesine gerçeküstü bir olgu gibi görülmüş ki hakkında entry açmaya değer bulunmuş.

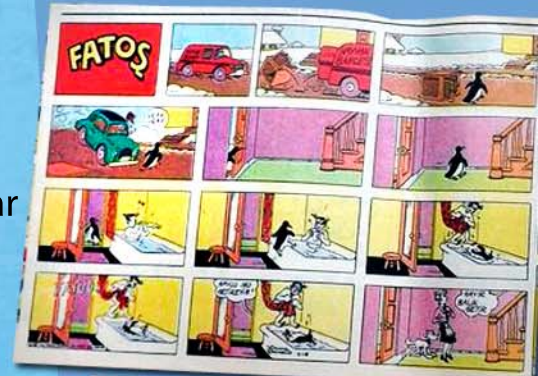
“Aaa, sen de mi çizgi roman okuyorsun?” sorusuna içimden verdiğim tepki genelde, “Kardeşim, biz Ay’dan mı geldik? Ne var bunda?” olur. Bu sefer ‘Ne var bunda?’ sorusunun yanıtını kendi içimde aramak için hatırlayabildiğim ilk çizgilere doğru bir zaman yolculuğuna çıktım.

İlk kitaplarımı "her çocuğun yaptığı gibi" annem okur ben resimlerine bakarken duyduğumu ezberler, sonra kendi kendime okuduğumu sanarak tekrarlardım. Ya da gazete okuyan babamdan *Hoş Memo*’yu yüksek sesle okumasını isterdim. Tüm karakterlerine bayıldığım bu sempatik bantı bir an önce kendim okuyabilmek için olacak, okula başlamadan okumayı yazmayı sökmüştüm.

Fatoş ile Basri, Güngörmüşler, Karaoğlan derken bankada çalışan komşumuz beni Doğan Kardeş'le tanıştırmıştı. Ardından Tina haftalık dergilerini keşfettim. Tanımayanlar için, 60'larda çıkan bu dergide sadece kadın ve kız çocuk kahramanların maceralarından oluşan birden fazla çizgi roman dizisi olduğunu söylemeliyim. İki amcamın bana yakın yaşlardaki çocukları da benim gibi hem kitap hem çizgi roman okuyarak büyüdüler. Yaşım ilerledikçe Tina'dan Tommiks'e, Tommiks'ten Teksas, Zagor ve Kaptan Swing'e geçtim. Büyük amcamın evinde, tuvalete giren okusun diye çizgi romanlar banyoda bir köşede dururdu. O evde okudukları farklı olduğunu, dergi olarak daha kaliteli olduklarını iyi hatırlıyorum. Sipru, Tenten, Asteriks, Ringo ve şu anda hatırlayamadığım birçok çizgi romanla ilk kez o banyoda tanıştım! Özellikle Halit Kıvanç çevirisi Asteriksler muhteşemdi.

Tommiks bir çocuk kahramandı gözümde. Çelik Blek ise adı nedense ısrarla yanlış yazılan bir erkekti. Çelik Bilek bana daha mantıklı geliyordu. Çizimini sevdiğim, yüzünü beğendiğim kahramanların maceralarını daha severek okuyordum. Bu yüzden Tom Braks ve Mandrake ancak bedava bulursam eve girerdi. Ortaokula geldiğimde çizgi roman okumaya Tex ile devam ettim. Biriktirmeye de o zaman başladım. Sonunda onları da bana matematik dersi veren ve her geldiğinde dergilerime yutkunarak bakan bir üniversite öğrencisine hediye ettim. Tabii matematikten geçtiğim kesinleştikten sonra!

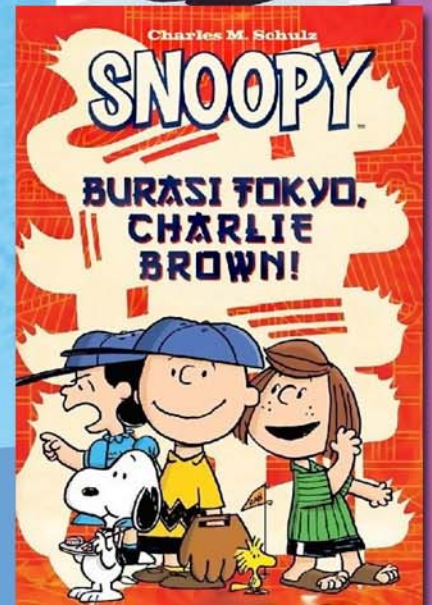
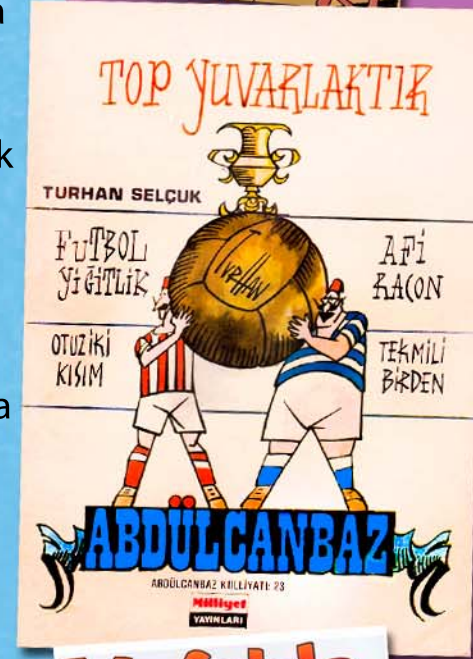

Bu arada kuzenler de "farkındaysanız kız erkek ayrımı yapmıyorum" çizgi roman okumaya devam ediyorlardı. Belki kimimiz biraz daha fazla bilim kurgu, kimimiz Fransız çizgi romanı, kimimiz mizaha yakın bir tarzda okuyorduk ama *Red Kit* ve *Abdülcanbaz* deyince akan sular duruyordu.

Yıllar içinde grafik romanı keşfettim, kadın yazar/çizerlerin daha çok kendi hayat öykülerinden esinlendikleri çizgi romanları ve romandan dönüştürülen çizgi romanları da severek izledim. Yabancı dilde olsa da *Mafalda* gibi sevdiğim kahramanların bantlarından oluşan kitapları evime taşımaya devam ettim, çizgi romanlarda çizerlerin yaptıkları muzipliklerini yakalamayı sevdim. Diğer kitaplarımdan vazgeçtiğim kadar kolaylıkla onlardan vazgeçemediğimi fark ettim. Sonradan aldığım *Tex*, *Abdülcanbaz*, *Tina* ve *Charlie Brown* dergileri de kitaplığımdaki yerlerini hala koruyorlar.

'Kadınların çizgi roman okumasında şaşılacak ne var?' sorusuna dönersek önce şu konuda anlaşalım: Ne bir üst paragrafta bahsettiklerim ne de Manga okuyucuları arasında böyle bir ayrım zaten yapılamaz. Şaşkınlığa neden olanlar *Tommiks*, *Teksas*, *Black Widow*, *Wonder Woman* türü çizgi romanlar. Çoğunlukla erkek olan yazar/çizerler kahramanlarını da erkek okuyucuyu esas alarak yaratıyorlar. Okuyucunun kendini özleştireceği erkek kahramanlar bol kaslı ve çok güçlü; kadın kahramanlar ise öngörülen erkek zevkine göre 100-50-100 ölçülerinde! Fizik güçleri yetersiz kalacağından olağanüstü güçlerle donatılan kadınların gözleri ateşler saçar, ellerindeki kılıçtan kan damlarken, yarı çıplak, iri göğüsleri okuyucunun gözüne gözüne sokulmaktadır.

Erkekler akıl kadar fiziki gücü de önemserken kadınlar bu konuya biraz farklı bakıyorlar sanıyorum. Ne aşırı kaslı vücutlar bizi etkiliyor ne de bu savaşmaktan başka bir şey düşünmüyor gibi görünen erkekler. Kim Kardashian vücudu da hepimizin hayali değil. Bu yüzden sanki biraz daha mesafeliyiz o tip kahramanlara. Ama hepimizin daha iyi bir dünya hayali var ve kötülükle savaşımız ortak. Okumayı ve sözcüklerin çizgiyle birleşince güçlenen, zenginleşen ifadelerini seviyorsak, çizgi hızıyla yepyeni maceralara sayfa açmak bizi heyecanlandırıyorsa, hepimizin kendi zevkine uygun bir çizgi roman türü bulacağı ve cinsiyet farkının bu cümle içinde yer alamayacağı açıktır.

A, FUTBOL OYNUYORU?!

Çizgi Roman

A, KAMYON SÜRÜYORU?!

Okumak

A, ÇİZGİ ROMAN OKUYORU?!

SEVGİ SAYGI Yazar

Bu eylemi bu kadar ilginç hale getiren ne yazık ki cinsiyetim oldu. Çağımızın şaşkınlığı diyebiliriz. "A, futbol oynuyor!? A, kamyon sürüyor!? A, çizgi roman okuyor!?" Oysa benim için çok doğal ve sıradan. Görsel olanın tadına varan herkes çizgi romandan keyif alır. Türkiye'de çizgi romanın az ilgi görmesinin nedeni de bu bence. İşitsel bir toplumuz, biz "kulaktan dolma" bilgilerle yaşarız. Dolmuşla seyahat edenler buna tanık olmuştur. Camında gideceği yerin tabelası olsa bile, binmeden önce sorar yolcu.

Çizgi romanların çocuğa okuma alışkanlığı sağladığı söyleniyor. Doğru. Benim öğretmenlerim bunu bilmiyordu (eskiden, epey eskiden). Neyse ki, onların her dediğine inanmama yeteneğim vardı.

Yine de çocuklara ve bazı yetişkinlere sadece yazılı olanları değil, yazısız çizgileri de "okumayı" önermeliyiz. Unutmayalım ki, yazıdan önce, mağaralarda çizgiyle anlatılıyordu hikayeler. Kısa bir dönem senaryo dersi verirken, Tuncer Erdem'in "Gece Gelen Öyküler" kitabını öneriyordum. Görsel dili öğretmenin en güzel yolu... sanmıştım. Çizgi romandan keyif almak tamamen bireysel-miş. Çizerleri kıskanmama engel olmuyor bu keyif tabii ki. Elimde öyküler biriktikçe daha da artıyordu bu duygu. Neyse ki çizgi roman dersleri alan dokuz yaşındaki Lara imdadıma yetişti. Şimdi onun korkunç sevimli canavarları için öyküler düşünüyorum.

Son söz olarak iyi ki düşler, çizerler, öyküler ve çizgi romanlar var. Bir de bekletmeseler... Hâlâ Karabala'nın 5. cildini bekliyorum.

Yuvarlanma

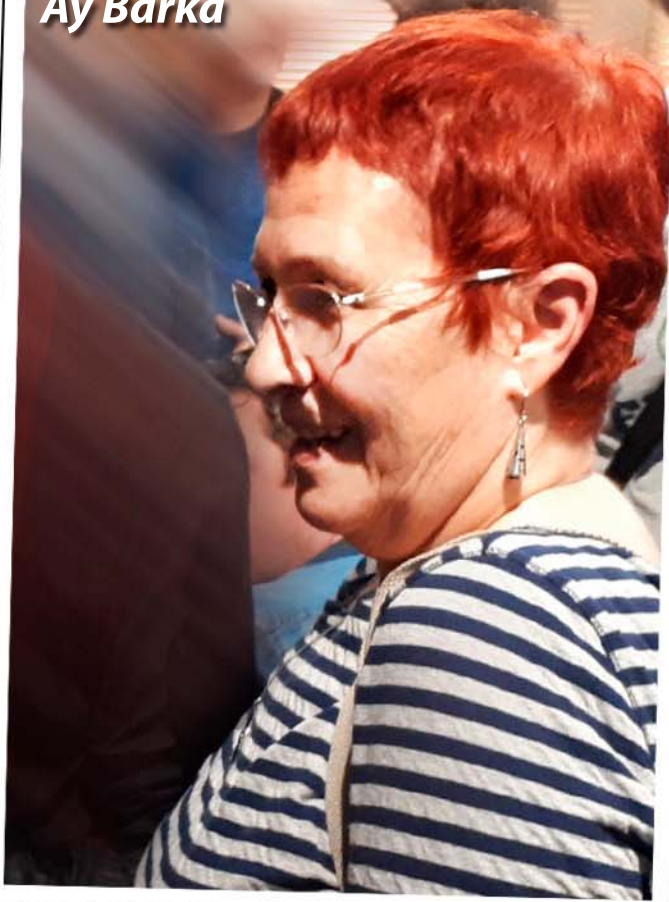
AY BARKA

“O, ikiz erkek kardeşleri gibi matematik öğretmeni olan annelerinin izinden gitmemiş. Edebiyat öğretmeni babasının yolundan ilerlemiş. İtalyan Ortaokulu ve İstanbul Kız Lisesi'nin ardından İstanbul Üniversitesi Latin ve Yunan Filolojisi'ni bitirmiş. 1970 yılında mezun olduktan sonra iş ararken, o zaman çizgi romanın en büyük adresi olan Tay Yayınları'na çevirmen olarak başvurmuş. Ay Barka, çizgi roman çevirisine başladıktan sonra bu dünyanın öyle içine girmiş ki, tatillere bile daktilosuyla gider olmuş. Çizgi roman fanatikleri onu en çok Zagor çevirileriyle tanıyor. Yayıncılara göre “Zagor'un Türkiye'deki jargonunu” Ay Barka oluşturmuş. Ama “Bunca yıldır içli dışlısınız. Peki sizin kahramanınız kim?” sorusuna verdiği cevaptan öğreniyoruz ki, onun kahramanı Mister No. Neden dersiniz, “Çok tatlı, esprili bir serseri o.” (Hürriyet - 28.03.2003)

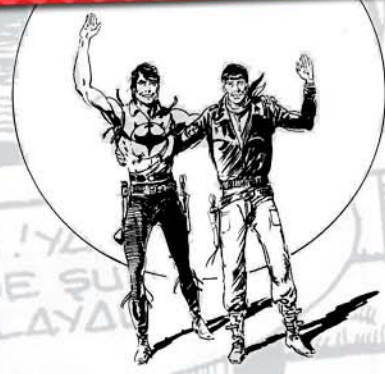
Çocukluk aşkım: Çizgi roman

Ay Barka

Fotoğraf: Özgür Çelikbaş

Çizgi romanla tanışmam çocukluk günlerime kadar dayanır. 50'li yılların sonları ile 60'lı yılların başlarında erkek kardeşlerimin arkadaşlarından ödünç aldığı Kinova, Teks , Teksas , Tommiks gibi çizgi romanları kaçak okuduğumuzu hatırlıyorum. Kaçak diyorum, çünkü her ikisi de eğitimci olan anne ve babam okumamıza izin vermezdi.Yıllar sonra çizgi romanlar bu kez çalışma hayatına atılmamla birlikte yeniden yaşamıma girmiş oldu. Orta ve yüksek eğitimim sırasında yabancı dillerle çok haşır neşir olmuşum. Bu yüzden eğitim dönemi bittiğinde çeviri yapmak gibi bir hayalim vardı. Rastlantılar sonucu ekmeğimi de bu yoldan kazanmaya başladım. 1970'den bu yana hayatım hiç aralıksız çizgi romanlarla geçiyor. Sonunda yaşantımın bir parçası haline geldi. Çizgi roman çevirmeyi seviyorum. Belki de içimdeki çocuğun hiç büyümemesini sağladığı içindir. Eskiden eğitimciler çizgi roman okunmasına karşı çıkarlardı. Oysa bizim ve bizden sonraki kuşakların okuma alışkanlığı edinmelerinde olumlu rol oynamıştır.

ÇİZGİ ROMAN YAYINCILIĞINA UZANAN BİR SERÜVEN

*“Önce Zagor ve Atlantis’ti (Martin Mystère)
en sevdiğim kahramanlarım, Asteriks’e
ayrı bir tutkum vardı.”*

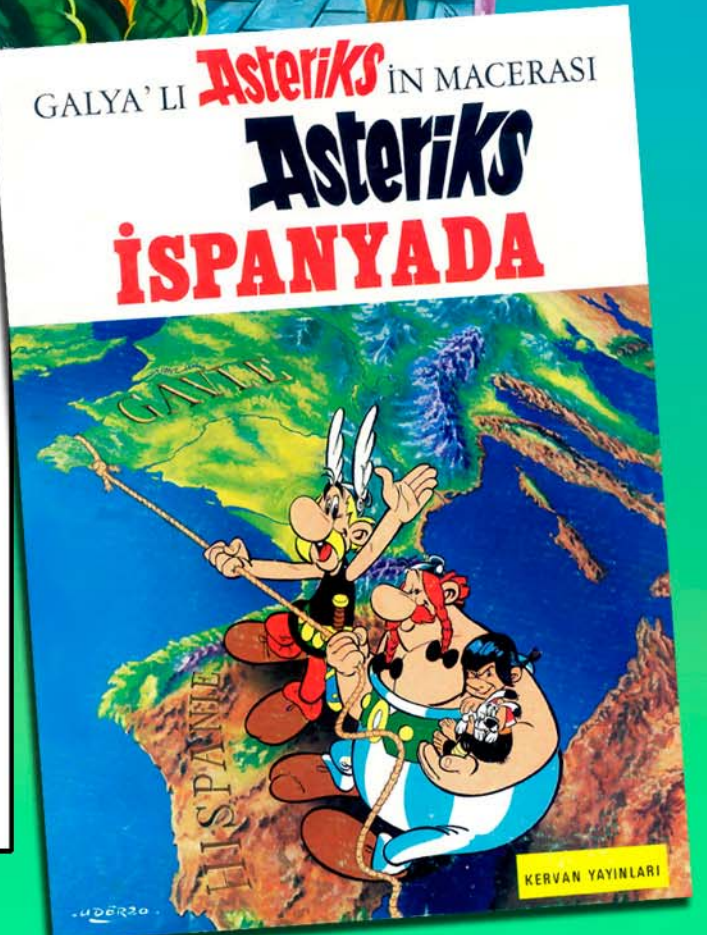
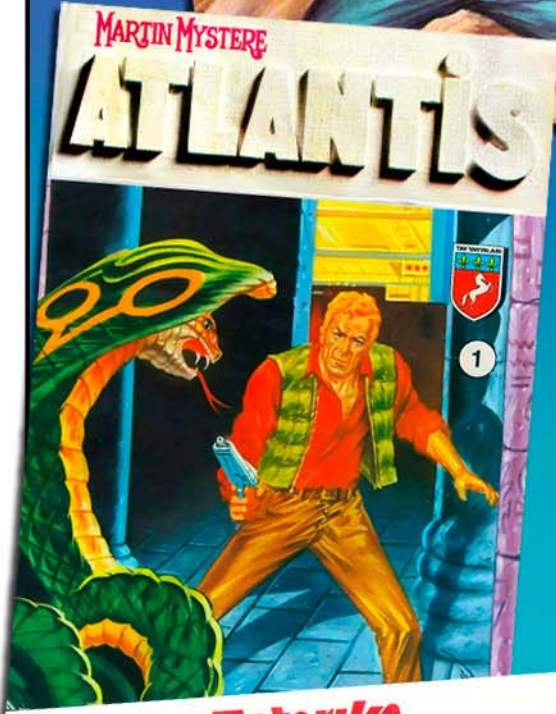
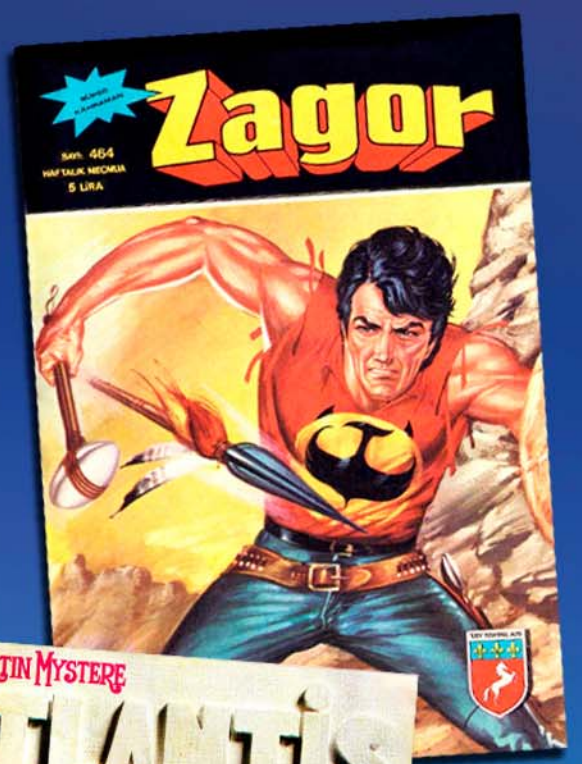

AYŞE KARSEL ZAİMOĞLU

Lâl Kitap
Genel Yayın
Yönetmeni

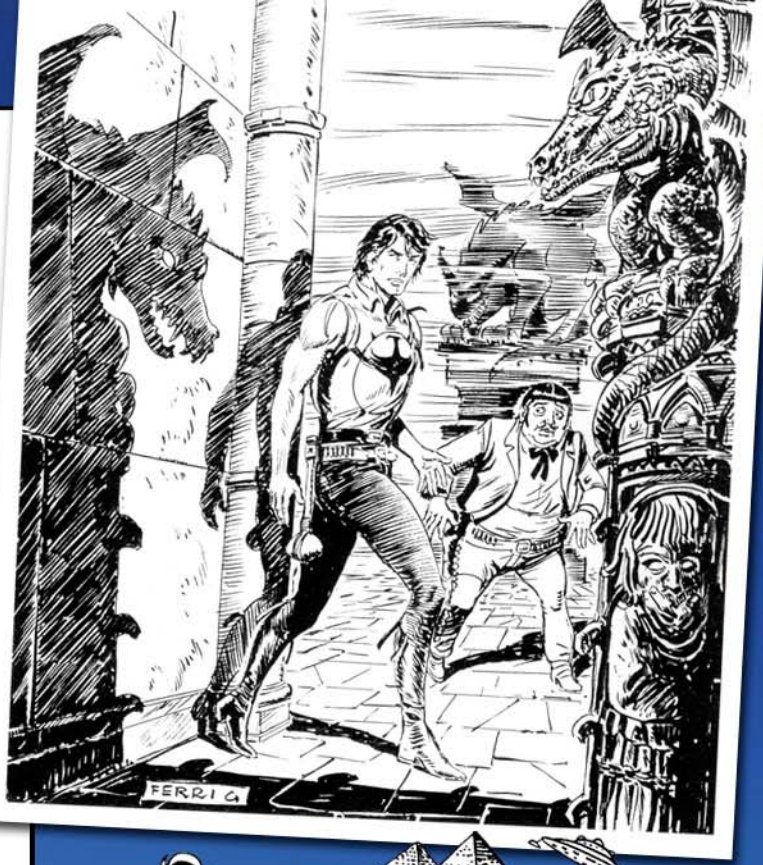
Bizim yaşlarımızda hâlâ çizgi roman okuyanların ez azından bir alanda ortak bir geçmişleri olduğunu söylemek hiç de yanlış olmaz: Bizlerin çizgi roman serüveni daha küçücük birer çocukken başladı.

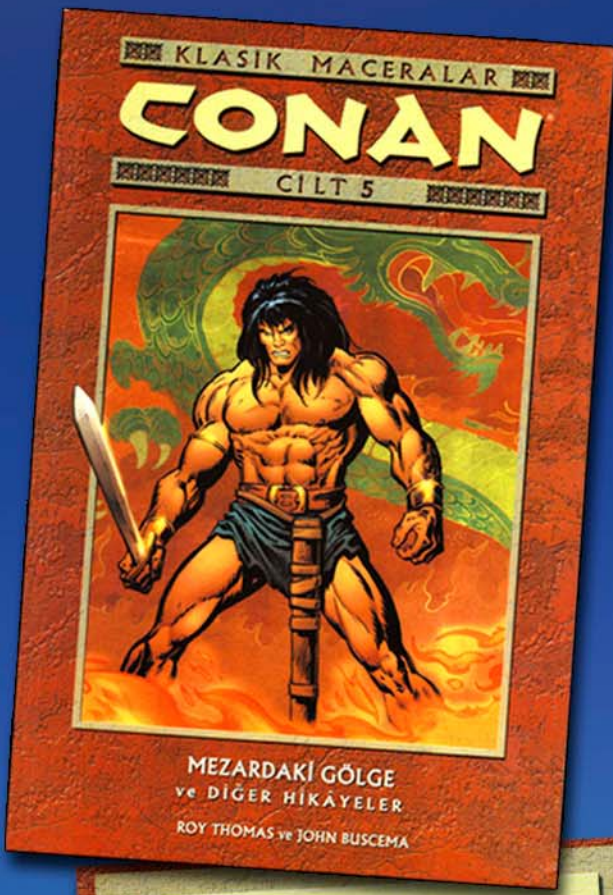
Ne güzel günlerdi onlar! Sokaklarda koşturup, misket oynamayan, çizgi roman takası yapmayan var mıdır aramızda? İşte, ben de o şanslı çocuklardan biriydim. Hatta pek çok arkadaşımдан biraz daha şanslı sayılırdım, çünkü annem çizgi roman takaslarım, saatlerce odama kapanıp sayfaların arasında kaybolmama pek de ses çıkarmazdı aslında. Hijyen takıntısını saymazsak tabii! Hiç unutamam, bir gün kapı çaldı, annem açtı ve "Ayşe, buraya gel, arkadaşın kapıda, yine takasa gelmiş!" diye sert bir tonla seslendi. Daha o anda bu işte bir terslik olduğu anladım. O zamanlar şimdiki gibi değildi ki, annelerimizin ses tonlarındaki küçücük bir değişim bize hemen bir yanlış yaptığımızı anlatır, tek bir göz hareketi susup bakışlarımızı yere çevirmemize yeterdi. Nasıl başarılılardı bilmem, şimdi kendi çocuklarımıza bakıyorum da, bırak bakışı, yerinde sinirinden maymun gibi zıplasan umurlarında olmuyor! Neyse... Annem başımda dikilirken, aldım çizgi romanları elime, "Ben sana

seçer getiririm,” dedim aceleyle. Kapı kapanıp arkadaşım gider gitmez başladı annem bağırınmaya: “Yetti artık senin çizgi roman takasların! Mahallenin bütün sümüklülerini başımıza topladın!” O anda çocuk gözümün önüne geldi tekrar: Elinde çizgi romanlar, sümükleri akmış, burnundan ağzının içine kadar giriyor, arada bir koluyla şöyle bir siliyor. Tamam, demiştim o gün içimden, bizim takas maceramız buraya kadarmış. Neyse ki annem fazla uzatmadı, bir iki sakın geçen günün ardından, bir daha o olayı hatırlatmadı, ben de bildiğim yolda devam ettim.

Önce Zagor ve Atlantis’ti (Martin Mystère) en sevdiğim kahramanlarım, Asteriks’e ayrı bir tutkum vardı. Sonra Conan çaldı kalbimi, hem de nasıl çalmak! Rüyalarım bile girmiştir o büyülü atmosfer, garip ama kendimi Conan olarak görmüşlüğüm bile vardır hani!

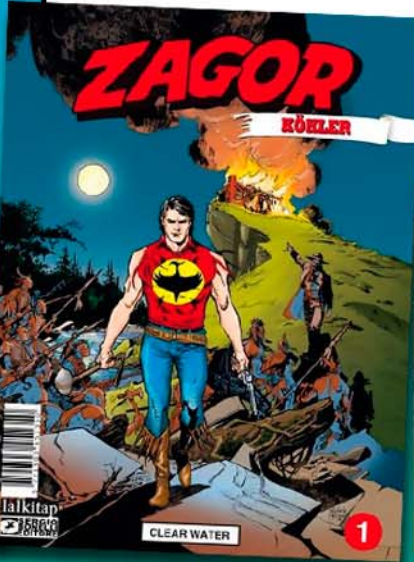
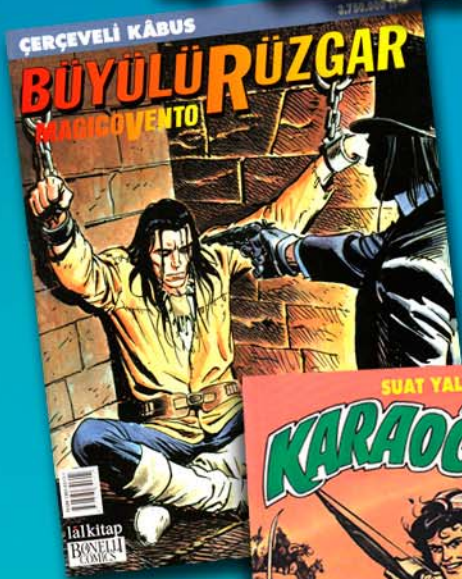
Orijinal Adı:
THE CHRONICLES OF
CONAN THE BARBARIAN
Lâl Kitap Yayın Ltd. adına Sahibi:
Ayşe KARSEL ZAIMOĞLU
Bahadır ZAIMOĞLU
Grafik:
Sibel ULUKAYA
Serpil İNCİ
Yayın Hazırlık:
Ayşe KARSEL ZAIMOĞLU
Sibel ULUKAYA
Çeviri:
Ayşe KARSEL ZAIMOĞLU

Buscema'nın çizgilerine hayran, az kara kalem çalışması yapmamışım kendi kendime. Sanata, tarihe eğilimimde de bence önemli bir yeri vardır çizgi romanların, özellikle de Atlantis ve Conan'ın.

Aşk hayatıma bile yön verdi şu çizgi romanlar. Nasıl aşık olunmaz doğum gününde sana bir seri çizgi roman hediye edene? Bir elmas kolyeden bile değerliydi o hediye, bu kadar yakından anlaşılabilmiş olmak, geçmiş mutlu takas günlerimize doğru yolculuğa çıkarılmak!

İş dünyasında çizgi romanlarla buluşmam tamamen bir rastlantıydı aslında. Kör istedi bir göz, Allah verdi iki göz misali, Milliyet, AD Yayıncılık'ta başlayıp Aksoy Yayıncılık'ta devam eden çizgi romanlarla iç içe profesyonel hayatım, Lâl Kitap bünyesinde kahramanlarımızı kendi çatımız altında toplamaya uzandı. Tam 18 yıldır da kahramanlarımız, bizimle ortak geçmişi paylaşan ve paylaşacak olan sevgili okur dostlarımızla birlikte bu macera sürüyor. Ve...

SÜRECEK...

“ Karakter tasarlamak,
hikayelerini yazmak, onlara
bir geçmiş vermek, zevklerini
ve korkularını oluşturmak
inanılmaz keyifli. ”

**Bir Animatörün,
Çizgi Romancının,
Okurun Macerası**

ERİNÇ SELÇUK

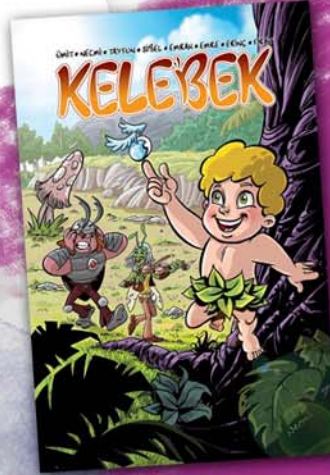
İllüstratör, Animatör ve Karakter Tasarımcısı

Çizgi romanla ilk tanışmam 9-10 yaşlarında Milliyet gazetesinin verdiği Red Kit serisi ile olmuştu. Hiç öyle kütüphanesinde dolu dolu çizgi romanı olan bir çocuk olmadım fakat odam hep çizimlerle doluydu.

Zaman geçtikçe Red Kit'ten başka Asteriks ve Tenten almaya başladım. Tek bulabildiğim bunlardı açıkçası. Malesef bunlar da çeşitli zamanlarda taşınmalar sebebiyle kayboldu gitti. Okul yıllarında değiş tokuş yaparak ve dirsek temasıyla okuyanlara yanaşmak suretiyle çizgi roman yelpazem biraz daha genişledi.

Yayınlanan ilk resmi çizgi romanım Ümit Kireççi'nin yazdığı "Kelebek". Bu projede çalışırken çok keyif aldım. 6 çizer, güçlerimizi birleştirerek bu projede çalıştık. Benim için başı-sonu belli olan, ayrıca yayınlanan ilk projemdi. Bu yüzden değeri büyük gözümde. Baskı macerası da Ümit Kireççi'nin çabalarıyla 1 yılı aşkın sürmüştü. Ama sonunda basılı işi elinizde tutunca bir farklı hissediyor insan kendini. Bunu her çizer yaşamıştır eminim ve umarım her yeni çizer de bunu yaşayabilir.

Yurt dışında yeni evimize taşınırken evde giysi ve öteberiden çok çizgi roman olduğunu farkettilim. Zavallı eşim bunları kutularken, önce hangilerini istediğimi sordu.

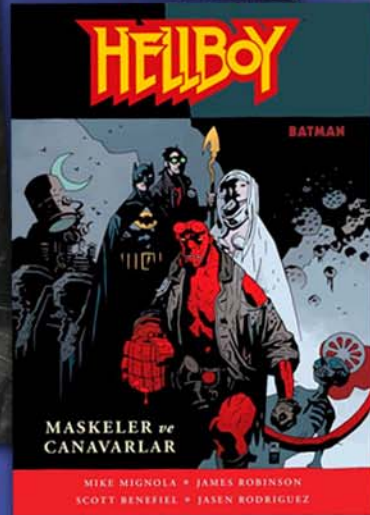
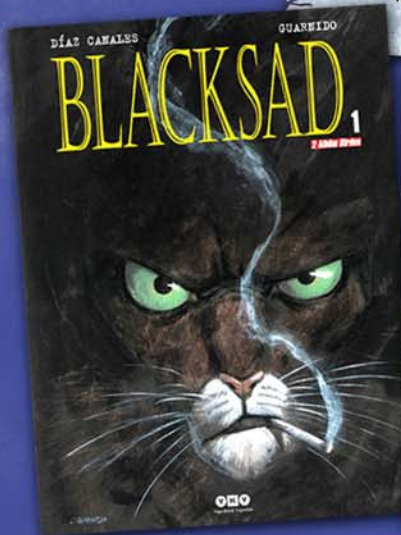
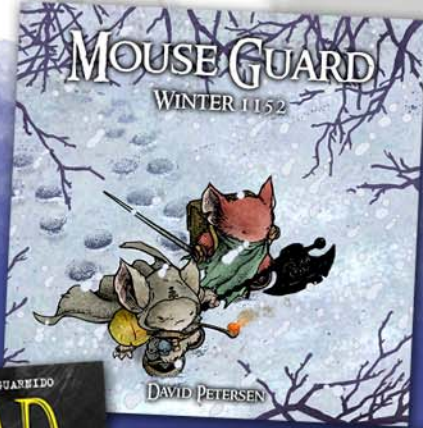
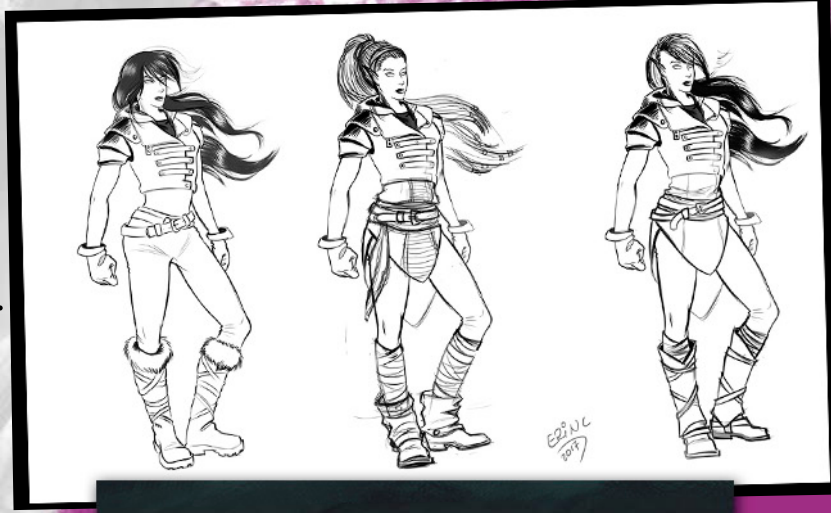

Ben de önce Hellboy'ları getir bari dedim. Taşınmadan sonra *"Hellboy'un kendisini getirmek daha kolay olurdu"* demişliği vardır. Aramızda kalsın, daha koleksiyon figürlerimi getiremedim bile, neyse...

Çizgi roman dükkanları benim için hiç cazibesini kaybetmedi. Alışveriş merkezinde *catwalk* yapmaktansa 1 saat çizgi romancıda kalmayı tercih ederim. Tabii ki herşeyi takip etmek kafa ve cüzdan açısından imkansız. Fakat fırsat buldukça özellikle farklı tarzı olan çizerleri keşfetmeyi severim. Şimdilerde işi çığrından çıkarmamak için ayda 1 (hadi bilemedin 2, belki 3-4) çizgi roman alma sınırı koydum kendime...

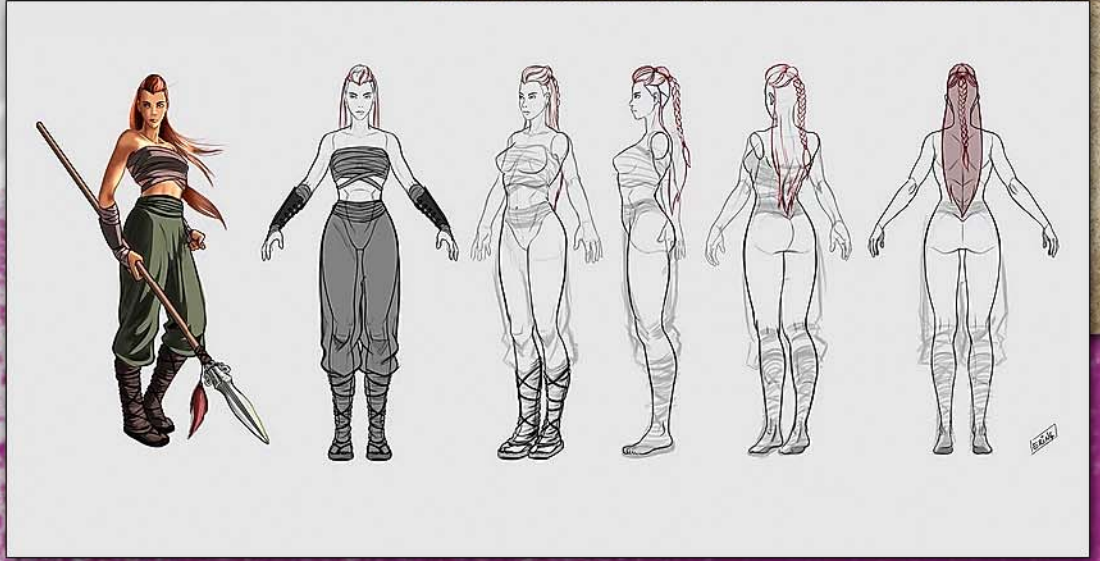
Favori çizgi roman çizerlerim Mike Mignola (Hellboy), Juanjo Guarnido (Blacksad), David Petersen (Mouse Guard).

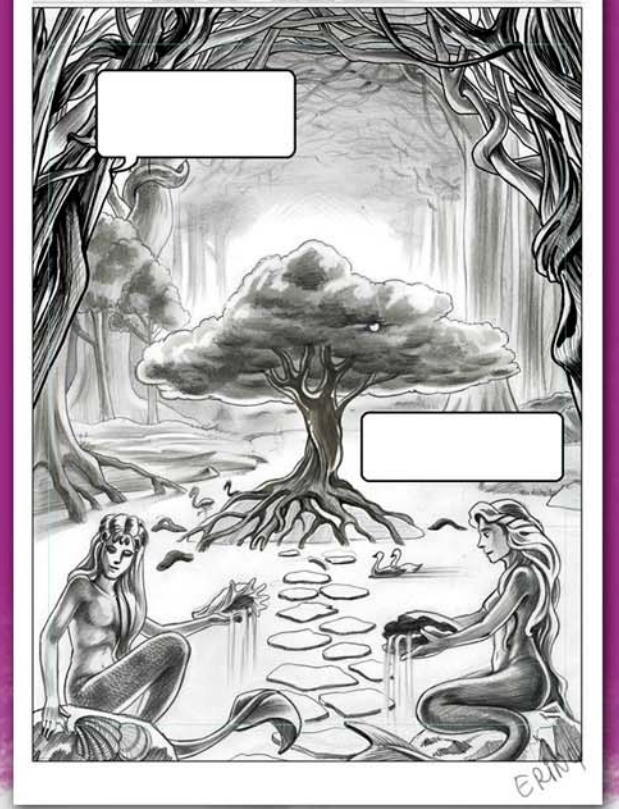
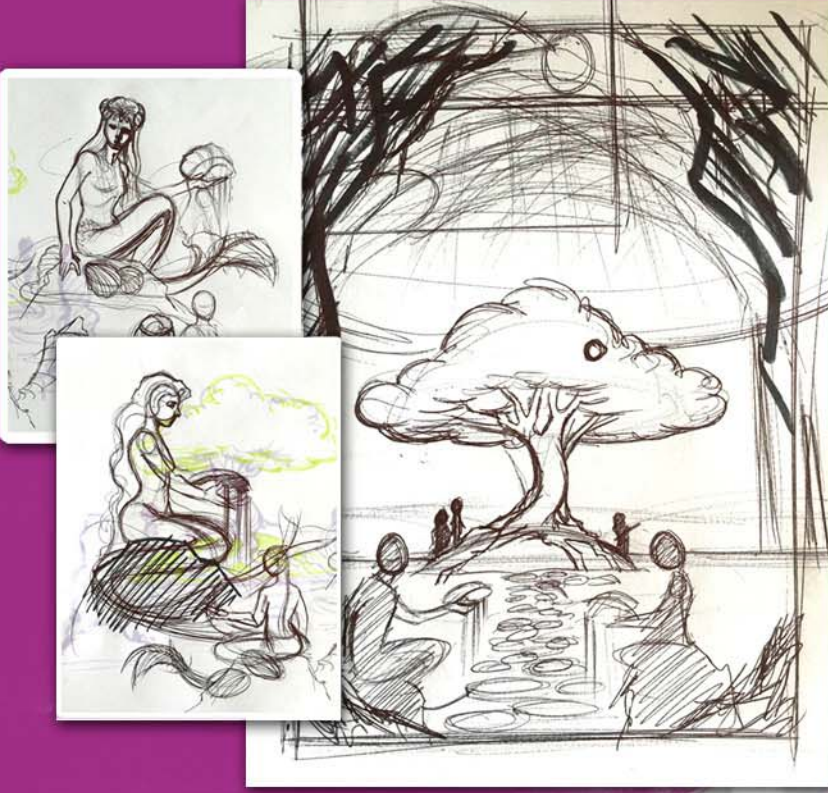
Şimdilerde bir oyun şirketinde, oyun konseptleri ve karakterleri tasarlıyorum. Çizgi roman ile aynı şey olmasa bile, aynı keyfi alıyorum. Karakter tasarlamak, hikayelerini yazmak, onlara bir geçmiş vermek, zevklerini ve korkularını oluşturmak inanılmaz keyifli.

Çizgi romanda da aynı şeyi yapıyorsunuz aslında. Hikaye sonuçta bir ya da birkaç karakter etrafında dönüyor ve ilk sayfanın ilk çizgisini atmadan önce, karakterlerin hepsini tasarlamamız gerekiyor.

KIZILPENÇE

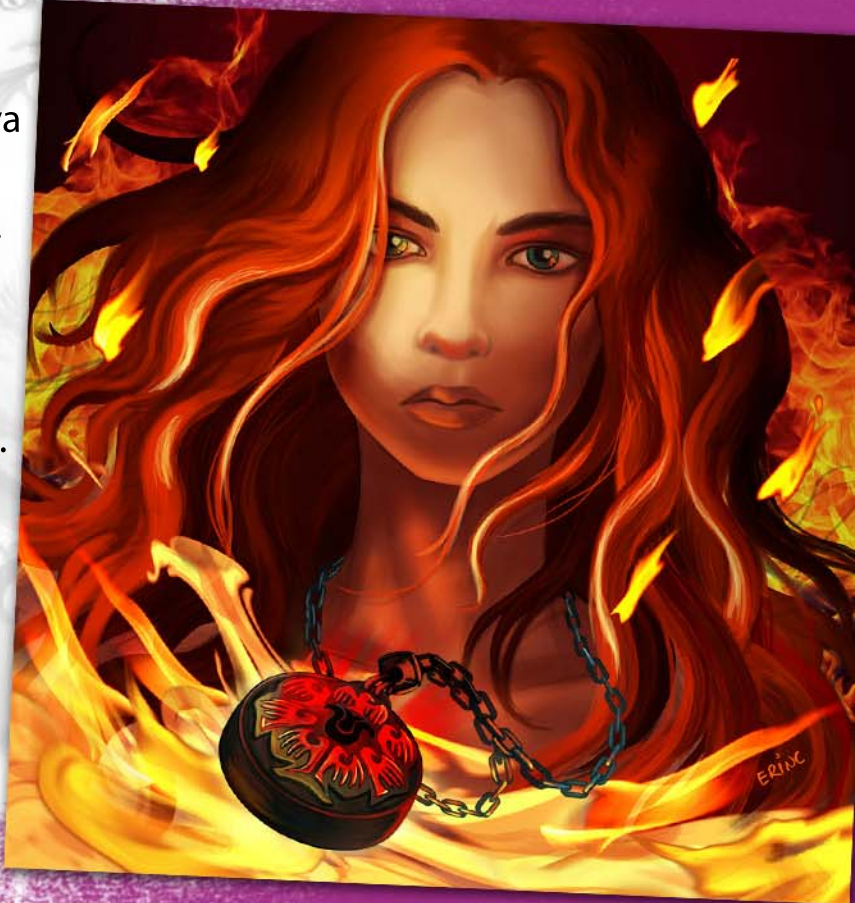

Bu aşama genelde en sevdiğim kısımdır. Karakterlerin özellikleri hikayeye yön verir. Hatta bazen öyle şeyler eklersiniz ki, hikayeyi bambaşka bir yere götürür. Buna da yazar-çizer dayanışması denir. Benim elbette yazarlık yönüm kuvvetli olmamakla birlikte, mevcut hikayeye ufak detaylar eklemeyi severim (imkanım ve iznim varsa tabii).

Bana gelen hikayenin bütün karakterleri zaten hazırsa, mekanlar ve aksiyon üzerinde daha fazla düşünecek zamanım olur. Ki bu da güzel bir şey. Mekanları iyi olmayan bir çizgi roman anca sticker kitabı gibi olur herhalde. Bu yüzden önce mekan üzerinde biraz düşünmeyi tercih ederim. Hatta içinde karakterler olmadan, acaba benden sırf mekan tasarımı istenseydi nasıl bir şey yapardım, diye düşünürüm. Fazla detaya girmeden birkaç eskiz yaparım. "Şu taraftan yürüyor olsam ne görürdüm" diye düşünürüm mesela. Bu çok faydalı bir egzersizdir. Farklı bakış açılarını düşünmenizi sağlar. Böylece mekanın kontrolü sizde olur. Kontrol sizde olduğu sürece, hikayeye daha iyi hakim olur ve panelleri daha rahat çizersiniz.

Neyse, teknik konulara girecek olursam bu iş uzar gider. Çizgi roman okumayı ve çizmeyi seven biri olarak (aynı zamanda bir anne olarak), çocuğuma aynı güzel şeyleri aşılamaya çalışıyorum. Bunu tabiki "*hadi otur şunu okuyalım*" şeklinde yapmıyorum. Çizgi romanın ve aynı zamanda iyi çizmenin, çizgilerle bir hikaye anlatmanın, bir kariyer yolu olabileceğini göstermeye çalışıyorum. Sevdiğiniz şeyler için kaliteli zaman ayırmaya çalışın. Belki çok klasik oldu ama sevdiğiniz şeylere zaman ayırmazsanız, hayat her geçen gün daha da monoton hale gelecektir. Evde, yolda, sokakta, tatilde, nerede olursa olsun sevdiğiniz şeylere, kendinize zaman ayırın.

"O yıllarda İstanbul Üniversitesi Beyazıt kampüsünün önünde sahaflar ve kitap sergileri açılmaktaydı. Biz istisnasız her hafta sonu bu kitapçıları gezerdik."

"BEN BİLMEM EŞİM BİLİR"

"ÇİZGİ ROMAN DA NEYMiŞ..."

EBRU YILMAZ

Reklam Pazarlama

Benim çizgi roman serüvenim 1995 senesinde eşim ile tanışmamla başladı. Daha öncesinde ilkokul yıllarımda okumuş olduğum *Cin Ali* dışında çizgi roman hakkında bir bilgim yoktu. Önceleri çizgi roman benim için bir anlam ifade etmiyordu, eşim ile tanıştıktan sonra çizgi roman dünyasının kapılarını aralamış oldum. İlk zamanlarda eşim ne okuyor, ne anlıyor bunlardan diyordum. Ben de zamanla mizah dergileri ve *Ntv Dünya Klasiklerini* okuyarak çizgi romanın büyülü dünyasına girmiş oldum. Günler geçtikçe eşimin bu konuda yalnız olmadığını fark ettim.

O yıllarda İstanbul Üniversitesi Beyazıt kampüsünün önünde sahaflar ve kitap sergileri açılmaktaydı. Biz istisnasız her hafta sonu bu kitapçıları gezerdik. Bir çok çizgi roman okuyucusunun yakından tanıdığı *Büyülü Dükkan*'ın sahibi İlyas Erkul ve kardeşi Atilla ile tanışmamız da bu dönemde oldu. Bir kaldırım üzerinde küçük bir standları vardı, sonrası herkesin bildiği Kadıköy'de ki "*Büyülü Dükkan*" olarak devam ediyor. Her hafta sonu yapmış olduğumuz bu ziyaretlerle yeni insanlar tanıyıp çizgi roman üzerine sohbetler ediyorduk. Çizgi roman koleksiyoncusu ve sevdalısı bir insanla evli olduğunuzda her ne kadar ilgi alanınıza girmese de olayları ve insanları gözlemlemek, yeni insanlar tanımak çok farklı bir deneyim oluyor. Bu sohbetler uzun soluklu dostlukları da beraberinde getiriyor, birbirlerini

çok fazla tanımayan bu insanlar çizgi roman hakkında, ortak bir tanıdıklarından bahseder gibi saatlerce konuşabiliyorlar. Ayrıca çizimlerde önemli o çizgi romanın beğenilmesi için, bazen çizgi roman okuyucularının görsel zekaya sahip olduklarını da düşünmüşümdür. Ayrıca hayal dünyaları da oldukça zengin.

Eşim için çizgi romanın hayatımızda ki yeri çok farklı, onları özenle topluyor ve kimseye dokundurmuyor. Bu konu ile ilgili sizlere başımızdan geçen bir anımızı anlatmak istiyorum.

"Evliliğimizin ilk yılları idi ve yeni bir eve taşınmamız gerekiyordu... Eşim her zamanki gibi kitaplarını kendi elleriyle özenli bir şekilde kolilere yerleştirdi, üzerlerine de kırılacak "cam eşya" diye yazdı. Bu arada koliler normal ev

eşyalarını taşıdığımız kolilerden farklı, daha sağlam ve büyük. Taşınma günü geldiğinde eş dost hep birlikte eşyaları taşımaya başladık... Gün boyu eşyaları ve kolileri yeni eve taşıdık. Herkes yorulmuştu, çay içelim ve biraz soluklanalım dedik. Kitapların olduğu koliler de bayağı bir ağır, eşimin kuzeni bana döndü, "Amma çok cam eşyanız varmış taşı taşı bitmedi, üstelikte çok ağır" dedi. Bende o kolilerin içinde kitap olduğunu söyleyince sitemkar bir şekilde, "Bu şimdi mi söylenir, daha önce söyleseydin kaldırıp atardık" dedi. O gün bu gündür eşim kolilemiş olduğu bütün kitaplarını kendi taşır. Bu konuda kimseye güvenmez, zarar görmesinler diye elinden gelen her şeyi yapar. Taşınan bu koliler öyle 3, 5 tane değil en az 30, 40 kolidir. Zaman zaman ev taşımada bize yardım eden kişilerle bir araya geldiğimizde mutlaka kolilerin ve içindeki kitapların mevzusu geçer.

2017 Senesinde eşim Beylikdüzü'nde bir avm'nin içinde çizgi roman standı açtı. Bu olay beni de çizgi roman hakkında azda olsa bilgi sahibi yaptı. Düzenlemiş olduğumuz imza günleri ve etkinliklerle bir çok çizgi roman sever ile tanışma fırsatım oldu. Hikmet Yamansavaşçılar'ın çizmiş olduğu "Karabala" kitabının imza günü oldukça güzeldi. Bir çok insan farklı yerlerden gelip bizlerle birlikte oldu. Çok özel ve harika bir gün geçirdik. Bu etkinlik çerçevesinde Tan Burak, Ümit Kireççi ve Hüsnü Çoruk bizlerle olup hoş bir anı bıraktılar.

Eşimin çizgi roman sevdası halâ devam ediyor. Her ayın belli zamanlarında Kadıköy'e gidip geliyor. Bazen gizli bazen de *"benim değil arkadaş'a aldım*

kargo ile göndereceğim" diyerek odasına çizgi romanlarını sokuyor. Bazen soruyorum ne yapacaksın bu kadar kitabı (tahminen 6000 adet) diye, aldığım cevap ise: *"Sen bir de benim gözümden görersen beni anlayacaksın"* oluyor. Evin bir odası doldu ve hole doğru yayılmaya başladı. Bu işin sonu nereye varacak bilmiyorum. Eşimin emekliliğine bir kaç ay kaldı en büyük hayali sahaf veya çizgi roman cafe açmak, kimbilir belli mi olur belki de açar.

Çizgi roman ile tanışmamın 25. Yılında (çeyrek asır) bu şekilde bir yazı hazırlamaktan onur duydum. Çizgi romana gönül vermiş bir adama aşığım size daha ne anlatabilirim ki...

TAN BURAK

HİKMET YAMANSAVAŞÇILAR

ALİ YILMAZ

ÜMİT KİREÇÇİ

HÜSNÜ ÇORUK

ÇİZİM YETENEĞİNİ BESLEYEN BİR SANAT: ÇİZGİ ROMAN

*Soon, there were so many dreams I did not know what to do.
So, I thought to myself, and then I decided,
I would give these dreams to you.*

**BENİM İÇİN KENDİMİ
İFADE ETME ŞEKLİDİR ÇİZMEK.
DOMATESLİ ÇORBA TARIFI
VERİRKEN BİLE ANLATTIKLARIMI
ÇİZERİM.**

ESRA İLTER DEMİRBİLEK

İllüstratör ve
Çocuk Kitapları
Yazarı

Bana çocukluğunuzu anlatın dendiğinde şöyle başlıyorum cümleye *"Konuşmadan önce çizmeyi öğrenmişim."* Benim için kendimi ifade etme şeklidir çizmek. Domatesli çorba tarifi verirken bile anlattıklarımı çizerim. Deli miyim neyim? İnsanlar benimle tabu oynamaktan vazgeçti. Ne zaman çizerek anlat kısmı bana gelse pes ediyorlar.

Kalem kağıtla haşır neşirliğim her çocuk gibi benim de erken yaşta başlamıştı. O zamanlar pek resimli kitap yok muydu, bizim eve mi girmezdi bilmiyorum ama 4-5 yaşlarındayken evdeki kitaplıkta rengini beğendiğim kitapları alır yanlarına o sayfada gördüğüm çizimi taklit ederdim.

Yıllar sonra elime geçtiğinde bir gördüm ki resimlediğim ilk kitap ismi *"Yalnızlar Rıhtımında"* olan bir şiir kitabıydı. Resimleri hüznüydü aslında. Bir iskelede tek başına bir geminin ardından bakaduran hüznü kadını, sonbaharda yaprakları savrulan ağaçlar.

Nedense o kitap benim ilgimi çekmiş ve gördüğüm resimlerin yanına çöpten adamlarımı karalayivermişim. Hatırladığım ilk resimli kitabım *"Üç Küçük Domuz"* idi, pop up bir kitaptı ve elimden hiç düşürmez, beraber uyurdum. Almanya'da yaşayan dayımın getirdiği resimli kitaplardaki, ders kitaplarındaki resimlere dalıp dalıp hayaller kuran bir çocuktum. İlkokuldan ortaokula geçiş dönemimde ilgim biraz mizaha kaydı ve gazetelerdeki bant hikayeler ve mizah dergileri, çizgi romanlar ilgimi çekmeye başladı. Annemlerden kalan *Mandrake* ilk sahip olduğum çizgi romanlardandı. *Fatoş ve Tenten*'in maceraları ilk okuduklarımdan.

Mandrake

Tenten

Fatoş

Sonra dedim ki neden ben de kendi çizgi hikayelerimi yapmıyorum ve işte ortaokul birinci sınıftayken kendi yarattığım **"Bıcık ve Bıcırık"** isimli hayali karakterlerin ilk macerası böylece çıkmış oldu. İzlediğim çizgi filmlerden, okuduklarımdan etkilenip **Bıcık ve Bıcırık'**ı türlü türlü maceralara sürülüyordum. Sadece aksiyonlu değil bir sürü de mizah vardı işin içinde, absürdlüklerin ardı arkası kesilmiyordu. Yaparken çok eğleniyordum. Derken arkadaşlarım da tanıştı **Bıcık ve Bıcırık'**la. Maceralarını çizdiğim küçük defterler elden ele dolaşmaya başladı. 1, 3, 5 derken 8-10 macera çıkmıştı. Hızımı alamayıp lise sıralarında mizah dergisine çevirmeye başladım. "Yeni sayı yok mu?" diye soran öğretmenlerim oldu. Herkes güzel sanatlar fakültesine gitmemi söylerken ben yolumu mühendislik fakültesine çevirdim ama çizmeyi hiç bırakmadım. Kısa çizgi hikayeler, karikatürler... Üniversite sıralarında ise günlük yaşadığım maceraları abartarak, türlü absürdlükler katarak çizmeye başladım.

Kurumsal iş hayatına atıldığımda tabii eskisi kadar vakit bulamıyordum ama yine de not aldığım kağıtlar, defterler türlü türlü çizimlerle doluydu. Bir gün oturup sorumlusu olduğum otomasyon ürünleri ile ilgili çizimler yaptım, öyle beğenildi ki Almanya'daki şirket içi eğitimdeki sunumda kullanıldı. Kurumsal iş hayatına da bir şekilde çizimlerimi sokmayı başarmıştım. Bugün anlıyorum ki benim için çizmek nefes almak, yemek yemek, su içmek kadar hayatiydi ve günün birinde artık mühendislik kariyerimi sona erdirip çizer olarak yayıncılık dünyasına adım attığımda benim için hayat yeniden başlıyordu. Yolu çizgi romandan, karikatürden, illüstrasyondan geçen tüm yazar, çizer ve okurlara sevgiler...

"Hızımı alamayıp lise sıralarında mizah dergisine çevirmeye başladım. "Yeni sayı yok mu?" diye soran öğretmenlerim oldu.

Herkes güzel sanatlar fakültesine gitmemi söylerken ben yolumu mühendislik fakültesine çevirdim ama çizmeyi hiç bırakmadım. Kısa çizgi hikayeler, karikatürler...

Üniversite sıralarında ise günlük yaşadığım maceraları abartarak, türlü absürlükler katarak çizmeye başladım."

**ESRA
İLTER
DEMİRBİLEK
1994...**

ESRA
ENDÜSTRİYEL
ELEKTRONİK
DERGİNDE
17.11.1994

Bir varmış bir yokmuş Esra yanlışlıkla i.ü Elek-Elektronik Müh. kodlamış ve salak gibi Boşaziği bilg. prog. kaçırmış.

Esra yedinci halatın - alternan sınıfı 4. sınıfa geldiğinde hennasalsa .öğren ve birgün dersteyle...

Denken yanba şında otun Murat'ın güne bir fikir gelir.

1.

Esra hikaye çizip millette dalga geçe dursun bu arada..

Olimposta işler ki mişt. Daha önce mi jide hiç yer almaya rakipleri tarafından ro dışı bırakılan esp çizgi hikaye tanrı prikus bu işe gök lenmekteydi uzun zeri..

Gök -Kaşındın sen. Göreceksin gününü...

Bu arada diğer tanrılar espikusun son günle niçün sınırlı ve düşünceli olupunu tartışır tadirlar.

2.

Arkadaşlar, Espritus intikam aşkıyla yanıp tuş Tam olarak ne yapacağını kestiremiyorum ama verdiğimiz sözü unutacak ve insanları işlerine yeniden katılmaya başlar. Onun Zeus'u kandırmasını önlemek için Eşer onu ne şekilde kandırma planlıyorsa...

Derken o sırada Esra dersten çıkmış arkadaşları çizgi hikayeyi göstermekteydi.

3.

Esra ettipi bu laflar yüzünden başına neler geleceğini bilmediğinden huzur içinde evine gide dursun Espritus kendisini safere ulaştırarak materyalleri birer birer toplamaya başlamıştı bile.

Aradan zaman geçer ve Espritus planını gerçekleştirmek için gerekli ilk adımları atar.

Aynı anda...

4.

Yüzyıllardır beni dinlemediniz. Ama artık demek zorundasınız. Eşer tahtınızı kaybetmemişsiniz. Tabii. Esprilerin gücü önemsemediniz. Ama öyle biri dünyaya geldi ki sizin tahtınızı bile bu gün ele geçirebilir.

5.

6.

Derken...
Hey! Espirikus Zeus'un yanında! Onu kandırıp esti gücünü geri almaya çalışıyor.
Korktu-
pumuz
oldu.
Ares
o çok
yalancı
biri
Hemes
Athena

Hera. Sen Zeus'un kansısın. Onunla konuş. Espirikus çok
ötür biri. Güçlerini geri almamalı

Tamam
Konuş
onla
Çok
kötüdür
o
çook.

O sırada Espirikus Zeus'u en can alıcı
yerinden vuran yalancısını Esra'nın düşünce-
sizce sarfettiği sözleri ve hareketleriyle
birleştirince planı tıkır tıkır işlemeye başla-
mıştı. Zeus'ta Esra'ya her saniye daha da
kinlenmeye başlamıştı. Espirikus gitgide onu kandırıyor.

HAYIR OLAMA ZZE!
Tanrıların önünde küçük düşmek
iyi olmaz. Tahtınızı elinizden
almak istiyorsanız yerecektir. Hiçbir
tann bir şaklabanın tanrıla-
rın tanrısı olmasını bilemez.

7.

Bu yüzden efendimiz bu kız sizi b
şaklabana çevirip hikayelerine konu
etmeden bana güçlerimi geri ve-
riniz ki bu kız sizin
yerinize ben cezalandırayım!

ve Espirikus son
darbeyi de
vurmuştu....

Tam o esnada..

SANA....

Zeus
durrr
dine.. Yapma

evet.. güçlerim..
başardım...

O seni kandırıyor. Tahtı ele geçirmek istiyor
Yapma Zeus...

Hayır. Asıl Hera
yalancı. Senin otağın
elinde bir şaklaban
olup gözden düş-
meni o istiy-
yor. Böylece

Sana
inanmıyorum
Hera!

Xillardır iste-
dipi intikamı
alacak! *
Hadi bitirin
su işi

Yapma
baba!

Apollon

8.

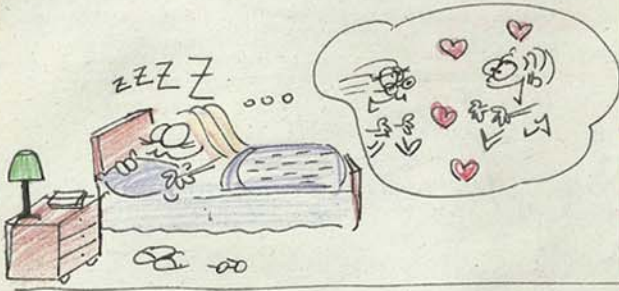
* Zeus, kansı Hera'yı, başka kadınlarla alda-
ğından Hera intikam ateşiyle yanıp tutuşu
(Mitolojiye göre)

SANA GÜCÜNÜ
GERİ VERİYORUM

hıaa
BRAVVV
BRAVVV
ZUMBÜRR

Ve Espirikus'un istediği olmuştur. Biz g
lim Esra'ya. Esra hiçbir şeyden habersiz
uyuya dursun Espirikus onu renkli rüy
da ziyarete çoktaasan hazırlanmaya baş-
lamıştı bile....

Evet. Geliyoruz Esra'ya. O gece...

Espinkus rüyalara girer...

Heyy sen! Uyan... Gün, yap cezasını çektiğin gündür!

Herkese dalga geçmek kolay. Şimdi başın gelecekte nasıl olacak bakalım!

hi hi 400 4000

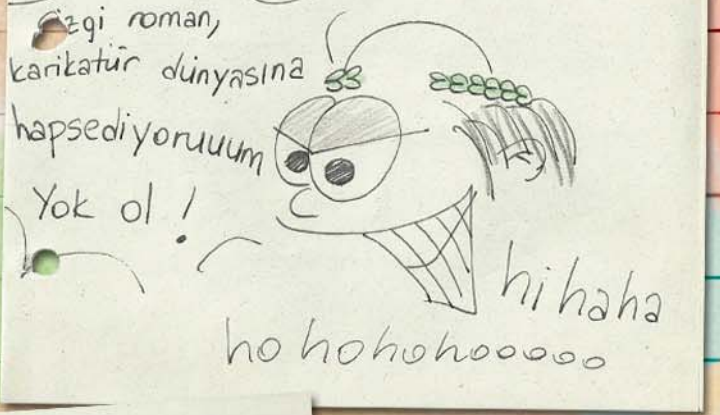

Anneciimm Kabuuss
hiiaa

ne hi! nel kabus bu kabus!

kabus falan değil. Dalga geçtiğin insanların acısını almaya geldim. Madem çizgi romanları seviyorsun, seni sonsuza dek...

Çizgi roman, karikatür dünyasına hapsediyorum
Yok ol!

hi haha
ho hohohooooo

9.

400 40000

Hayırrr

imdaaaaat

hayırrrr

11.

10.

12.

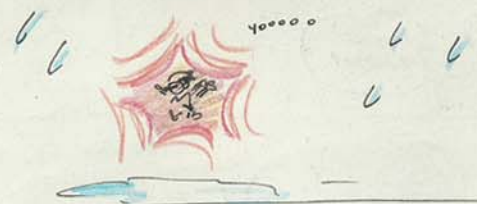

13.

14.

Evet. Sanırım Esra'nın akıbetini merak ettiniz. Siki durun.

“Özellikle sinemaya gittiğimde oynadığım farzetme oyunum vardır. Film başlamadan önce, sinemanın loşluğunda kendilerini oturdukları koltuğa rahatça bırakan seyircileri belli etmeden seyrederim.”

SİNEMADA OYNADIĞIM FARZETME OYUNUM

FIGEEN

VİLDAN CEYHAN Çizgi Roman Sevdalısı

Eski huyumdur. Çocukluğumdan beri insanları seyretmeyi severim. Bu huyum sayesinde can sıkıntısı diye bir şey bilmem. Aynı bir sinema perdesine bakar gibi mütemadiyen insanları seyredebilirim. Kim olduklarını, neler düşündüklerini tahmin etmeye girişmek hoşuma gider. Özellikle sinemaya gittiğimde oynadığım farzetme oyunum vardır. Film başlamadan önce, sinemanın loşluğunda kendilerini oturdukları koltuğa rahatça bırakan seyircileri belli etmeden seyredirim. İnsanların suretlerinde kitaplarda

okuyup hafızamın kuytu çekmecelerine kendiliğinden yerleşmiş irili ufaklı roman kahramanlarının izlerini sürerim. Bu benim için anlatılmaz heyecan verici bir oyundur. İnsanların görüntülerinden çok iç dünyalarını görmek, duygularına erişmek isterim. Sinemanın o efsunlu loşluğunda etrafıma bakınırım. Bu insanların kim bilir ne sırları, ne korkuları, ne huzursuzlukları vardır diye aklımdan geçiririm.

Geçen sene, **İstanbul Film Festivali** için seçtiğim filmleri seyretmek niyetiyle sabah erkenden İstanbul'a gitmiştim.

Sıcacık bir ilkbahar günüydü. Arada elimi gözlerime siper edip gökyüzüne bakıyor, pürtelaş vaziyette Beyoğlu'nda yürüyordum. O koca maviliğin içinde beyaz bulutlar resmen kovalamaca oynuyordu. Ah! Güneş... Şaşkın şey! Hani vardır ya görücüye gitmiş mahcup delikanlı hali... Hahh işte! Başını bulutların arasına muzipce bir sokup bir çıkararak, resmen benimle eğleniyordu. En son öyle bir dikmişim ki gözlerimi güneşe, **Emek Sineması**'nın kapısına geldiğimde, bir süre insanları seçemedim. Ortam tabiatıyla çok kalabalıktı. Uzun bir bilet sırası vardı. Benim biletim cebimdeydi. Hemen sinemaya dalabilirdim. Durdum. Girmedim. İnsanlara çarpmamak niyetiyle, gözlerimin kamaşmasının geçmesini beklemeye karar verdim. Duvara sırtımı dayadım. İster istemez konuşulanları duyuyordum. Gözüm seçmese bile, yanımdaki çiftin muhabbetini işitiyordum. Çocuk;

-Yok o zaman çet kanalları ve aysiiku yaygındı. . İşte bizim kanalda konuştuğum bir kızla buluşmuştuk... Korkunç bir tecrübeydi... Kız bi geldi, yazdıklarıyla alakası yok, korkunç bir özgüven filan... Çok pis hayal kırıklığı yaşamıştım...

tadında bir şeyler söyledi. Gözlerimi ovuşturarak baktım. Konuşan, uzun boylu, gözlüklü bir gençti.

-Sen buluştun mu peki kimseyle böyle? diye sözlerine devam etti. Şaşkınlıkla;

-Ben mi? Ben... Yok... Sanırım buluşmadım, diyen yanındaki kıza

gözlerimi diktim. Net olarak görebildim. Kahküllü kızıl saçlarına beyaz bir bant takıyordu. Kocaman gözleri hüznü hatta kederli bakıyordu.

-Sanırım derken? diye soran genç adama

-Yani... Ben bazen eskiyi çok iyi hatırlamayabiliyorum. Öyle bir sorunum var... Boşver şimdi... Ama buluşmadım yani, deyince, bu kızın **Ersin Karabulut**'un **Sevgili Günlük** adlı çizgi romanındaki kahramanı **Figen** olduğunu farzettim. Feysbuk'tan mesajlaştığı çocukla ilk kez buluşmuştu. Haliyle insan tanımadığı biriyle ekran başındaki gibi konuşamıyordu. Bir kafeye gitmişler, çocuk anlatmış kız dinlemişti. **Profilinde fotoğraf kullanmadığı için fiziksel olarak pek bir numarası olmadığını zannettiği** bu genç adam, **konusurken elinin ayağının birbirine dolanmasıyla, heyecandan sürekli küllükle filan oynamasıyla oturdukları süre içinde, kızın gözüne gittikçe daha fazla sevimli gelmeye başlamıştı.**

Hayatta görmediği ve göremeyeceği tatlı bir ürkeklik vardı çocukta. (Ama asla çocuksu ya da nasıl söyliyim, mıymıntı bişey değil bu...) Mesela yürürken ellerinin bir kaç kez birbirine değmesinden rahatsız olmuştu. Ama aslında belki de kız rahatsız olur diye çekiniyordu. Kızın kafası karıştı. Geçmişinde yaşadığı bazı anılarını hatırlamıyordu.

Çocuk büyütürken, ailenin her durumda çocuklarının yanlarında olmaları, sabırlı davranmaları ne mühimdi. Genç kızın günlük hayatında, internette gelişen sosyalleşme ortamları ve cep telefonlarıyla mesajlaşmak artık çok doğal kabul ediliyordu. Arkadaşları arasında aracılık durumları, yalanlar kullanılıyor, kadın erkek ilişkilerinde terk edilme ya da aldatılma endişesi içinde, mutsuzluğun eşiğinde yaşıyordu. Genç kızın ailesinde, dedesinden bu yana, günlük tutmak adet gibi bir şeydi. Acaba internetten tanıştığı bu çocuğu günlüğünde bahsetmiş miydi? Hayatında başka biri var mıydı peki? Ya günlüğünden koparılan o tek sayfanın sırrı neydi?

Emek Sineması'nın yıllanmış koltuğuna yerleşirken, kimbilir bu koltuklarda kimler oturdu bugüne kadar diye aklımdan geçirdim. Bir şehre özellik katan mekanlar, o mekanlarda anıları olan insanların kişisel tarihleri için ne kadar mühimdi. Genç kız boynuna çaprazlama taktığı çantasını çıkardı. Pembe ceketinin düğmelerini açtı. Yalnızdı. Yanımdaki boş koltuğa oturdu. Kucağındaki çantanın içinden bir defter çıkardı.

12 NISAN 2007 PERŞEMBE...

Astında saat 11 bariyle 13 Nisan Cuma oldu ama yarımadan bunları yazmam gerek... Biri beni Mete'ye giderken ay dönümü. mız için aldığım çiçeklerle Taksim'de yürürken görmüş...

Anneme de yazıttırmissin he söylemedi) Annem ilk kez...

Bişey soramadım ama, kez yüzde yüz eminim. Bunday zamanlardaki günlüğüme günlerde pek bişey yazmaz. Günlük çok kısa bişey var...

Artık ne oldysa ben yine anımdan fırsımın, biri de galiba beni bi köpeğe benzettmiş...

Birşeyler yazdı. Merakla göz ucumla baktım. Ne başını ne sonunu... Sadece "Sana tekrar yazana kadar beni unutma olur mu sevgili günlük?..." diye yazdığı son cümleyi okuyabildim. Tam o anda sinemanın ışıkları karardı. Film başladı. Ben "**Figen**" olduğunu farzettiğim genç kıza unuttum. Beyaz perdenin o muazzam illüzyonuyla usulca filmin mecrasına aktım.

NOT: Yazının bazı cümlelerini **Ersin Karabulut'un Sevgili Günlük** adlı çizgi romanından alıntılıdım.

KADIN Çizgi roman OKURU OLMAK

AYŞE CİLACI TOMBUŞ

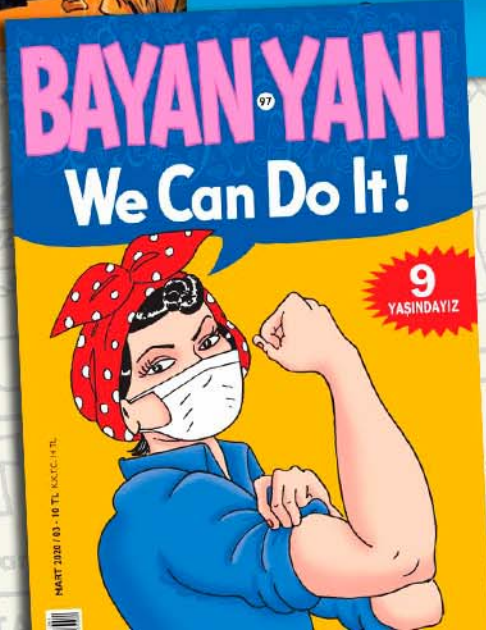
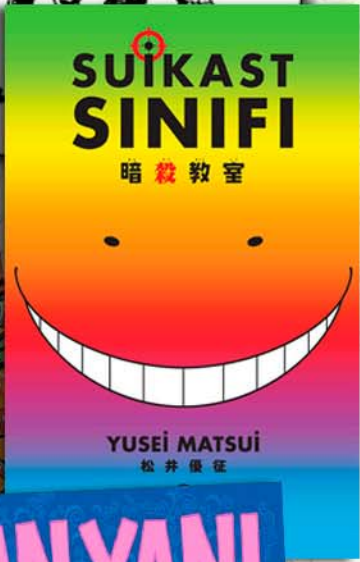
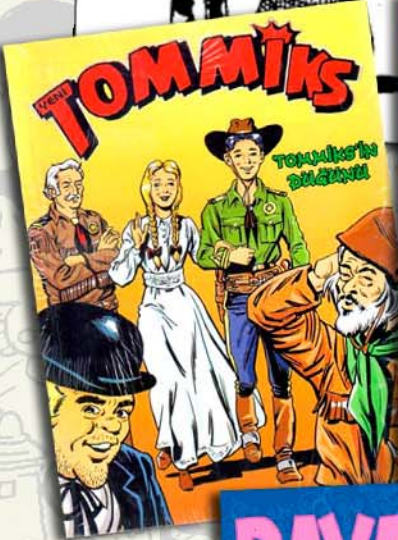
Akademisyen
Endüstri Mühendisi

Ortaokul yıllarım, yaz ayları... Antalya sığının yerini hafif bir melteme bırakmaya başladığı akşamüstleri bir ritüel halinde mavi bisikletime atlayıp halamın evine pedallıyorum.

Mavi bisiklete atlamak o kadar kolay değil. Her gün 5. Kattan aşağıya bisikletimi omuzlayıp indiriyorum ve her akşam 5 kat tekrar çıkartıyorum. Çarşı içinde oturmanın dezavantajları, bisikletini korusun. Ancak bu emeğin sonunda zafer benim. 5 çayım ve kuzenlerimin kütüphanesindeki çizgi romanlar, halamın benim için bir çekmecede biriktirdiği mizah dergileri beni bekliyor.

İkinci serinliğinde yeni yıkanmış balkonda yer minderine kuruluyor ve kendimi hayal alemine bırakıyorum. Siz hiç 40+ derecede kızgın betona su döküp serinliğinde ferahladınız mı? Üç oğlan anası halamın sesi kulaklarımda "Daha şu Hibir'in kapağını bir kere bile açamadım." Gırgır ve Firt'ı es geçmemeli. Avni, En Kahraman Rıdvan, Utanmaz Adam aklımda kalanlar. Fedakar halacığım akşama ne pişireyim telaşında benimle oturamıyor ve yine açamıyor o kapağı.

Çizgi romanlar *Tommiks*, *Teksas*, *Kızılmaske*, *Swing*, *Red Kit*, *Mister No* ve *Mandrake*. On kaplan gücünde *Fantom*.

Hay bin Kunduz! Neden hepsinde erkekler kahraman, maceraya giderken geride bıraktıkları sevgilileri kadın ve maceranın bir yerinde erkek kadını kurtarıyor?

Neden kadın kahraman yok? *Firt*'in 2. Sayfa güzeline ne demeli? *Arap Kadri* orasından burasından sarkıyor. O zamanki *Tan* ve *Bulvar* gazetelerinin arka sayfa güzellerinden farkı yok.

Ahyak! Yıllar sonra bu sorularımın cevabını *Sevgili Bayan Yanı*'nda bulacak ve *Julia* favori kadın kahramanım olacak. Zeka mı güzellik mi ikilemi niye kadınla özdeş? *Julia* hem zeki hem güzel!

Tommiks ve *Suzi*, *Puik* ve *Gamlı Baykuş*, *Dylan Dog* ve *Groucho*'nun diyalogları tercih listemin başında. Özellikle *Groucho*'nun esprileri 10 numara 5 yıldız.

Martin Mystere ve enfes çizgileriyle *Kara Balam*! Ah *Kara Balam*! Bir şaheser ama kadın gene çıplak. *Martin Mystere*'in *Diana*'sı var ama üstsüz *Angie*'si iki sayıda bir ortaya çıkmak zorunda mı?

Yoksa erkek çizer kadını soymadan diyalog üretmiyor mu? Bu aralar çok *Bayan Yanı* okudum yine. Şu gerçeğin altını da çizmeden geçmeyeyim: *Conan*'ı hiç sevmedim.

Yeni nesil ne seviyor? *Manga*. *Suikast Sınıfı*. Nereden nereye? Kanlı diye *Conan* sevmeyen ben. Öğretmeni öldürmeye çalışan suikast sınıfı. Torunum ne sevecek acaba?

Sevgiyle ve *Corona*'sız kalın.

ABONE ŞARTLARI :
3 Aylık -650 TL., 6 Aylık: 1300 TL., 1 Yıllık: 2500 TL.
Sohibi: HALDUN SIMAVI
TEKİN ARAL Müessese Müdürü: KEMAL KINACI
Genel Yayıncı: MUAMMER BARUTÇU
Basıldığı Yer: Vob Ölset Matbaası
Adresi: Alaykoşku Cad. Cağaloğlu- İSTANBUL
Tel: 528 50 00 (7 Hat)
DM.-FRANSA:7 FF-İNGİLTERE:50 P.-AMERİKA:1.5\$

Ayşegül FURUNCU, Senarist / Yazar olarak; Çocuk ve Gençlik Öykü, Roman kategorilerinde eserler yazmış bir yazardır. Başlıca kitapları sırayla; *Aşkın Son Nefesi*, *Benim Hayatım*, *Sevimli Köpeğim Nazlı* ve yeni çıkan kitabı *Belfü* olarak sayılabilir. Karabük doğumlu yazarımız, İstanbul'da ikamet etmektedir. Kitap yazarlığının yanı sıra, sinema film yazarlığı ve tiyatro oyunları yazmaktadır. Memleket hikayeleri olarak televizyonda hayata geçmiş projeleri bulunmaktadır.

"Kadınlarımız baş tacı edilsin. Hiçbir hikâye yarım kalmasın."

KADIN KIRILINCA

Kadınlar en kutsal varlıklardır. Kalbi değil, saçının bir teli bile kırılır...

"Dünya Kadınlar Günü" her yıl 8 Mart'ta kutlanan, Birleşmiş Milletler tarafından tanımlanmış uluslararası bir gündür.

8 Mart 1857 tarihinde ABD'nin Newyork Kentinde, 40.000 dokuma işçisi daha iyi çalışma koşulları istedikleri için çalıştıkları fabrikada greve başlarlar.

Polisler grevi önlemek amacı ile işçilere saldırır. Yaşanan arbede sonucunda işçiler, fabrika önüne kurulan barikatlardan kaçamaz. Bu sırada fabrikada nedeni bilinmeyen bir yangın çıkar. Yaşanan olaylar sebebi ile 129 Kadın işçi yangında hayatını kaybeder. Bu acı olay sonucunda 8 Mart Dünya Kadınlar Günü olarak tarihe geçer.

Türkiyede ise, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü ilk kez 1921 yılında "Emekçi Kadınlar Günü" olarak kutlanmaya başlandı. 12 Eylül 1980 Askeri Darbesinden sonra dört yıl süreyle herhangi bir kutlama yapılmadı. 1984 yılından itibaren her yıl çeşitli kadın örgütleri tarafından "Dünya Kadınlar Günü" kutlanmaya devam ediyor.

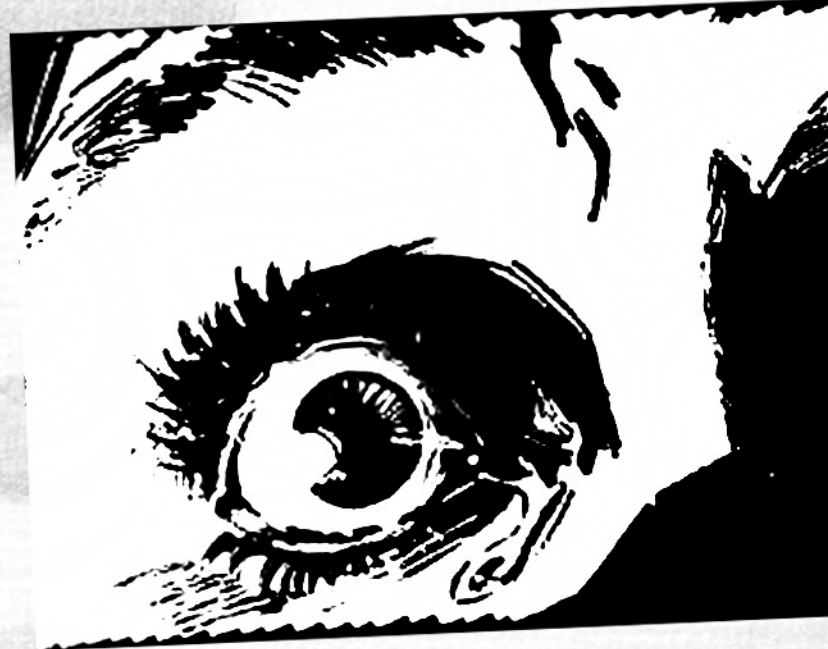
Kadınlarımız kutsaldır diyoruz ama... Ne acıdır ki, bitmek tükenmek bilmeyen ve önüne geçilemeyen kadın cinayetleri, tacizler, şiddet ve tecavüz neticesinde kadınlarımızın yaşama hakları elinden alınıyor. Oysa kadın, kutsaldır. Annedir, bir evin tüten bacası, saksıda açan rengarenk çiçeği ve yuvanın kalbidir.

Kadınlarımızın çektiği çileler, doğanın kanunu mu? Yoksa insanoğlunun yaratılışı gereği şiddet ve öfkesinin eseri midir? Bazen etrafımızda yaşanan olaylarda da şahit oluruz. Televizyon, gazete ve dergi manşetlerinde okuyor ve görüyoruz.

Peki, hiç düşündünüz mü? Baş tacı ettiğimiz kadınlar, kim yada kimler tarafından yaşama hakları ellerinden alınarak, hikayeleri yarım bırakılarak nice acılarla dolu bir hayat yaşayıp hayattan koparılmışlardır.

İşte bu yüzden diyoruz ki...

"Kadınlarımız baş tacı edilsin. Hiçbir hikaye yarım kalmasın."

"AYŞE ANAMIZIN ANISINA"

**Gerçek Bir Hayat Hikayesinden Alınmıştır*

1940 Yılları, açlığın ve kıtlığın olduğu dönemlerdi. Küçük bir Anadolu kasabasında yaşayan Ayşe anamızın anne ve babası, amcası tarafından toprak kavgası yüzünden vurularak öldürülür. 14 yaşında yetim kalan Ayşe anamız evli olan ağabeyi Remzi bey' in yanına sığınır. Ağabeyinin eşi Sakine hanım, bu durumdan hoşnut olmaz ve eşine sürekli baskı yapmaya başlar. *"Kendi karnımızı doyuramıyoruz, bir boğaza daha nasıl bakacağız neyine güveniyorsun? Bir kısmet bulup en kısa zamanda evlendirelim"* der. Remzi bey'de bu evlilik kararına olumlu bakar. Ayşe anamız her ne kadar bu evliliğe karşı çıksa da çaresiz kabul eder.

En kısa zamanda kendisine talip olan, köyün yakışıklı bir delikanlısı ile evlendirilir. Yuvasına ve eşine sadık olan Ayşe anamızın evliliği mutlu bir şekilde devam eder. Nikahta keramet var dedikleri doğru çıkar ve eşine aşık olur. Bir dediğini iki etmez. Günler böyle sürüp giderken, Ayşe anamız bir gün evine gelen acı haberle tekrar öksüz ve kimsesiz kalır. Nikahtan sonra aşkı ve sevgiyi bulduğu eşini domuz avlayan avcılar, yanlışlıkla vurarak öldürmüşlerdir. 5 aylık hamile olan Ayşe anamız biçare tekrar abisi Remzi bey' in yanına sığınır. Remzi bey, kardeşine sahip çıkmak istese de eşi, Sakine hanımın baskısı ile sessiz kalır.

Sakine hanım, zaman kaybetmeden tekrar eşe dosta haber salarak yeni talip arayışına girer. Ayşe anamıza komşu köyden engelli birisi talip olur. Ayşe anamız bu evliliğe razı gelmez. Bunun üzerine yengesi, eşine de baskı uygulayarak evliliğe razı gelmesi için Ayşe anamızı hayvanların bulunduğu ahıra kapatır. Aç ve susuz bırakarak evliliğe razı olmasını beklerler.

Günlerce kapalı yerde aç ve susuz bırakılan Ayşe anamız, karnındaki bebeği ile yaşam mücadelesi vermek için hayvanların yediği kuru mısır kozalağını yiyerek, hayvanların su içtiği yalaktan su içerek hayatta kalmayı sürdürür. Bir gün abisi, onunla tekrar konuşmaya geldiğinde, Ayşe anamız gözyaşları içinde *"Hatırlıyor musun abi, Kurban bayramında komşu köye et yemeğe götürdün beni. Kar kış her yer dondurucu ayazdı. Irmak, eriyen karların etkisiyle taşıp köprüyü ıslatmıştı. Çürüyen köprü, üzerindeki insanların ağırlığını taşıyamadan yıkılmıştı. Diğer köylüler ile birlikte ırmağa düştük. Sen büyük olduğun için kendi imkanların ile kurtulmuşsun... Kaç kişi akıntıya kapılıp, o ırmakta canından oldular. Beni de köylüler kurtarmıştı sen ise başımda ağlıyordun. "Ölme sakın kardeşim, ölme..." diye hıçkırıklar içinde başımı avuçlarının arasına almış öylece bana bakıp dualar okuyordun. Gözümü açtığımda ise "Şükürler olsun! çimen gözlü meleğim" diye sarılmıştın bana. Hatırlıyormusun sen anlatmıştın bunu bana. Bunun için mi abi, bana bu*

işkenceyi yapmak için mi? Dua edip, hayata dönmemi istedin. Ne değişti şimdi? İnsan evlenince değişiyormuş demek ki. Araya el kızı girdi çünkü değil mi? Ben Sakine yengemin kurallarına göremi yaşayacağım? Aldığım nefesi bile onun kuralına göremi alıp vereceğim? Söyle abi, söylesene bana bunun için kurtardın beni?"

Remzi bey başını öne eğmiş ne diyeceğini bilemez bir şekilde kardeşinin söylediklerini dinliyordu. "Peki, öyle olsun,anladım ben seni abi. Sen yeter ki yengemle mutlu ol. Ben aranıza girmiyeyim. Yengemin bir dediğini de iki etmem. Evin işlerini bağ, bahçe,hayvanların bakımını hepsini ben yaparım. Yeter ki beni kimseye verme abi. Karnımdaki bu masumada mı acımıyorsun? Aş da istemem döşekte istemem, bu ahırda kalırım, hayvanların yediğini yer, içtiğini içerim. Yüzümü bile göstermem size. Yeterki beni verme kimseye ne olur abi." Remzi bey, bu sözler karşısında sessiz kalır. Ayşe anamız o günden sonra hamile olmasına rağmen bağ, bahçe evin bütün işlerini yapar. Buna rağmen yengesini bir türlü hoşnut edemez. Sürekli ağır sözler işitir, fakat karnındaki bebeği için duymazlıktan gelir.

Günler, haftalar böyle geçip giderken, şiddetli bir yağmur yağar. Köyün içinden geçen ırmak yağmurun da etkisiyle taşar. Köylülerin kışa hazırlık için kestileri odunlar taşan ırmağın

sularına karışarak, akıntıyla beraber sürüklenir. Bu sırada Ayşe anamız ahırda yatıyordu. Sakine hanım, hışımla gelerek, "çabuk kalk tüm köylü ırmağa koştu sel ormandaki kışlık odunlarımızı önüne katıp ırmağa boşaltmış. Kalk çabuk odunlarımızı ırmaktan toplamaya gidiyoruz. Abin kasabaya indi. Akşama ancak gelir, gitmezsek köylüler bizim odunları da toplar "der.

Bu sırada köylüler; suyun içinde ki odunlarını toplamak için,kendilerini halatlarla birbirine bağlayarak, azgın sulara aldırış etmeden ırmağa girerler. Herkes telaş içinde sağa sola koşturuyor, ırmağın içinde ki odunları toplamak için uğraşıyordu. Bu sırada Ayşe anamız ve yengesi de ırmağın kenarına gelmiş,şaşkınlıkla insanlara bakıyorlardı. Sakine hanım, Ayşe anamızın korku dolu bakışlarına aldırış etmeden onu suya itekler. "Odunlar gidiyor, çabuk ol, toplasana" diye bağırmaya başlar. Akıntının ve hamileliğin vermiş olduğu etkiyle başı dönen Ayşe anamız, suya düşer ve akıntının etkisiyle ayağa kalkmak istese de kalkamaz. Birkaç saniye içinde köylülerin feryatları ve Sakine yengesinin timsah gözyaşları arasında ırmağın azgın sularında gözden kaybolur.

Komşu, köyde ırmak kenarında yıkılan bahçesinin avlusunu tamir etmekte olan 60 yaşlarındaki Hasan bey'in gözüne, suyun içinde iki kaya arasına

sıkışmış, yeşil renkteki kumaş parçası takılır. Merak ederek suyun kenarına geldiğinde bunun bir kadın olduğunu anlar. Koşarak yardım çağırıp, Ayşe anamızı sudan çıkarır ve yapılan kontrollerde yaşadığı anlaşılan Ayşe anamızı evine götürür. Aylar sonra kavuştuğu sıcak bir yuvanın ve bir tas çorbanın sayesinde Ayşe anamız toparlanır. Eski günlerindeki gibi tekrar güzel yüzüne gülümseme yayılır. Böylece günler birbirini kovalar Ayşe anamız biraz kendini toparlamaya başlayınca Hasan bey, tanımadığı bu insanın, kim olduğunu öğrenmeye çalışır. Ayşe anamız durumu anlamıştır bir an eski günleri düşünür ve kulaklarında yengesinin kendisine söylediği ağır sözler yankılanır. *"Sen insan değil şeytansın. Bulduğun her yere ölüm getiriyorsun. Annene de, babana da sen uğursuzluk getirdiğin için öldüler. Eşine de uğursuzluk getirdiğin için avcılar vurdu, oda senin yüzünden öldü. Bütün bunlar tesadüf mü sence? Benim çatımın altında yaşamana asla müsaade etmem. Senin yerin, hayvanların yeri bu günden sonra burada kalacaksın, çünkü sen insan değilsin. Keşke ağabeyinle düştüğün ırmaktan sağ çıkamasaydın. Neden ölmedin ki sen? Sen insanlara ölüm getiriyorsun aslında senin ölmen lazımdı."* Bunları düşündükçe Ayşe anamız kendini tutamaz ve ağlamaya başlar.

Gözlerinden yaşlar süzülerek, Hasan

bey'e : *"O gün ırmağa odunlarımızı toplamaya girmiştım. Bir anda ayağım takılıp düşünce akıntıya kapıldım ve sonrasını hatırlamıyorum. Kimsem yok, anam babam ve eşim öldüler. Hayatta başka kimsem yok"* diye ağlamaya devam eder. Yengesinin ırmağa kasıtlı ittiğini, ölmesini istediğini anlamıştır. O günden sonra da yokluğuna üzülmeceğini düşündüğü abisine hayatta olduğuna dair haber vermez.

14 yaşında genç ve güzel olan Ayşe anamızın da kendisi gibi kimsesiz olması Hasan Bey'in hoşuna gider. İlk günlerde sevecen davranışları, sıcak bir yuva özlemi çeken Ayşe anamızı da mutlu eder. Bir süre sonra Hasan bey kendinden 46 yaş küçük olan Ayşe anamıza evlenmek için duygularını açar. Aylar sonra kavuştuğu sıcak yuva özlemi, Hasan bey'in sevecen davranışları, Ayşe anamızın bu evliliğe olumlu bakmasına neden olur ve evlenirler.

İlk aylarda mutlu ve neşe içinde geçer. İlerleyen günlerde bir gün misafirlige gelen köyün genç ve bekar muhtarına oturması için sandalye vermesi ile ilk şiddeti yaşamaya başlar. Misafir evden gittikten sonra, genç ve güzel karısını kıskanan Hasan Bey, *"elin adamına neden sandalye verirsin"* diye Ayşe anamıza bağırır. Hırsını alamayan Hasan bey, Ayşe anamıza vurmaya başlar, suratına aldığı bir yumruk darbesiyle çenesi ve dişleri kırılır. Ağır bir ameliyat geçirir, ilerleyen günlerde

ağrılar ve acılar içinde kıvrılır.

Geçirdiği ameliyatın izleri ve acıları henüz geçmeden köyün çeşmesine su doldurmaya gittiği birgün Ayşe anamızı takip eden Hasan bey, çeşme başında güzel eşini kolundan tutarak tartaklamaya başlar. *"Neden bu saçların başörtünün altından görünüyor? köyün erkekleri görsün diye mi açtın saçlarını?"* diye bağırır. Köyün kadınlarının meraklı bakışları arasında elindeki bıçak ile Ayşe anamızın saçlarını keser. Tekme tokat yerlerde sürükleyerek eve getirir. Öfkesini alamayan Hasan bey, bununla da yetinmez ve saçlarını usturayla kazır. *"Hiç bir erkeğe bundan sonra saçını gösteremeyeceksin der"*.

Tüm bu yaşananlara rağmen, Ayşe anamız eşinin hizmetinde kusur etmez. Bu yaşananlar devam ederken ve henüz yaraları geçmemişken, Hasan bey iyice kıskançlık krizine girer. Genç ve güzel karısının günün birinde kendisini genç bir adam için terk edip gideceği şüphesine kapılır. Hasan beyin bu düşünceleri onu gündün güne içinden çıkılmaz bir duruma sokar. Artık ne düşüneceğini ,ne yapacağını şaşırılmış bir haldedir.

Bir gün uzun zamandır düşündüğü hain planını devreye sokar. Hanımına: *"Başımda bit var bakıver"* diyerek dizine uzanır. Savunmasız kalan Ayşe anamızı karnından defalarca bıçaklayarak henüz doğmamış bebeğin ve Ayşe anamızın hayattan kopmasına neden olur.

Ayşe anamız gibi binlerce kadın madalyonun arka tarafında kalmış kutsal varlıklarımızdır. İki kez ırmağın azgın sularından kurtularak hayatta yaşamak için mücadele veren, tüm işkencelere boyun eğen Ayşe anamız yaptığı tüm fedakarlığa rağmen yinede hayatta kalmayı başaramamıştır.

Yaşama hakkı elinden alınıp, doğmamış bebeği ile hikayesi ne yazık ki yarım bırakılmıştır...

YAZARIN NOTU

En anlamlı bakan KADINDIR.

Bir çift ıslak göz KADINDIR.

Çok şey anlatmak isteyip dili bağlanan, yüreği ile konuşan KADINDIR...

Şarkıda melodi KADINDIR...

Mücevher, pırlanta, zümrüt, yakut, en değerlisi de KADINDIR...

Kadın Annedir, Sevgidir, AŞK ' tır.

Kadınlarımızın değerini bilelim.

Kadınlarımızın kırılınca sadece kalbi değil, saçının bir teli bile kırılır.

"CENNET ANNELERİN AYAKLARI ALTINDADIR."

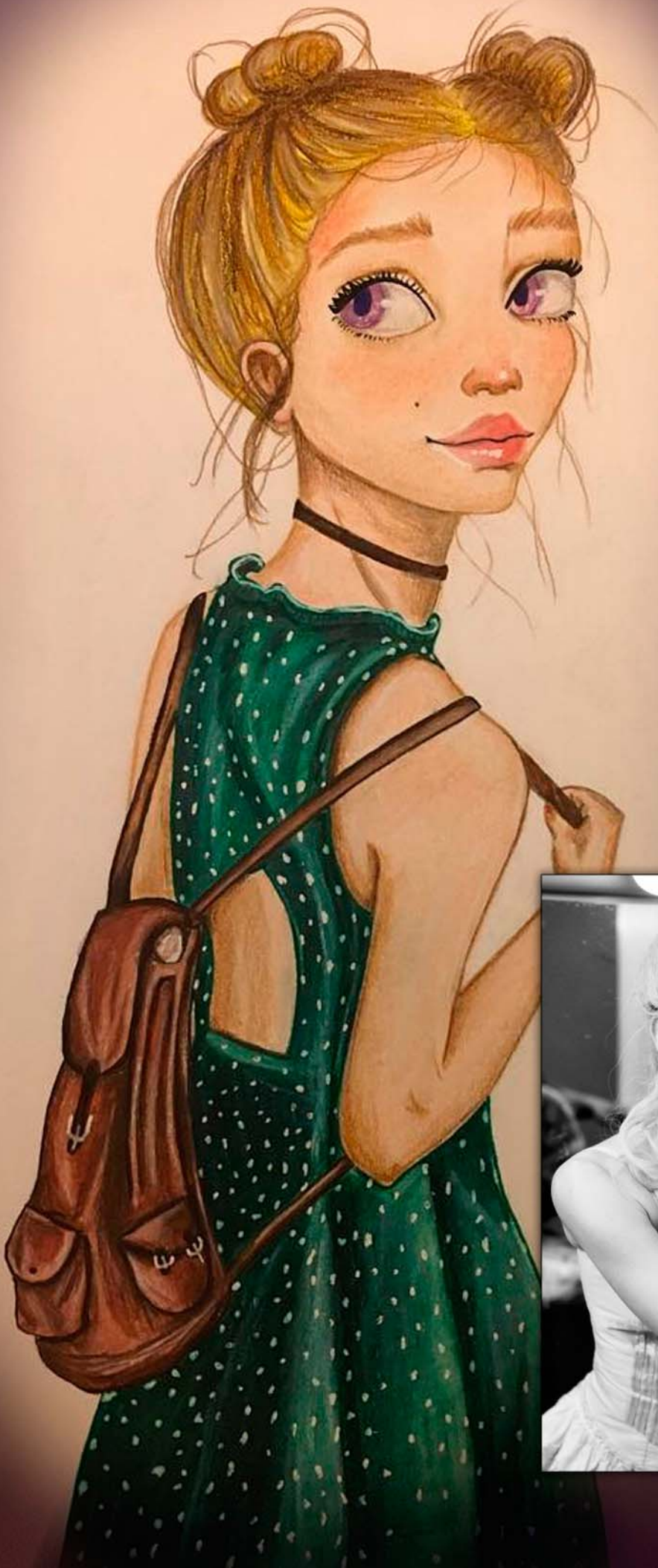
8 Mart Dünya Kadınlar Gününü kutluyorum. SEVGİYLE ve Her daim MUTLU Kalın.

Güzel Kadınlarımız! Kadınlar Çiçektir, Çiçek Dalında Güzeldir. Lütfen Dalından KOPARTMAYALIM...

Ayşegül FURUNCU

HAZAL ÇORUK

*"Figüratif
çalışıyor ve
daha çok
yüzlerdeki
ifadeler
ilgisini
çekiyor."*

“Hazal Çoruk

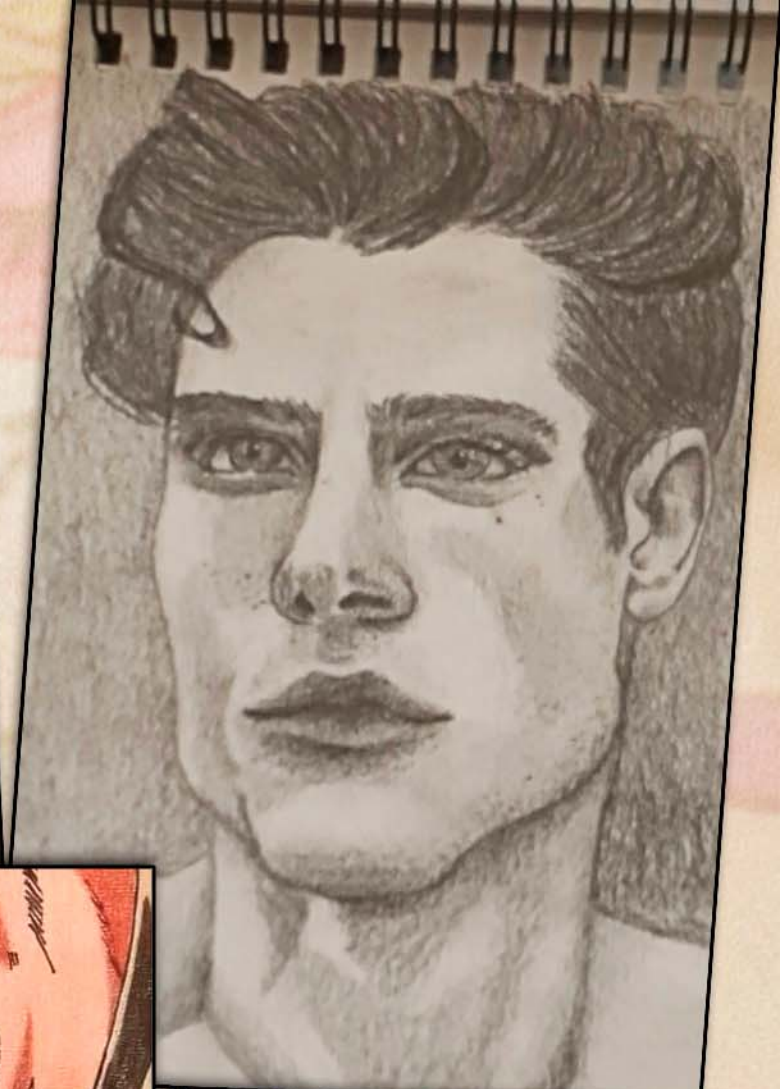
İstanbul Devlet Opera ve Bale sanatçısı.

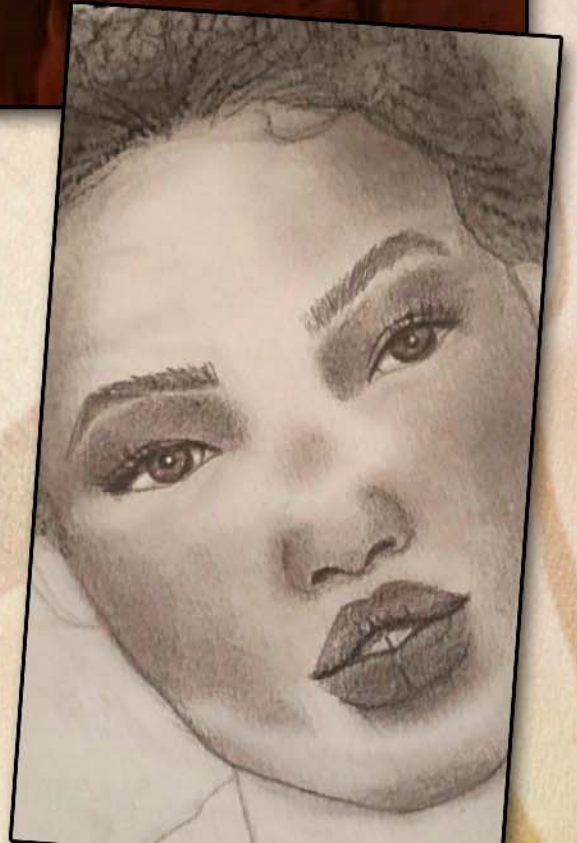
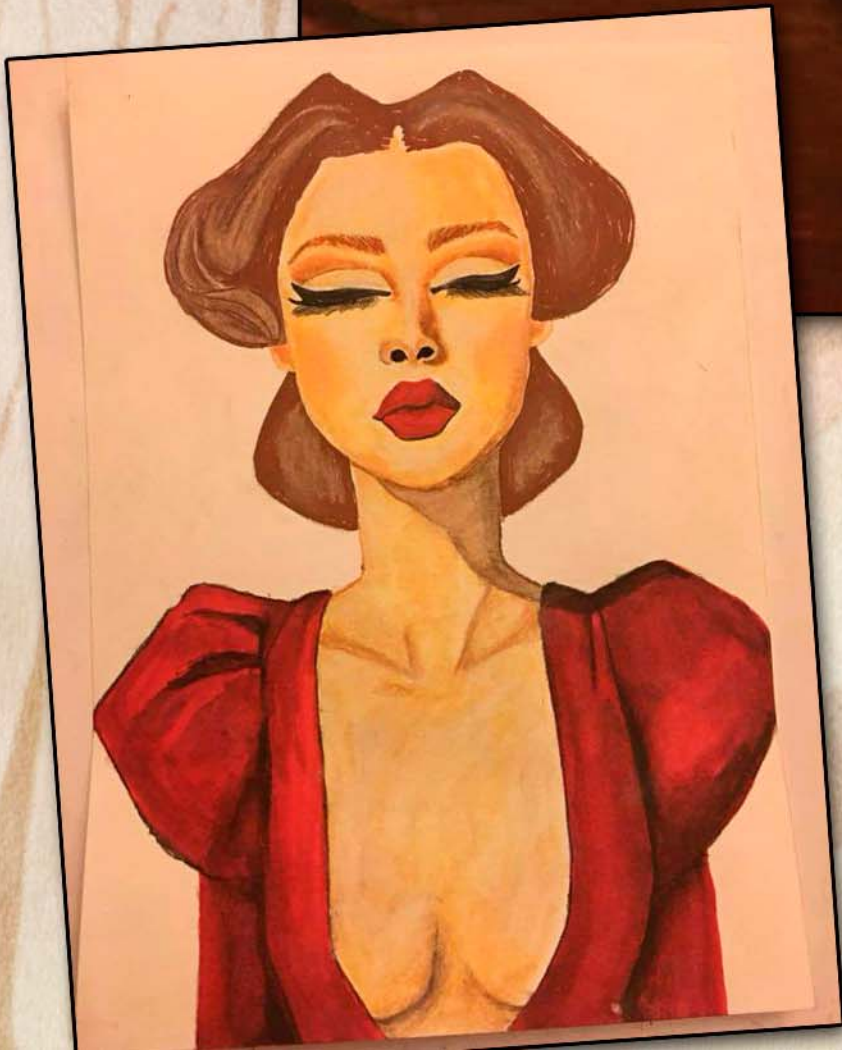
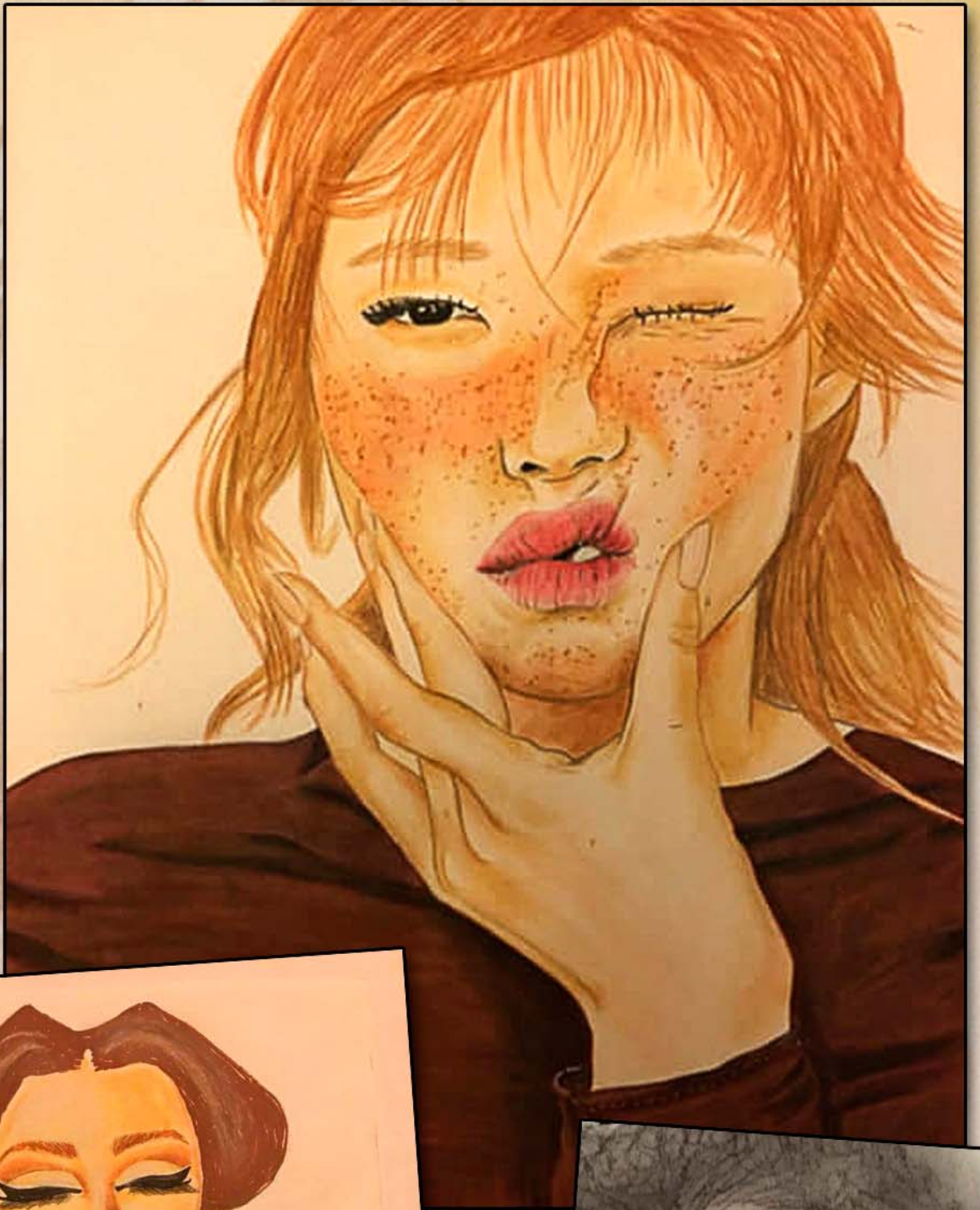
1992 / İstanbul doğumlu

Yazar, ressam ve çizgi roman koleksiyoneri baba ile; çizgi filmci, ressam ve yazar anne elinde harmanlanmış öngörüsü ile bakarak illüstrasyonlar yapıyor. Hiç resim eğitimi almadı. Bol bol çalışarak kendi kendini eğitti. Önceliği bale olsa da resim yapmayı çok seviyor. Büyükdalılar Derneği'nde ilk kişisel sergisini geçen sene açtı. Figüratif çalışıyor ve daha çok yüzlerdeki ifadeler ilgisini çekiyor.

Okumayı çok seviyor, kendini geliştirmeye açık ve hep daha iyisini yapmak için uğraşiyor. Resim yapmayı sürdürecektik...”

5 SORU 5 CEVAP

1) HANGİ ÇİZGİ ROMANLARI OKUYORSUNUZ?

2) TERCİHLERİNİZ NELER? HANGİ KAHRAMANLARI DAHA ÇOK SEVİYORSUNUZ?

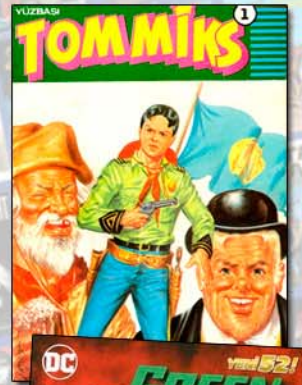
3) ÇİZGİ ROMAN SANATI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?

4) NASIL BAŞLADINIZ?

5) TOPLUYOR MUSUNUZ?

ALEV AYTAÇ /56 (BASIN YAYIN)

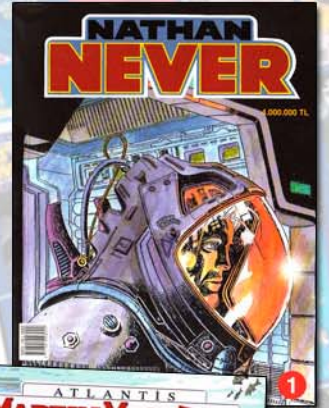
- 1.) Marvel, Dc, manga, fumetti ve frankofon kısaca ayırt etmeden tüm çizgi romanları okuyorum.
- 2.) Süpergirl, Flash, Kızılmaske, Tommiks, Arrow.
- 3.) Çizgi romanlar sadece kitap değil aynı zamanda birer sanat eseridir. Tuzsuz yemek olmadığı gibi çizgi romansızda hayat olmaz. Birde fiyatları yüksek olmasa tadına doyum olmaz.
- 4.) 6, 7 yaşlarında okul kitaplarının arasına koyarak okumaya başladım.
- 5.) Bir dönem topladım, bir dönemde çizgi roman üzerine dükkan açtım. Sağlık sorunlarından dolayı kapatmak zorunda kaldım... Elimde epeyce sıfır çizgi roman var almak isteyen olursa satabilirim, baskısı tükenen bazı çizgi romanlarda mevcuttur elimizde.

BANU AÇILTAN /44 (EV HANIMI)

İki kızım var. Eşim sayesinde çizgi roman ile tanıştım. Ev kitaplarla dolu olduğu için ister istemez daha sonraları ilgi duymaya başladım ama tercihlerim eşim kadar geniş bir yelpaze oluşturumuyor. Sorularınıza gelirsek;

- 1.) Martin MYSTERE, Nathan Never, one shot çizgi romanlar...
- 2.) Daha çok gizemli olayları ve kurgu bilim ile alakalı çizgi romanları seviyorum.
- 3.) Daha çok roman okuyucusu sayılırım. Çizgi romanlarda anlatılması istenen konu ve mekanların kısıtlandığını, romanlarda ayrıntılara daha çok yer verildiğini düşünüyorum.
- 4.) Eşim bir koleksiyoner olmasaydı sanırım çizgi romanla tanışmam uzak bir ihtimal olacaktı.
- 5.) Eşimin topladıkları bize yetiyor da artıyor. Hırsı bitsin de ileride kitapları satıp araba alırız inşallah. Çizgi romana gönül veren herkese selamlar...

**FULYA İÇÖZ NARLI /37
(ÖĞRETİM GÖREVLİSİ)**

- 1.) Amerikan çizgi romanlarında genelde DC ve Dark Horse'u seviyorum. Arada Marvel okuduğum da oluyor. Fables ve Sandman Amerikanlarda en sevdiğim seri.
- 2.) Frankafonlarda çocukluğumdan beri Asterix favorimdir. İtalyanlarda da Julia ve Dylan Dog seviyorum. Manga çizeri olarak Junji Ito favorim. Son dönemlerde de Webtoon okuyorum.
- 3.) Özellikle Fabio Moon ve David Mack gibi iyi çizerler okumak çok hoşuma gidiyor. Hikayeleri önemsiyorum ama bence çizgiler de hikayeler kadar önemli. Mesela Fables hem çizgi hem hikaye olarak harika ancak Sandman çizgileri yüzünden harcanmış gibi geliyor bana.
- 4.) Açıkçası kendimi bildim bileli okuyorum. Çocukken Red Kit ve Asterix okurdum. Sonra ortaokulda paramı denkleştirip bayilerden Batman alırdım. Üniversitede Sandman'e başladım. Arkasından İngilizcem iyileştikçe daha çok çizgi roman okumaya başladım. Yaklaşık 30 senedir okuyorum diyebilirim. Belki daha fazla.

5.) Topluyor-dum. Eşim biraz şikayet etmeye başlayınca toplamamı azalttım. İtalyanların sonu yok zaten.

GÖNÜL KARTAL /43 (ÖĞRETMEN)

- 1.) Martin Mystere
- 2.) Martin Mystere
- 3.) Tv veya sinemanın kağıt üzerine yansıması
- 4.) Eşimin tutkusundan
- 5.) Eşim topluyor ben sadece hazırcıyım, okuyorum.

5 SORU 5 CEVAP

PELİN KILINÇ /16 (ÖĞRENCİ)

Merhaba!

Sizlere kendi çizgi roman tecrübelerimi anlatmak istedim. Umarım beğenirsiniz.

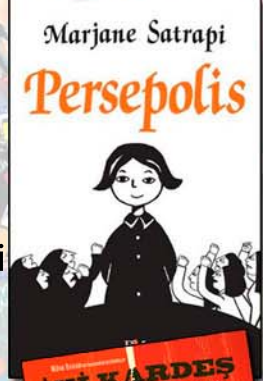
1.) Açıkcası elime ne geçiyorsa onu okuyorum diyebiliriz. Bu konuda pek seçici değilim. Fakat takip ettiğim seriler dışında bağımsız romanlara ağırlık vermeye çalışıyorum. Onların hikaye anlatımlarını daha çok seviyorum. Tabii bu Marvel veya DC takip etmediğim anlamına gelmiyor. Özellikle Deadpool karakterinin bütün sayılarını okumaya çalışırım. DC Injustice ise oyunu kadar iyiydi. Temanın karanlık oluşu beni etkilemişti. Manga okumayı da severim lakin fiyat olarak komik bulduğum için internetten okumaya çalışıyorum. İngilizceyi geliştirmek için iyi bir yöntem.

2.) Yukarıda anlattığım gibi, favorim Deadpool fakat Doctor Strange’i de severim. Maalesef bütün eserleri ülkemizde bulamadım. Bağımsız romanlardan Persepolis çok etkileyiciydi. Gerçekçiliği vurucu bir eserd. İki Kardeş de Gabriel Ba ve Fabio Moon’un sevdiğim bir kitabıdır. Her ikisi de çok başarılı ve kalemi kuvvetli çizerler.

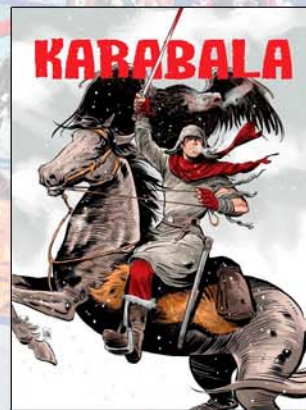
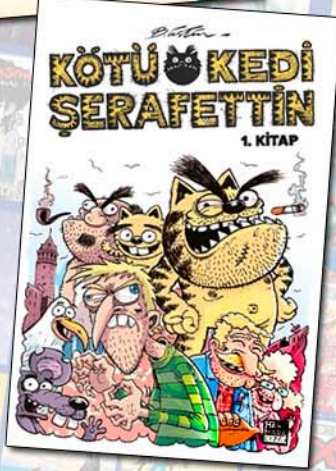
3.) Çok uğraştırıcı. Çünkü her kareyi ayrı ayrı düşünüp bir bütüne tamamlamaya çalışıyorsunuz. Üstelik karakter çizimleriniz aynı olmalı ve senaryodaki duyguyu karakterin yüzüne işlemeniz gerekir. Bu çizimler anlayacağınız kolay olmuyor. Sizin 6 saniye baktığınız bir kare için haftalarca, aylarca uğraşıyorlar. Bu yüzden saygı duyduğum ve takdir ettiğim bir sanattır.

4.) İzlediğim bir animenin mangasını alarak başladım. Death Note’di. Sonrasında bu olayın beni çektiğini fark ettim çünkü film izlemeyi ve kitap okumayı severim. Çizgi romanla bu ikisini aynı anda yapabileceğimi keşfettim. Özellikle yapımcıların sinemaya taşıyamayacağı gerçekliğe sahip çizgi romanları okumaya çalıştım. Sanırım en çok o dönem aktiftim bu konuda. Durmayı bilmeden ne bulduysam okudum. Şu an o hevesim olsa güzel olurdu.

5.) Kitap toplamayı severim. Kütüphanemi bu konuda geniş tutmaya çalışıyorum. Çizgi romanlarım için de geçerli bu. Sevdiklerimi elimde tutup diğerlerini takasa çıkarıyorum. Ama genelde sevdiğim için takas yapabileceğim pek bir şey kalmıyor elimde. Hepsinin benim için ayrı bir yeri var.

5 SORU 5 CEVAP

SEVİL ÇETİNKAYA /39 (BANKACI)

- 1.) Şu an okumuyorum fakat daha önce dergilerden takip ettiklerim olmuştu.
- 2.) Tercihim yok fakat Kötü Kedi Şerafettin'i biliyorum.
- 3.) Çoğunluğu güncel olayları takip ettirici ve mizah ile beraber düşündürücü.
- 4.) Kendini geliştirici biri ile beraber olmak güzel fakat biriktirmesini izlemek biraz sıkıcı...
- 5.) Koleksiyonculuk aslında güzel ama aşırısı biraz fazla.

YURDANUR DERYA /57 (BİLGİSAYAR GRAFİKERİ-EMEKLİ)

- 1.) Tarkan, Karaoğlan, Zagor, Teksas, Tommiks ve son dönem bir şahaser olan KARABALA...
- 2.) Tarkan ve Karabala...
- 3.) Eşimin meslekleri arasında çizgi roman ressamlığı da olduğundan dolayı zaman zaman çalışmalarını izlediğim için çok keyifli ve eğlenceli buluyorum.
- 4.) İlkokul yıllarında halamın oğlu Murat ağabeyimin sayesinde Teksas ve Tommiks okuyarak başladım.
- 5.) Bu konuda eşimin çok geniş bir arşivi var. Zaman zaman fırsat buldukça okuyorum.

5 SORU 5 CEVAP

ZEYNEP AYDIN /18 (ÖĞRENCİ)

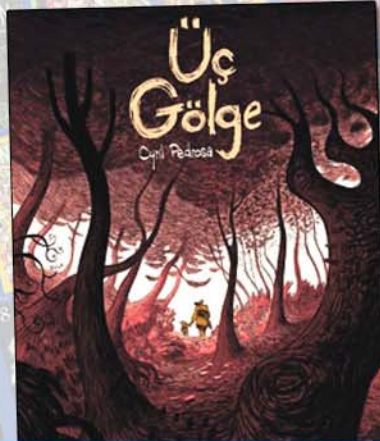
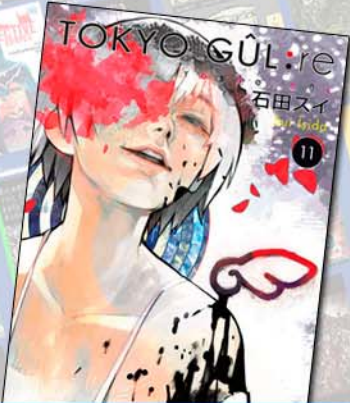
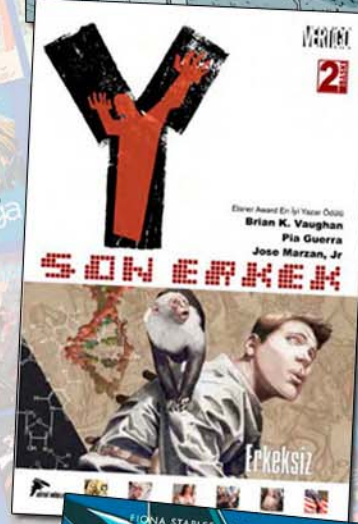
1.) Ben daha çok süper kahramanlı çizgi romanlar dışında beni etkileyecek daha gündelik şeyler okumayı seviyorum mesela Üç Gölge, Oğulların Diyarı ve Güngözgini gibi ama onların dışında Saga, Y Son Erkek de okuduğum seriler arasında.

2.) Tercihlerimi genelde Jeff Lemire'dan yana kullanıyorum çünkü çizimi ve hikayeleri beni içine çekiyor. Özellikle sevdiğim bir karakteri yok genel olarak hepsini seviyorum. Ayrıca anime izlemeyi sevdiğimden manga okuyorum, bu yüzden en sevdiğim manga karakteri Tokyo Ghoul'dan KANEKI.

3.) Bu gerçekten bir sanat çünkü hem çizim yapmak hem de hikayeyi bütünleştirmek yetenek ister. Özellikle çizim konusunda kendi tarzınızı bulmak çok önemli. Bu işi sanata dönüştüren asıl şey kendi benliğiniz.

4.) Benim çizgi roman serüvenim 4 ya da 5 yıl önce anime izlemeyle daha sonra manga alıp okumayla başladı. Mangalarla çok ilgilenince bu sefer çizgi romana sardım ama başlarda çizgi roman evreninin sadece Marvel ve DC'den ibaret sanıyordum. Aradığım şeylerse bir süper kahramandan çok beni etkileyecek, boşluğa düşmemi sağlayacak kısa hikayelerdi. Bu arayış içinde Güngözgini'ni buldum ve yapabileceğim en iyi başlangıcı onunla yaptım.

5.) Ben okuyup saklama tarafındayım hele özel edisyon varsa tamamen benim olmasını isterim bu yüzden topluyorum.

5 SORU 5 CEVAP

Gustav Klimt, "golden tears"

VE DE Kİ !..

Dönüşünde bin hikmet
Gidişinde bir hidayet var.
Bu evrenin gözbebeği sensin!
Binlerce yıldır bastırılmış sesin!

Adaletle yarışsan erkeklerin hepsini
Çoğu işte geçersin.
Hakkın yenile yenile alıştın.
Sessizce kenarda eşini, oğlunu alkışladın!
Artık sende bu ringe gelmelisin.
Boşluğun hissedilmeye başladı bil ki!
Ömür güzel yaşanmışsa, seninle sanki!

Öncelikle annesin!
İstesen koskoca zürriyeti engellersin.
İstesen sevişmeyi keser,
Ve hiç doğurmaz,
Bu hayattan öylesine geçer gidersin!
Ama kadınsın, dışısın işte!
Erkekleri ve çocukları çok seversin.

Düşmanın bile çocukluğuna iner
"O da bir annenin evladı" dersin.

Sevmeyi ve seilmeyi en güzelinden
Sevişmeyi salyangoz misali
Doyulmazından yaşatırsın
Dönüp dönüp sana gelindiğinde
Sıkılıp başını ağartırsın.

İnsansın!
Kadınsan doğurduğuna, baktığına,
Sevip okşadığın goncaya
Anana, bacına, babana, kocana
Saygı duyarsın.
İncitmez, kıyamazsın!
Sana kıysalar da kıyamazsın!

Ama artık pes be kardeşim,
kadınım hemcinsim
azıcık gücünü göster
Yumruğunu sık, vur masaya!
Ve de ki;

"Bu adaletsiz, bu zulümkar bakışlar
yeter!
Ben kadın, çocuk ve anayım!
Ve siz,
kadını eksik gören
Acımızı ve kırgınlığımızı farketmeyen
Ya da yok sayan insaniyetsiz
erkeklerden bir kesim;
"Gözümde hiç değersiz ve yoksunuz
bayım!"

Berrin Aksu

AcıYORUM

Kaç yaşında olduğumu ben de bilmiyorum
Belki Babamla yaşıt bir kız çocuğuyum
Belki suyun altında nefesini binlerce yıldır tutan balinaların kabilesindenim
İlk insanların kanını taşıyorum
Ve atalarım yıldızların ailesindedir
Gökyüzünün bekaretini bozan hançer gibi dağlarım var
Ve ağaçlar kız kardeşimdir benim
Ama gökyüzü ve yer arasındaki her yer evimdir, Hayvanlar da kardeşim
Bu yüzden kedim kınalı, küçük kız kardeşim
Ses ve söz şifamdır ama insanın kötüsünden de sakınırım
Zira insandır kötülüğün yaratıcısı
İki oda bir salon olan evde doğdum, beni hastaneye yetiştirememişler
Ama betondan bir şehirde her gün hengamedeki yerimi alıyorum
Bir halt beklemeyin benden ; Dünyanın diğer ucundan İstanbul'a kadar küfrüm var size
Zira burada hayat insandan pahalı
Ama nasıl başarıyorlar anlamıyorum doğrusu
Bu toplumun ruhu her gün tecavüze uğruyor ve ben tecavüze uğrayıp zevk alanları
seyrediyorum
Bedava heyecan ohh miss...

Tuğba Demirel Günaydın

Muhabir

*"Henüz yedi yaşımdayken
ülkümüzde "Ay Savaşçısı"
adıyla yayımlanan
animenin kendine
bağladığı o nesildenim ben
de. O zamanlar başlayan
bu tutkum beni, ileride bu
dili öğretecek seviyeye
kadar çıkardı."*

**UZAK DOĞU'NUN
BİZE VERDİKLERİ:**

MANGALAR

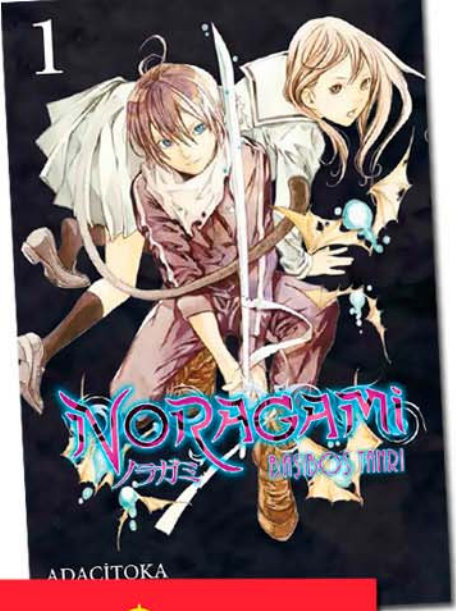
SİBEL SÖKEL Çevirmen

Ülkemizde çizgi romanların ne kadar büyük bir ilgi gördüğü artık bilinen bir gerçek. Bunda en büyük katkı ise şüphesiz bunların dilimize çevrilmeye başlanmış olması. Eskiden çizgi roman okumak için materyal bulmak oldukça zordu. Türkçesini bırakın İngilizce olarak bulup okumak bile neredeyse imkânsızdı. Ancak günümüzde dünyayla olan iletişimimiz oldukça kuvvetlendi. Bu sayede yepyeni okurlar kazandı çizgi romanlar. Hâlihazırdaki hayranları ise artık bunlara daha kolay erişebilme şansına sahip oldu. Bu sırada da bambaşka bir ihtiyaç ortaya çıktı ki bu da bu eserlerin kendi dilimizde de okunabilmesi. Özellikle genç yaşta olan okurların ilk sorduğu sorulardan biridir "Türkçesi var mı?" sorusu. Bir zamanlar bu sorunun yanıtı o kadar net değildi ama artık neredeyse hemen hemen her şeyin çevirisi mevcut.

Son yıllarda ülkemizde bambaşka bir ilgi alanı ortaya çıktı. Çizgi roman olarak geçen ama tamamen farklı bir kültürden gelen bir şey: **Manga**. Japon çizgi romanı da denilen bu eserler aslında dünyada yıllardır oldukça popüler ve yaygın olarak tüketiliyor.

Yukarıda da belirttiğim gibi bunlara erişimimiz neredeyse yok denecek kadar az olduğu için bilen ve takip eden sayısı da çok azdı haliyle. Hele de Uzak Doğu'dan çıkan eserler olduklarını düşünürsek nispeten daha yakın bir kültür olarak sayabileceğimiz Batı çizgi romanlarını daha çok biliyor olmamız çok normal. Buna rağmen küçük bir kemik kitle bunlardan haberdardı ve takip ediyordu. Ben de kendimi bu kategoriye koyuyorum aslında. Henüz yedi yaşımıdayken ülkemizde "Ay Savaşçısı" adıyla yayımlanan animenin kendine bağladığı o nesildenim ben de. O zamanlar başlayan bu tutkum beni, ileride bu dili öğretecek seviyeye kadar çıkardı. Hatta öyle bir tutkuydu ki Japon Hükümeti'nin yaptığı sınava girip N2 seviyesinde sertifika bile aldım. Başından beri çevirmen olmak gibi bir niyetim yoktu aslında. Japonca'yı hobi olarak öğreniyordum. Sevdiğim içerikleri daha çok anlama istediğiydi benimkisi. O zamanlar bırakın Türkçesini, İngilizcesi bile olmayan şeylerden bahsediyordum. Haliyle tek yol dili öğrenmekti. Bana sorarsanız öğrenmesi uzaktan görüldüğü gibi o kadar da zor olan bir dil değil.

"Ay Savaşçısı"

Bir gün kendisi de manga çevirmeni ve editör olan en yakın arkadaşım İlke GÜNTAN bu ilgimi de bildiği için çevirmenliği denememi söyledi. Böylece 2016 yılının başında Gerekli Şeyler Yayıncılık'ta çevirmenliğe başladım. 2019 yılında da Çizgi Düşler Yayınevi'yle çalışmaya başladım. Şimdiye kadar birçok manga çevirisi yaptım. Hatta bir ara editörlük de yaptım. Sektörün içine girdikten sonra bir kitabın çevirisinden basımına kadar olan sürecin aslında ne kadar zor ve uğraştırıcı olduğunu gördüm.

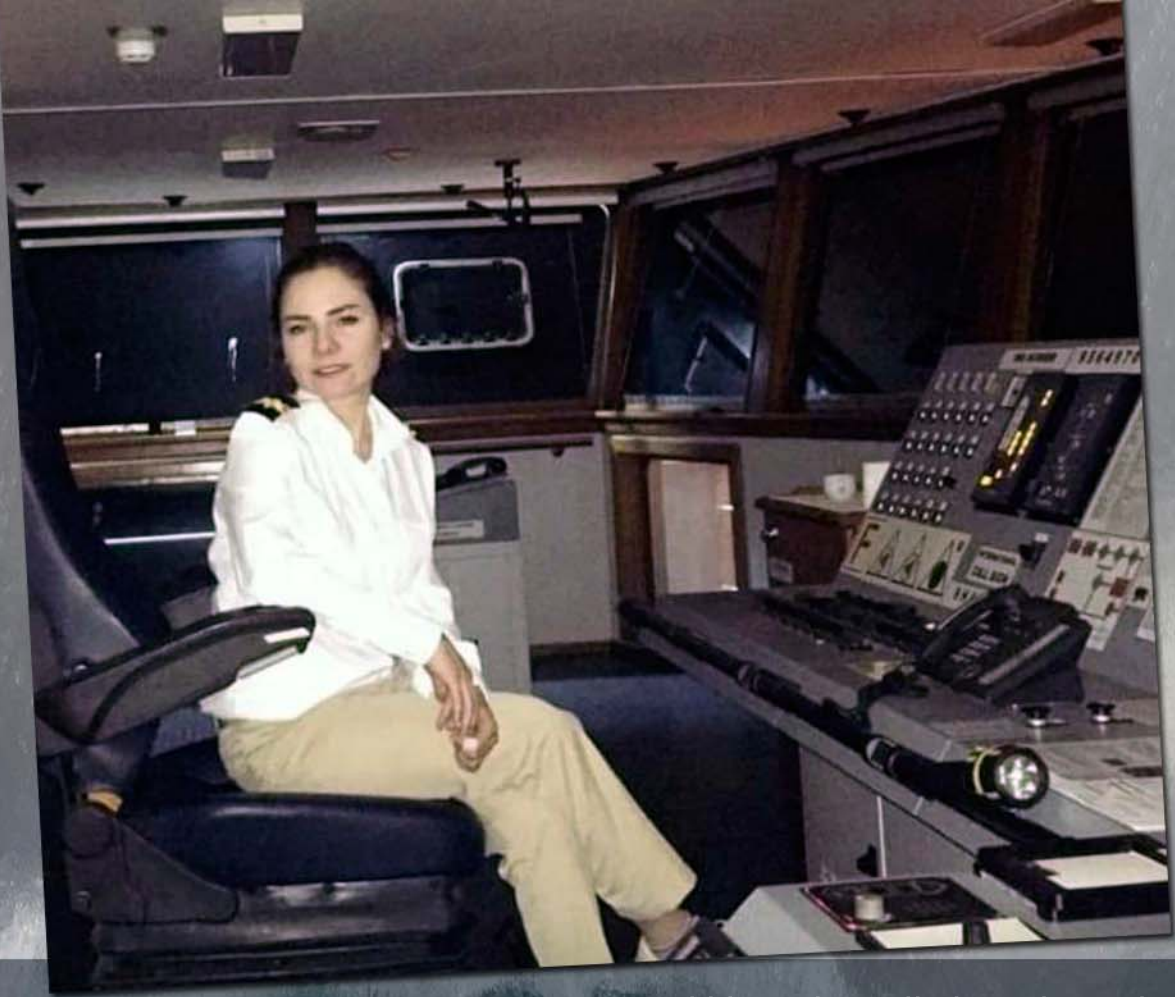
Çeviriye başladıktan sonra aldığım geri dönüşler aslında ne kadar güzel bir şey yaptığımı daha çok anlamamı sağladı. Bir zamanlar ulaşmaya çalıştığım o eserleri artık ben ve benim gibi çevirmen arkadaşlarım sayesinde rahatlıkla okuyabilen okurları görmek yaptığım işi daha çok sevmemi sağladı. Ne zaman manga çevirisi yaptığımı söylesem sevdikleri ve Türkçesini görmek istedikleri serilerin ne zaman çevrileceğini soran bir sürü kişiyle karşılaştım. Her seferinde tahminimden daha fazla seveni olduğunu gördüm. Her çıkan cilt sonrası bir sonraki cildi sabırsızlıkla beklediğini söyleyen okurlar bu işe daha da sıkı sarılmama neden oldu. Asıl mesleğim olmamasına rağmen yapabildiğim yere kadar çevirmenliği hayatımın bir parçası olarak sürdüreceğim. Eğer henüz mangalarla tanışmadıysanız bunu bir an önce yapmalısınız. Çünkü sizleri derya deniz bambaşka bir dünya bekliyor.

DENİZ... BU KEZ KÜÇÜK BİR KIZ ÇOCUĞUNUN KALBİNE DEĞDİ

*"En iyi denizciler
fırtınalı denizlerde
yetişirler..."*

ELİF DERYA KISACIK

Uzakyol 1. Zabit /
Güverte Enspektörü

Deniz büyüleyici bir derinlik ve kocaman bir hayaldir çoğumuz için... Daha küçük yaşlarda yazlığımız olan Enez'e giderken mayomu içime giyer geceden çıktığımız araba yolculuğumuz süresince denizin hayalini kurardım. Sabahın ilk ışıklarıyla sahilin yolunu tutup adeta uzak kaldığımız kış süresince kayıp olan zamanı telafi etme çabası içerisinde selamlardım denizi ve yüzeyinde bulduğum heyecan verici parlak güneşi...

Nedir bu denizde yaşayan insanların serüveni? Ne yerler ne içerler nasıl vakit geçirip, nasıl mutlu olurlar?

Sevdiklerinden, ülkelerinden aylarca ayrı kalıp nasıl sabrederler? Fırtınalara nasıl göğüs gerip sağlam bir şekilde çıkarlar... Doğaya karşı bu mücadelelerinde nasıl bir tutum sergiler herşey sakinleştiğinde huzurla kamaralarında nasıl vakit geçirirler?

Benim serüvenim çok küçük yaşlarda başladı. Denize olan tutkum gerek yüzme branşında aldığım madalya ve kupalar ile gerekse deniz üzerinde edindiğim bilgiler doğrultusunda kendimi, özgür, başarılı ve mutlu hissetmemi sağladı. Neticesinde de hayatımı denize adanmak istedim. Erken yaşlarda, yaklaşık 14 yaşında Denizcilik örf ve adetinin öğretildiği Denizcilik lisesine giriş yaptım, 16 yaşında şehir hatlarına 17 yaşında ise kuru yük gemisine çıkmış bir denizciyim.

Mesleğimizde, deniz tutkusu ve yosun kokusu beraberinde özveri, disiplin ve çalışkanlık getirir. Her departman ve her birim kendi arasında amirler, zabıtlar ve personel olmak üzere kategorilere ayrılır ve hiyerarşik durumda herkesin emir aldığı ve bunu elinden geldiğince en iyi şekilde hata payı bırakmadan yerine getirdiği bir sistemdir. Bu işleyiş gemi düzeninin selameti için son derece önemlidir ve bu yapı içerisinde sosyal ilişkiler dahi direkt olarak etkilenmekte ve asla sınırları geçmemektedir. Her durum ve koşulda (uykusuzluk, yorgunluk, üzüntülü duygu durumu, gece geç saatler, sabah erken saatler, havanın eksi 20 derece olması ya da artı 50 derece olması, rüzgar, fırtına, geminin 35 derece sancak-iskele (sağa-sola) yatması v.b. durumlarda bu hiyerarşi asla ve asla bozulmadan hatta zor koşullar kapsamında daha bir özverili şekilde devam etmektedir.

Soyut sistemi kavradıktan sonra gelelim somut olarak nasıl bir sistemde yaşıyoruz? Neden sıkılmıyoruz? Bizler gemide yalnızca kendimize ait olan, kimsenin izinsiz giremeyeceği mevkimize göre belirlenmiş katlarda yer alan 1 oda 1 banyo olan kamaralarımızda kalırız. Geminin kuzine bölümü olan aşçı ve kamarotun hazırladığı kahvaltı, öğle yemeği, akşam yemeği olarak 3 öğün servis edilen yiyeceklerle besleniriz. Herkesin kendi iş departmanına göre çalışma saatleri vardır. Bu kurallara tüm gemi uyum sağlar ve o şekilde çalışma yapılır.

Peki somut sistemde bizler gemilerde ne yaparız? Gemi su üzerinde belli kuvvetlerle yürütülen bir donanımdır. Ambarlarında yük taşır ve bizim

amacımız bu yükleri bir noktadan alıp başka bir ülkeye, yüke zarar vermeden götürmek ve teslim etmektir. Bu görev bizlerin 4-6-8 aylık olmak üzere gemi tipine göre anlaştığımız kontratlarımız süresince sorumluluğumuz kapsamındadır. Bu amaç öncelikli olmak koşuluyla herkesin farklı görev ve sorumlulukları vardır. Tıpkı bir film ekibi gibi herkesin rolü çok değerli ve önemlidir. Gemide birisi hastalanırsa ilaç verecek ve müdahale edecek olan doktor, ameliyat görevlisi, çıkabilecek yangın için gemi üzerindeki sistemleri kullanmayı bilen itfaiyeciler, gemi içerisinin havalandırılmasını sağlayan teknisyenler, buzluk bozulursa yine kendi imkanlarıyla onaran servis ekibi bizleriz; kısacası dev bir yüzen adada yaşantımızı kendimiz sürdürebilmeliyizdir.

Tüm sistemin parça değişimi, bakım tutumu, çalışır vaziyette olmasından yine bizler sorumluyuz ve yapılan her işlem için öncesinde ve sonrasında doldurulması gereken belli evraklar, listeler vardır bunları da yine biz kayıt tutarız. Çünkü alışma ortamımız tehlikeli ve lmcl olduğundan yapılabilecek en küçük dalgınlık ya da hata bizim ya da gvrendirdiğimiz kişinin canına mal olabilmektedir.

Bahsettiğim kısım normal şartlarda denizciliğin kısaca özeti diyebiliriz. Yaşadığımız bu yapı zaman zaman fırtına sebebiyle sallandığı için bizler rutinlerimizi gerçekleştirmekte zorlanıyoruz. Peki fırtınalarda yaşadıklarımız hissettiklerimiz... Yazıma güzel bir anonim sözle devam etmek istiyorum.

“En iyi denizciler fırtınalı denizlerde yetişirler...”

Köprü üstündesiniz... Gemi baş-kıç doğrultusunda güm güm diye kafa vurarak dalgalarla mücadele ediyor... Tutunmuşsunuz ön konsolun punteline... Sallantıdan ve geminin dalgalara kafa vurmasından dolayı inanılmaz korkunç bir gürültü var... Gürültüyü duymamak adına yüksek sesle açtığınız klasik müzik çalarken aklınızda bir sürü soru... Bu fırtınayı atlatabilecek miyiz? Kaç gün sürecek? Yükümüz ıslanmış mıdır? Acaba gemi

içerisinde ne gibi hasarlar meydana geldi? Kamaramda eşyalarımın kaçırıldı ya da parçalandı?

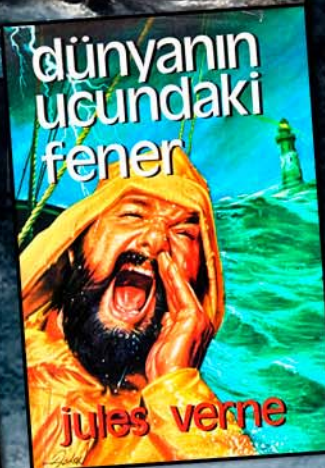
Çok büyük tedbirler ve önlemler alarak limandan ayrılmış olsak dahi elimizde olmayan aksilikler denk gelebilir. O anda kimsenin yardımı olmadan yalnızca gemide bulunan sistemlerle ve kişilerle bu büyük sorunları atlarmaya çabalarız. Bunun neticesi biraz şans biraz da manevi inançla desteklenir. Bu yüzden denizcilik doğaya ve zaman zaman da Tanrı'ya çok yakınlaştığınızı hissettiren bir meslek diyebilirim kendi adıma.

Denizde iken fırtınalı ve zor zamanların ardından sağ salim selamete çıkılan her gün biz denizcilere armağandır. Devamında güzel bir limana varılır, imkânlar dahilinde satın aldığımız yabancı hatlardan (GSM) sevdiklerimizi ararız ama onlara asla seyir boyunca

yaşadığımız o ölümcül anlardan bahsetmeyiz... Çünkü onlar yalnızca sesimizi duymak ve iyi olduğumuzu düşünmek isterler. Ki bir sonraki sefere çıkarken onlar da yataklarında rahat uyuyabilsinler... Bazı sahneler vardır yaşamımızda yalnızca film sahnelerinde görürüz. İzlerken yüreğimiz kabarıyor yahut gözlerimiz dolar, işte denizcilik bu sahnelerin toplamı, o filmlerin ta kendisidir...

Jack London okuyanlar bilirler onun kitaplarındaki bol maceralı, süprizlerle dolu hikayelerin akışını... Tıpkı onun kitaplarındaki gibi kimsenin gitmediği dünyanın bir ucundaki küçük bir kasabaya kadar olan bir serüvendir denizcinin yaşam tarzı... Jack London, Jules Verne romanları ile büyümüş birisi olarak kamaramda böyle anlarda güç almak adına, Agatha Christie, Clive Cussler okumayı tercih edenlerdenim... Çünkü denizin ortasında bir macera filmi yaşarken ilham verebilecek roman kahramanlarının desteğini almak en kıymetlisidir sanırım...

Gece vakti varılır ıssız simsiyah bir limana... Önce telsizden liman konuşmaları duyulmaya başlar.. Yaklaştıkça şehir ışıkları görünür ve hazırlıklar başlar herkes yerlerine geçer... Liman girişi netleştikçe dar bir kanal olduğu görünür... Oldukça endişeli ve tedirgin şekilde sürekli mesafe okunur temas etmeden geçiş yapabilmek adına...

“Yaklaşık 40 cm, 30 cm... 10 cm daha fazla yaklaşmamalıyız” şeklinde duyulur telsizden 2.kaptanın sesi baş taraftan... Köprü üstünde tedirgin şekilde **“yaklaşınca haber ver”** der 1.Kaptan (süvari) destek aldığı liman görevlisi olan yardımcı kılavuz kaptanın dediklerini uygularken... Kalkış yine aynı şekilde stresli ve gurur vericidir. Koskocaman bir kütleyi bir yerden hareket ettirerek kontrol edebilmek adına bu operasyonda görev almak ve yapılacak en ufak bir hatada geminin çok büyük hasarlara yol açacağı farkında olup temkinli ve titizlikle tüm dikkatini vererek başarı sağlamaya çalışmak... İnanılmaz bir duygudur...

Tüm bunlar yaşanırken, her anı ayrı bir macera, gerilim, stres ve gurur sağlarken en yakınınız olan aileniz ve tüm sevdikleriniz bu durumlardan habersiz sizin aramanızı, dönmenizi beklerler... Asla ve asla yaşadıklarınıza biraz da olsa tanıklık edemezler... Anlattıklarınızı çevrenizdeki herkes hayretle dinler, film karelerini gözlerinin önüne getirerek anlamaya çalışırlar... Adeta bir romanmışçasına hayranlık duyarak hayal ederler sizin gerçekliğinizi... Ancak yaşamadıkları için tam anlamıyla hissedemezler...

Ve bana mesleğimi sorduklarında aldıkları cevap karşısında şaşırarak; **Kaptan mısınız? Hem de Kadın Kaptan... Zor olmalıdır denizde yaşam... Biraz bahseder misiniz?...**

Burnunuzdan yosun kokusu kulağınızdan dalga sesi eksik olmasın.

Dünyanın Yansımasıdır Çizgi Roman

ARZU SURİÇİ KIREÇÇİ

Oyuncu

Benim çizgi dünyasına merhaba demem ortaokul yıllarında *Gırgır* ve *Çarşaf* dergileriyle başlar. O yıllarda gazete okumak yerine, siyaseti ve güncel olayları karikatür dergilerinden takip etmeye başlamıştım. Eğlenmek de yanıma kar kalıyordu. Yine o yıllarda heyecanla gazeteciye *Gırgır* almak için gidilirken *Gırgır*'a ek olarak *Laurel ile Hardy* almaya başlamıştım. Daha sonra buna *Mandrake* eşlik etmişti. O yıllarda çizgi dünyası bana neşeyi, araştırmayı, belli bir şeyi rutin olarak sürdürmeyi, okuma sevgisini ve çok yönlü düşünmeyi öğretmişti. Uzun bir süre *Gırgır* yetmişti bana. Üniversite yıllarımda *Örümcek Adam*, *Alaska* ve *Asteriks*'le tanıştım. *Alaska* ve *Asteriks* bana başka bir dünyanın kapılarını araladı. Görseli bol ansiklopedi gibiydiler. Sınırlar çizmeden özgürce kendini ifade eden bir sanat çizgi roman. Okuyucu için de sınırsız imkanlar sunuyor bence.

Çizgi roman okurken; ülkelerin, dünyanın tarihsel süreci içinde gezinirken müziğe, sanata, edebiyata damgasını vurmuş birçok sanatçıya rastlamak da mümkün oluyor. Geleceği ve geçmişi sonsuz hayal gücüyle oluşturmak ve tanımlayabilmek inanılmaz. Benim için çizgi roman bu. Koca bir hayal gücünden ve gerçeklikten oluşan sınırsız bir balon.

GERÇEK BİR AMAZON **WONDER WOMAN**

SEVDE DOĞAN

Öğrenci /18

Merhaba Ben Sevde Doğan.

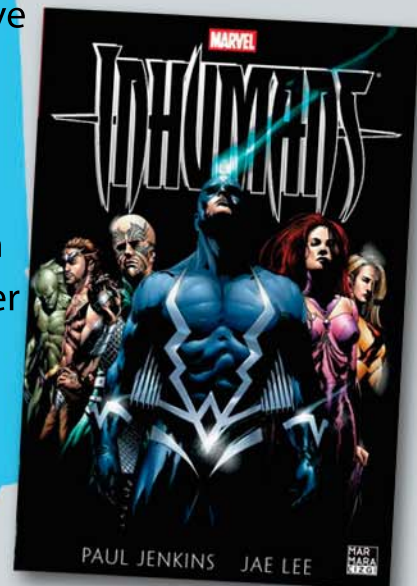
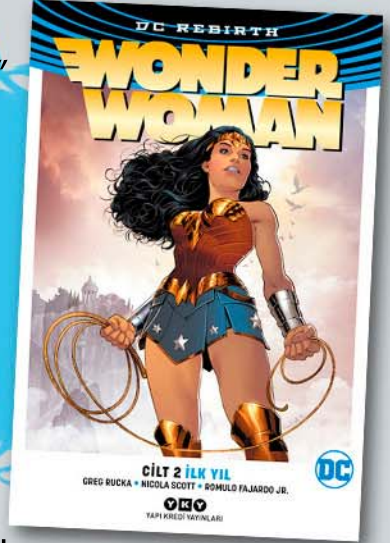
Aslında çoğu ortak hikayede vardır bu cümle; "Çocukluğumda..." ile başlayan cümleler. İşte benimkisi de öyle oldu. Çizgi romanlara, süper kahramanlara ilgi duymam çocukluğumda piyasaya çıkan filmler ile başladı. Benim seyrettiğim ilk süper kahraman filmi "Spiderman" olmuştu. Süper kahramanların hareketleri, zorlukların üstesinden gelişi her çocuğa havalı gelmiştir. Çocukluğumda başlayan bu ilgi bitmedi, aksine hep artarak devam etti. Ortaokulda ilk çizgi romanlarımı almaya başladım çünkü filmler nadiren çıkıyordu ve ben daha fazlasını öğrenmek istiyordum. O zamanlar çıkan filmlerden dolayı büyük bir *Kaptan Amerika* hayranıydım ve hala öyleyim.

Çizgi romanlarıma öncelikle *Avengers* serileri ile başlasam da, sonrasında bilgi aldıkça ilgilendiğim karakterlerde arttı. *X-Men*, *Inhumans* ve büyük bir *Wonder Woman* hayranıyım. Özellikle *Wonder Woman*'ın, *Amazon* olduğunu tam anlamıyla hissettirmesi, karakteristik özellikleri ve yeteneği beni her zaman çok etkilemiştir. *Inhumans*'ların diğer topluluklardan bir farkı vardı. Her süper kahraman topluluğu insan halkına yardım için toplanır ve savaşır, toplumda kabul görme istekleri mevcuttur ama *Inhumans*'lar farklıydı, onların insanlar arasında kabul görme istekleri yoktu ve ayrı bir uygarlık olarak yaşıyorlardı. (*Medusa* ve *Kral Black Bolt*'a saygılar.) Bu yüzden *Inhumans*'ların çizgi romanlarıyla da ilgilenmeye başladım ve şu anda kitaplığımda özel olarak çizgi roman rafım var.

Çizgi roman sanatı, büyük emek gerektiren ve hayal gücünden dolayı sonsuz saygı uyandıran bir sanat bence. Hem karakterler arasında uyum, hemde büyük bir hayal gücü ve emek gerektiriyor.

Şu anda sınavlarımdan dolayı çizgi roman toplayamasam da, sınavdan sonra çizgi romanlara devam edeceğim.

Her gün dünyayı kurtaran, her bir karakter özelliği ile bize ilham kaynağı olan süper kahramanlarımıza sevgilerle.

KIZ ÇOCUĞU VE ÇİZGİ ROMAN AŞKI

"Cin Ali öncesi ise bizim eve giren, babamın aldığı Bütün Dünya ve Hayat Mecmuasıdır. Henüz okuma bilmediğim için tüm o fotoğrafları, çizimleri incelediğim zamanları unutamıyorum."

Bir gün Kur'an kursuna yine cıvılcıvılcı giderken, kırtasiyede, o hafta yeni çıkan Doğan Kardeş'in dışarda asılı olduğunu gördük. Hepimiz ceplerimizi kontrol ettik, evet paramızı yanımıza almıştık. Dönüşü ipe çekiyorduk ancak içimizden bir erkek arkadaş acele etti. Dergiyi önceden alıp, montunun iç kısmına koydu. Hava sabah serin oluyordu ve caminin içi hep buz gibiydi. O yüzden elimizde hırka veya montlarla gidiyorduk. Bayağı Kur'an alfabetini sökmüş, artık kurana geçecektik. Kur'anı ne zaman okuyup anlayacaktık peki. Önce Arapça okumayı öğrenecektik. Bu yüzden Kur'anı okumaya geçmek müthiş birşeydi. İçimizde öyle bir heves de vardı. Camide kızlar ile erkekler aynı salonda da olsa farklı ve uzak bölümlere otururdu. O gün biz kızlar serbestçe Arapça çalışıyorduk ve erkek çocuklar kısmına giden hoca onları tek tek okutuyordu. Derken; önce dergiyi alan arkadaşımızın ağladığını duyduk. O ağlarken hoca, montun cebinden

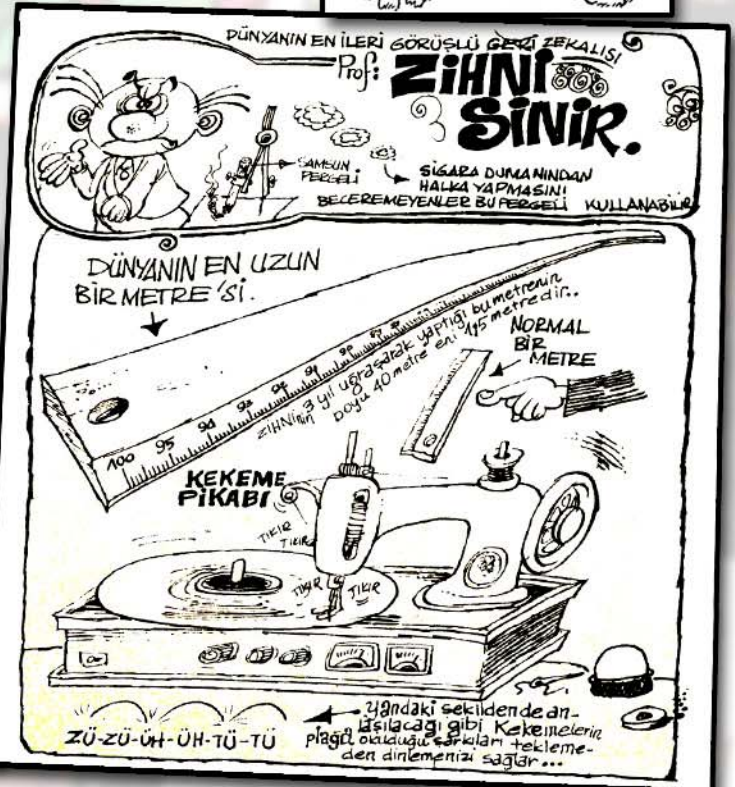
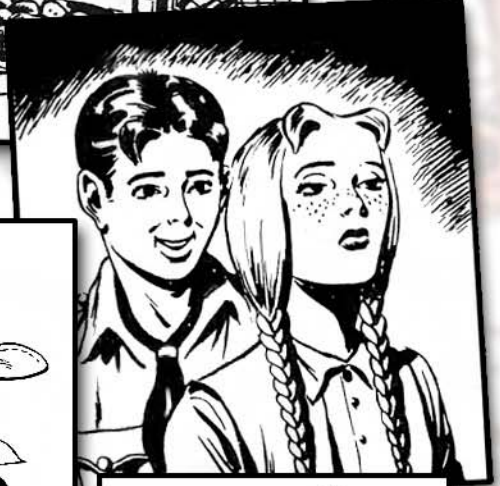
çıkan Doğan Kardeş dergisini çatır çatır yırttı. Bu hepimiz için yapılmış korkunç darbe niteliğinde bir hareketti.

Doğan Kardeş için biriktirdiğimiz paralar çok kıymetliydi. Bazen harçlığımızdan simit almazdık, bazen de gazoz! Hatta gazoz için, akşama yazlık sinema saatlerini ipe çekerdik. Gazoz ve çekirdek kokulu yazlık sinemalar bizim vazgeçilmez faaliyetimizdi.

Kur'an kursundan dönüşte hala sinir içinde ağlayan arkadaşımız, bir daha kursa gitmeyeceğini söyledi. Oysa haftaya Kur'ana geçiyorduk. Ancak öyle bir karar aldık ki, hep beraber arapça eğitimini yarıda kesmiş olduk. O gitmezse biz de gitmeyecektik. Nasıl olurda o hoca, Doğan Kardeşi yırtardı. Bunu kabul etmedik.

Ve çizgi roman aşkımızı başlatan en güzel mecmua Doğan Kardeş kapatılana kadar asla bırakmadık. Hatta, yıllarca döne döne okuduk. O yıllarda, yani 68-75 arası benim için çizgi roman aşkının zirvesi sayılabilir. Sadece benim mi; mesela yengem koltuk minderlerinin altına sakladığı (çünkü bunları gavur işi diye gören dayımdan gizli okurdu) Teksas, Tommiks, Zagor, Mandrake ve Killing gibi nicelerini saklardı, bizde ondan gizli, bulup bulup, okurduk.

Çizgi roman aşktı bizim, hayatımıza yansımış ve benimsemiştik. Sokakta oyun esnasında bile, misal; daima ekmek arası köfte yiyen tombiş Selçuk, bizim için köfteci; çilli ve kızıl örgülü saçlı Neşe, Tommiks'in sevgilisi; yan mahalleden bize gelip oyunumuza bulaşan kardeşler Dalton'lar; sürekli elinde bir at varmış gibi dıgıdık dıgıdık koşturan kardeşim Tamer, Red Kit; mahallenin başında oturan albayın yakışıklı ve köpekle gezen oğlu İshak abi Tenten; sürekli yeni fikirler, olmayacak projeler ortaya süren bendenizin adı ise Zihnisinir'di.

Ben mahalledeki çocukları kömürlükte toplar, ellerimle çizdiğim "Hacivat Karagöz" oynatırdım. Eski ve içi boşalmış bir radyonun ön kısmına beyaz kumaş gererek, arkasına mum koyardım. Seslendirirken Recep abi destek olurdu. Hâliyle önce annem, sonra tüm anneler kömürlüğe, kızılı ve erkekli doluşan bizlere yasak koydular ve bu projem son buldu. Ancak asla hayal kurmaktan, projeler üretmekten vazgeçmedim.

Bir de çizgi romanlarda ve filmlerde çok severek, ilgiyle izlediğim kızilderililer ve zenciler hep kötülük yaparlar, aksine beyazlar daima iyi olurdu. Bu ise beni hep mutsuz ederdi. Neden bir zenci, bir kızilderili kahramana yer verilmezdi mesela!

Sırf zenci var diye Zembla'yı daha ilgi çekici bulurdum. Kızilderililer az görüldüğü için ve bir sevgilisi olmadığı için Zagor'u çok sevmezdim. Şunu anlatmak istiyorum; çizgi romanlara bile yansıtılmış amerikan tarzı ırkçılık o çok sevdiğim çizgi romanlarda beni rahatsız eden unsurdu. Yine de onlardan besleniyorduk.

İyi ki varlardı. Son olarak değinmek istediğim şey o yıllardan bu yıllara çok fazla gelişme gösteremedik hatta dünya daha da karartıldı. Güzellikler bir bir ortadan kaldırıldı. Küçücük bir kızken şöyle düşündüğümü hatırlıyorum. **"Çizgi roman ve çizgi filmler, fotoromanlar, romanlar ve filmlerde başrol hep erkeklerin, kadınlar ve kızlar hep yan karakter! Ve niye?"**

Tina diye bir çizgi roman dergisi vardı. Sırf kadın kahraman içeren. Onun dışında varsa da, en azından ben hatırlamıyorum.

Onca yıl geçti. Ne değişti? Hiç bir şey! Olan biten bi kaç güzellik o kadar! Şayet bu konuda gerçekten bir ilerleme kaydetmiş olsaydık, bugün hala "8 Mart" Dünya Kadınlar Günü olarak kutlanmazdı. Çünkü buna gerek bile duyulmazdı.

Kendi açımda ya beceririm, ya da beceremem ancak dileğim, geleceğin kızları için bir çizgi roman ve çizgi film kahramanı yaratmak! Bilenler bilir. Hala onu yazıyor ve hazırlanıyorum.

Adı "*Tanrıça Eros Pi*"

Nasip olursa; birgün kızların elinde, çizgi roman olarak, onun sayfalarını çevirirken görmek istiyorum. Hatta delikanlılar da onu çok sevsin. Çünkü amacım cinsiyetçilik değil, cinsiyetçiliği yok etmek.

Sevgi ve saygılarımla kadınlar günü kutlamadığımız güzel ve aydınlık günler dilerim.

CANAN ERCİYAS

Öğretmen

Nasıl başladığımı tam hatırlamıyorum. 10-11 yaşlarındaydım sanırım. 1970-71 yılları. O zamanlar şimdiki gibi envai çeşit kitap yoktu. Hatta bazı ders kitaplarımızdaki fotoğraflar geliyor aklıma, ne olduğunu anlamaya görmeye çalışırdık. O kadar kötü bir baskı...

İlk okuduğum çizgi kitaplar Teksas, Tommiks, Tom Braks, Kaptan Swing vs vs... Elimden bırakamazdım. Ama ders kitabı içine koyarak okuma klişesini yaşamadım. Açıkta okurdum

Bütün kahramanların sevgilisinin, atının, köpeğinin, dostlarının adını ezbere bilirdim. Hatta yıllar sonra, oğlumun adının konuluşunun öyküsü de bu konula ilgili.

Kısaca anlatayım:

"1988 yılı, hamileliğimin son günleri. Eşimin arkadaşları bize gelmişti. Laf lafı açtı, Teksas'taki çocuğun adı iddia

konusu oldu. Ben RODİ diye kararlı bir şekilde diretiyordum. Benim dışımda hepsi RUDİ diyordu. Ben emindim RODİ olduğuna. Onlar "Zengin ve Yoksul" dizisindeki Rudy Jordache ile karıştırıyorlardı. Bunun üzerine kitabı bulup bakmaya ve kim haklıysa çocuğun adını onun koymasına karar verildi. Sonuçta, benim haklılığım ortaya çıktı ve oğlumun adını ben koydum. **BİLGE**"

ÇOCUKLUĞUMUN VAZGEÇİLMEZLERİ: ÇİZGİ ROMANLARIM

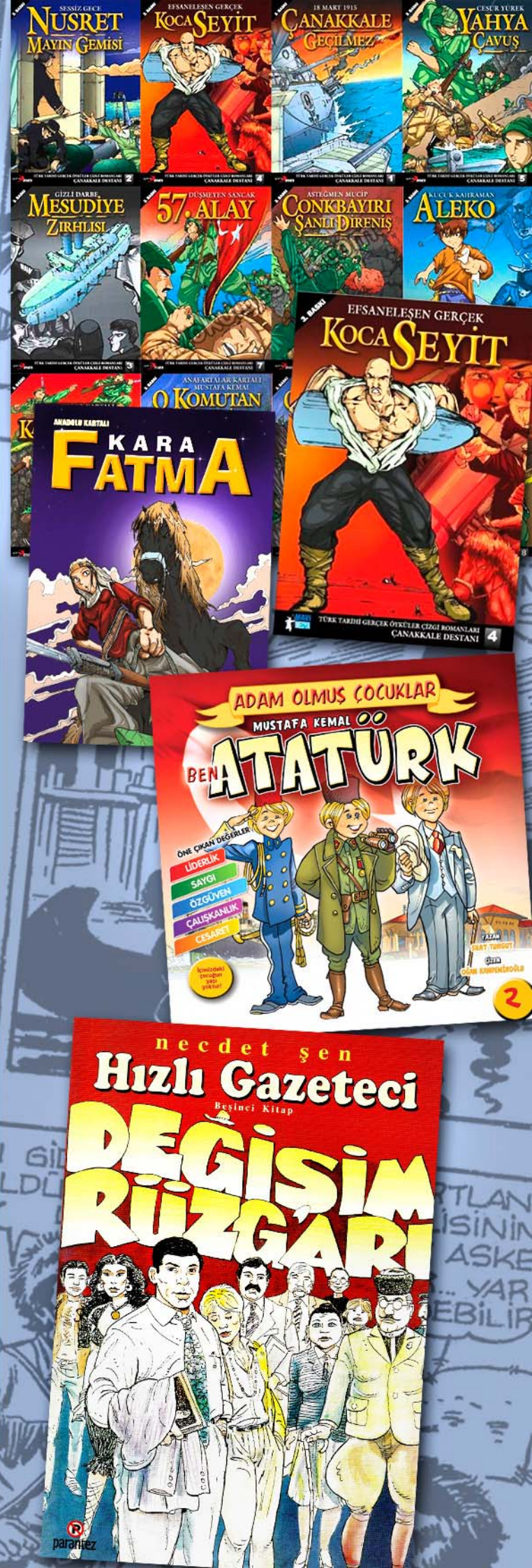
Anne baba ve tüm yetişkinler gibi öğretmenler de çocukların kitap okumamalarından yakınır dururlar. Çoğu sınıf kitaplıklarında da çocukları cezbetmeyen kitaplar olur genellikle... Ben öğrencilerim için çizgi roman tarzı kitaplar getirttim ve ellerinden bırakmadan, birbirleriyle değiş tokuş yaparak zevkle okudular. Tabi bu kitaplar bildiğimiz çizgi roman değil... Daha çok *Kurtuluş Savaşı'nda Kadın Kahramanlar*, *Çanakkale Destanı*, *Adam Olmuş Çocuklar* gibi çocuklara yönelik yarı çizgi yarı hikaye tarzında hazırlanmış kitaplardı.

Eşim de kitap ve çizgi roman okumayı severdi tabi, aynı çizgi kahramanların müptelasıymışız aynı yaşlarda iken.

Okumaktan tat aldığım çok çizgi roman ve kahraman var hâlâ. Son yıllarda *Hızlı Gazeteci*'yi okumaktan zevk alıyorum meselâ.

1970'li yılların başında Almanya'ya giden dayımın, Ankara'da anneannemlerin bodrumunda bıraktığı bir sandık dolusu çizgi romanlara hayıflanırım hala... Okuduklarımı saklamayı tercih ediyorum tabi. Ama, o 1970'li yılların başında okuduğum *Tommiks*, *Teksas* ve diğer çizgi romanlarımı saklama şansım olmadı, hâlâ ona üzülürüm.

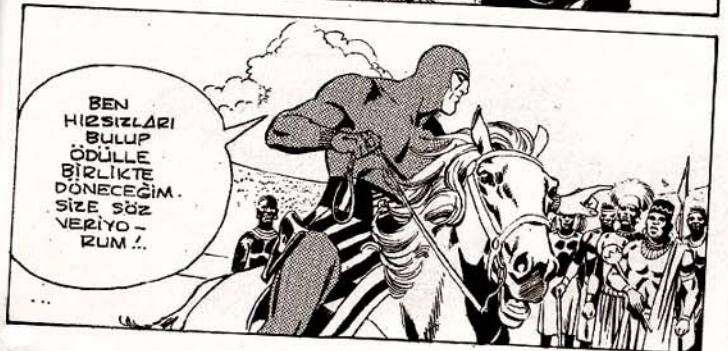
Babam askerdi ve 1973'te İskenderun'dan İzmir'e tayin olduk. Kitaplar herhalde İskenderun'da kaldı... Kimbilir... Ama lise ve üniversiteden beri her türlü kitabımı korumaya çalışıyorum.

Çizgi Roman Çevirisinden Yazarlığa Akan Bir Hayat

"Çizgi romanların çevirisini yapacaktım. Yapmaz mıyım? Bayıla bayıla..."

16 sayfalık karton formalar halinde gelirdi orijinaller. Taşması zordu, rulo yapıp elde taşırdım, torbalara sığmazdı. Kızılmiske, Mandrake, Mr. No, Zagor... En çok Kızılmiske'yi severdim. Maskenin gizemi miydi beni ona çeken, kim bilir."

AYTÜL AKAL

Yazar

1974'de, iki gün Hayat Mecmuası'nda çalışıyor, üç gün bir iş yerinde sekreterlik yapıyordum. Kazandığım para kirayı ve evin eşyasının senetlerini ödemeye yetmiyordu. Bir iş daha aldım; öğlenleri yemek yemek yerine Çağaloğlu'dan Laleli'ye yürüyüp, orada bir handa bir iş adamının yurt dışındaki firmalardan gelen mektuplarının çevirisini yapmaya başladım.

Yok, bu da yeterli değildi.

Aytül Akal, HAYAT Mecmuası, "Aklınızda Bulunsun..." (1974)

Mecmuadan bir arkadaşım Tay Yayınları'nın çevirmen aradığından söz etti. Gidip Ay Barka hanımla görüştüm. Ne güzel bir isimdi: Ay.

Çizgi romanların çevirisini yapacaktım. Yapmaz mıyım? Bayıla bayıla...

16 sayfalık karton formalar halinde gelirdi orijinaler. Taşınması zordu, rulo yapıp elde taşırdım, torbalara sığmazdı.

Kızılmaske, Mandrake, Mr. No, Zagor...

En çok Kızılmaske'yi severdim.

Maskenin gizemi miydi beni ona çeken, kim bilir.

Akşam iş çıkışı Tay Yayınlarına uğrayıp kartonları alır, Akşam evde daktiloda çevirilerini yapardım.

Çocukluğumda ailemden gizli gizli de olsa çizgi roman okumuşluğum vardı, konuşma balonlarının diline yabancı değildim. Başlangıçta cümleleri konuşma balonuna sığdırmakta zorlansam da giderek alıştım.

Akşam yemekten sonra kartonları masaya yayar, daktilomda tık tık tık çevirileri yapardım. Yemek, bulaşık derken çalışmaya geç başlamışsam, işim geç saatlere kadar sürerdi. Ancak daktilonun tak takları da maşallah evin her yanına yayılır, eşimin yatak odasından "Yeter artık kes şunu, daktilo gürültüsünden uyuyamıyorum" yakınmalarına karışırdı.

Sonunda çareyi, gürültüyü emsin diye daktilonun altına battaniye sermekte buldum. O da yetmedi, kendimi ve daktiloyu bir battaniye çadırının altına hapsedip orada çalışmayı sürdürdüm.

Birkaç yıl böyle devam etti.

Dört ayrı işim vardı ve artık iyi para kazanıyordum.

O sıralarda aklamla eşinin durumu bozulmuştu, maddi sıkıntı içindeydiler. Kalplerini kırmadan onlara nasıl yardım edebilirim diye düşündüm.

"Benim vaktim kalmadı, yetişemiyorum. Bu çeviri işini sen alır mısın üzerimden?" deyip çizgi roman çevirilerini aklamla devrettim.

Gerçek nedenini hiçbir zaman bilmedi. Umarım rastlantıyla bu yazıyı okumaz...

Not: Sayın Aytül Akal'ın sözünü ettiği ablası sayın Betül Ulukut'la 19 Ocak 2008 tarihinde yayınlanan ÇROP röportajımı buraya eklemeyi zorunluluk olarak görüyorum. Ümit Kireççi

BETÜL ULUKUT:

12 Sene Örümcek Adam Çevirmek!

**RÖPORTAJ:
ÜMİT
KIREÇÇİ**

Birkaç bin okuyucu uzun yıllar Örümcek Adam'ı B yayınlarından zevkle ve merakla okudu.

Birçoğu kahraman Peter Parker'ı örnek alarak hayatına yön verdi. Her sayısı yurt

dışında olduğu gibi ülkemizde de yalanıp yutulurken okundu ve her sayısı sabırsızlıkla beklendi. Birçok okuyucu Peter'in sevgilisi ve sonradan eşi olan M. J.'e aşık oldu ve belki de onun gibi bir hatun aradı.

Peki kim çevirdi Örümcek Adam'ı dilimize tam 12 sene boyunca?

İşte o kişi, Betül Ulukut, aşağıda çizgi roman okurlarına çeviri yaptığı günleri, yaşadıklarını ve Örümcek Adam'a duyduğu hisleri internet üzerinden anlattı:

Ü – Bugün sohbette konuğumuz çevirmen Betül Ulukut. Betül hanım, okuyucularımıza kendinizi tanıtır mısınız kısaca?

B. U. - Ben İzmir Amerikan Kız Kolejini (şimdi Amerikan Lisesi diyorlar) bitirdikten sonra, hemen lisanımı kullanacağım bir işe başladım, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığında (Aliağa - İzmir). Patronum bana *Readers Digest*'in ilavesi olan güzel bir derleme kitabı armağan etmişti. Ben boş zamanlarımda hobi olarak o kitaptaki belgesel kıvamındaki yazıları tercüme ederdim.

Ü – Çizgi roman çevirilerine geçmeden önce biraz daha kendinizden bahsetseniz.

B. U. - Türkiye Petrollerinde çalışırken,

Lise'den bir arkadaşımın önerisiyle Gazetecilik Yüksek Okuluna gitmeye başladık. 3 senelik Gazetecilik Yüksek Okulunu bitirdim. "Bir köpek bir adamı ısırırsa, bu bir haber değildir" ama "Bir adam bir köpeği ısırırsa bu haberdir"i ilk orada öğrendim. Daha sonra Peter Parker'in (Örümcek Adam) part time gazetecilik hayatında bu özdeyişe tekrar rastladım.

Ü – Hızla sohbeti çizgi romana getirdiniz. Tamam olur, engel olmayayım ben.

B. U. - Evlenip İstanbul'a yerleştikten sonra da iş ararken yine İngilizcemi kullanabileceğim bir iş aramaya başladım. Bu arada kardeşim Aytül de yazarlık hayatındaki ince uzun yola çıkmıştı. Hayat Dergisi için, Doğan Kardeş için bazı makaleler tercüme ediyordu. Zaman zaman elinde fazla iş olunca da bana getiriyordu. 4-5 yıl Tay yayınları için Mandrake, Kızılmaske tercümesi yaptıktan sonra, işlerinin yoğunluğu nedeniyle çizgi roman tercüme işinin bir kısmını bana pas etti. Ve benim çizgi roman serüvenim başlamış oldu.

Ü – Sizin serüveniniz bizim serüvenimiz Betül hanım. Siz yazıları çevirdikçe bizler sayfaları çevirdik. Komik espriydi değil mi? Çok ciddi gidiyor biraz gevşeyelim dedim... Demesem mi acaba?

B. U. - ...

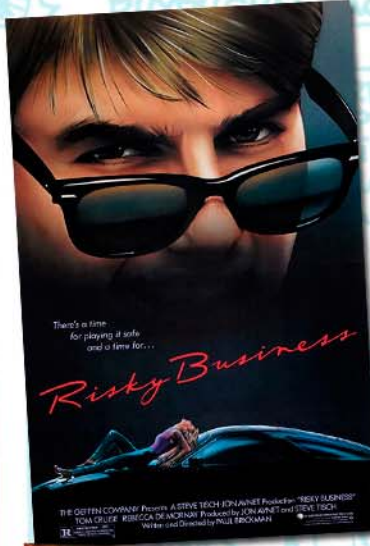
Ü – ÇEVİRMENLİK! Çizgi roman çevrisi!!!... Herhangi bir metnin tercüme edilmesiyle çizgi roman tercümesi arasında ne gibi farklar vardır dersiniz?

B. U. - İlk başlarda epey zorlandığımı söyleyebilirim. Çünkü yazılanları aynen tercüme etmek gibi bir kaygım vardı. Gerçi Mandrake çizgi romanlar içinde tercümesi en kolay olanıydı. Konuşmalar azdı. "Hey", "Yoo!" ile sayfa bitiyordu.. Ama dediğim gibi, bire bir tercüme etmek çok zor, hatta

imkansızdı. Sonra sonra aslında makbul olanın bire bir değil, kendi dilimize ve kültürümüze uygun şekilde tercüme etmek olduğunu öğrendim. Örneğin Amerikalılar sevgi ifadesi olarak "pumpkin" kelimesini kullanırlar. Yani "balkabağı". Ama bunu aynen uygularsak "benim canım balkabağım" demek gerekir ki bu Türk halkı için hiçbir anlam ifade etmez. "Benim canım, balım veya canım şekerim" daha çok şey ifade eder. Ama ne yazık ki birçok kelime ve deyiş aynen tercüme edile edile, dilimize yerleşti. "Kendine iyi bak" – (takecare) gibi. Halbuki Türk kültüründe böyle bir şey yok. Belki de "Hoşça kal" demek daha doğru olur. Aslını düşünmek gerekirse aynı ifadeyi de içinde barındırıyor. Hoş kal, iyi kal... Ben bir dönem de DVD ve VCD'ler için film tercümesi yaptım. 1980'li yıllarda. Hani şu TV'deki filmlerin yetmeyip de

DVD veya VCD'lerin seyredildiği dönemlerde. Eşim Warner Bros'un Türkiye Temsilciliğinde Muhasebe Müdürlüğü yapıyordu. Benim tercüme yaptığımı duyunca bana da teklif yaptılar, part time olarak film tercümesi için. Ben de kabul ettim hemen. Sanıyorum 1987-1989 yılları arasında 2-2.5 sene falan Warner Bros'un filmlerini tercüme ettim. Yine getirmeler götürmeler eşime aitti. Yalnız bir kere film tercümesinin incelikleri hakkında ufak tefek bilgiler vermek üzere çağırdılar beni: işte tercümeyi mümkün olduğu kadar ağız hareketlerine uyduracaksın falan. Eğer tercümesi söylenenden uzun sürüyorsa, olmuyordu. Senkronizasyon uymuyordu. Onun için en uygun cümleyi bulmak zorundaydınız.

Doğrusu çok keyifliydi. Herkesten önce filmi sen seyretmiş oluyordun. En keyifle yaptığım tercümelerden biri de "Risky Business" idi. Tabii TomCruise'nin payını da unutmamak gerek. Film tercüme ederken önce senaryoyu okuyordum. Kafama takılan yerleri not ediyordum: anlamsız bir söz, konuya uymamış gibi görünen bir

DOĞRU DÜRÜST GÖRMÜYÖR, KİPİRDA YAMİYÖRÜM, NE OLUYOR BANA?

cümle. Sonra filmi seyrediyordum. O zaman çoğu kez her şey yerli yerine oturuyordu. Tabi bazen konuşmalar anlaşılıyordu. Ya dialekt nedeniyle, ya ağızda yuttuğu için falan. O zaman da senaryo metni imdada yetişiyordu.

Çizgi roman mı daha kolaydı, film mi dersek galiba çizgi roman diyeceğim. Çünkü çizgiler durağandı. İstedğin kadar uzun süre inceleyebilir, sözlük, ansiklopedi açabilirdin ama film öyle mi ? Geçip gidiyordu. Çok fazla duraklatmak ta pek sağlıklı olmuyordu. Ama filmlerin heyecanı da bir başka oluyordu. Tercümesi en kolay filmlerden biri de Mad Max II idi. Adamlar nerdeyse hiç konuşmuyorlardı. Nükleer facia sonrası dünyanın halini gösteren bir film. İnşallah ismini yanlış hatırlamıyorumdur. Bir de İçimde Biri Var'ı hatırlıyorum. O da çok ilginç bir film.

Ü – Günlük dili elbette amerikan çizgi romanı oldukça başarılı bir şekilde kullanmakta. Gerçi bizde de mizahi çizgi romanlar aynı başarıya ulaştılar. Dileriz yabancı dillere çevrilirler de bizim dilimiz onların dilini etkiler.

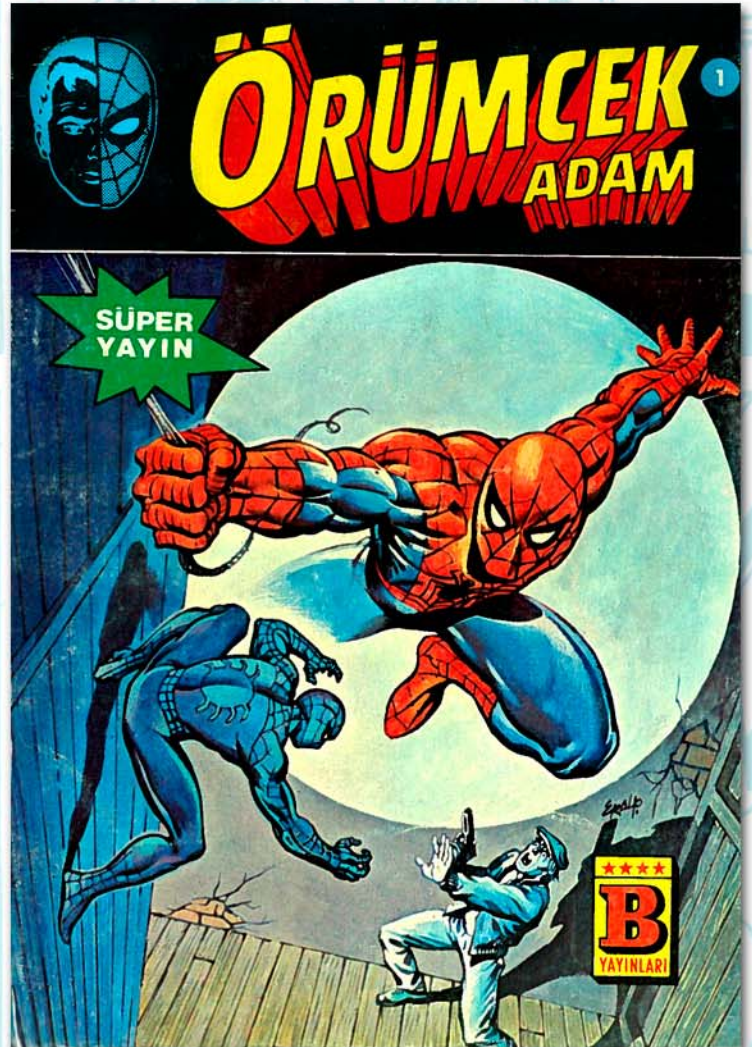
Dedikten sonra merak ettim, çevirileriniz Mandrake'yle mi sınırlı kaldı acaba?

B. U. - Mandrake'den sonra Superman'i tercüme ettim bir kaç sene. Daha sonra da Örümcek Adam'a başladım ve tam 12 sene Örümcek adamın nerdeyse annesi oldum.

12 sene, dile kolay... Yat kalk Örümcek Adam ve Peter Parker'ın sorunları. Doğal bir şey olsa gerek annelik duygusu.

Ü – Aramızda kalsın ama benim de annem oldunuz desem yalan olmaz. 80'li yılların başından itibaren deliler gibi Örümcek adam okumuş biri olarak... Hatta eminim birileri olarak bir çok okuyucu benim gibi hissetmiştir. Peki anne... pardon, Betül Hanım, o günlere dönelim. Başka neler yaptınız. Herhalde sadece çizgi roman çevirmenliğinden kazanmadınız hayatınızı.

B. U. – Hatırlattığınız iyi oldu, ilk oğlum doğduktan sonra 4 yıl çalıştığım Yorkshire Chemicals Temsilcilik Firmasından ayrılmıştım. Evde yapabileceğim bir şeyler arıyordum. Aytül'ün arada sırada getirdiği, Doğan Kardeş için tercüme ettiğim, yeni keşif ve icatlarla ilgili, öğretici hikayelerle ilgili yazılar pek fazla vaktimi almıyordu.

Ve bugünün ünlü masal yazarı Aytül Akal bana dedi ki (kendisi hatırlamıyor) : "Çocuk masalları konusunda büyük bir boşluk var. Masal yazsana". O zamanlar kollu daktilolar var. Her daim masamın üzerinde duran. Hemen oturdum başına. "Bir varmış bir yokmuş" diye başladım ve durdum. Gerisi gelmedi bir türlü. Öyle düşündüm böyle kurcaladım beynimin kıvrımlarını ama yok, hiç bir şey gelmedi aklıma. Anladım ki bu bana göre bir iş değil. Kim bilirdi ki, bir kaç yıl sonra, kendi oğlu dünyaya gelince, kitapçılardaki masal kitapları oğlunun hayal dünyasını tatmin etmeyecek ve Aytül önce oğlu sonra bütün çocuklar için kitap yazmaya başlayacak.

Ü – Doğrusu Aytül Akal gibi bir yetenek ve enerjinin ablası olmak gurur verici olmalı. Kendisiyle tanışıyor olmak bile insana gurur verirken akrabası olmayı hayal bile edemiyorum. Kaldı ki enerjisiyle bir çok kişiyi harekete geçirebilen biri olarak Aytül hanımın sizi yönlendirmemiş olması zaten mümkün olmazdı kanımca.

B. U. – Aynen söylediğiniz gibidir Aytül haklısınız.

Ü – Peki çevirmenliğe dönelim. Nasıl bir yol izliyordunuz çalışırken? Bir çok genç çizgi roman aşığı arkadaşımız bazı ayrıntıları merak edebilirler. Bize bir zamanların tekniği hakkında neler aktarmak istersiniz?

B. U. - Ben ilk başlarda tercüme ederken önce müsvedde hazırlar, sonra onu temize çeker, ondan sonra da daktilo ederdim. Bir yanlışlık olduğunda, araya cümle sıkıştırmak gerektiğinde çok zorluk çekerdik. Onun için daktiloya çekmeden önce son halini hazır etmemiz gerekirdi. Sonraları, alışıkça, doğrudan daktiloya yazmaya başladım. Ancak zor cümlelerde durup müsvedde hazırlar, sonra daktiloya çekerdim. Şimdilerde öyle mi ya... Araya kelime sok, paragraf sok, yazım denetimi yaptır... O zamanlar bir kelimenin doğru yazılışını bulmak için bazen dilbilgisi kitapları karıştırdığım bile olurdu. Öyle ya, bunu okuyan çocuklar yanlış öğrenmesin!

Ü – Biziz, bizden bahsediyorsunuz, o zamanların çocukları. Hepimiz harika şeyler öğrendik çevirilerinizi okurken, yanlış şeyler değil emin olun.

B. U. – Teşekkür ederim ama bazen öyle bir kelime, öyle bir cümle gelirdi ki önüme...ne sözlükler, ne dil bilenler içinden çıkmaya yetmezdi. Newyork'un zenci mahallelerinde konuşulan argo dili az çok çözmeye başlamıştım ama bazen içinden çıkamadığım yerler oluyordu. O zaman çizgiler, mimikler, karakterin iyi ya da kötü adam oluşu, amacı, daha önceki ve sonraki sözleri o balonu çözmeme yardımcı oluyordu. Yani bazen yuduruyordum açıkçası.

Ü – O zamanki akılla çözememişiz tabii “uydurmaları” ama olsun, iyi uydurmuşsunuz, uymuş ki göze batmamış...

B. U. - Bazen çok ağır küfürleri tırpanlardım, bunları çocuklar okuyacak, kötü sözler öğrenmesinler diye. Yani bir anne baba o kitabı eline aldığı anda, çocuğuna zararlı bir şey görmemeliydi. Yoktu da işin gerçeği. Yani “çizgi romanlar çocuklara kötü şeyler öğretir” savı yanlıştı aslında.

Ü – İnanın biz çizgi roman okurları da aynı düşünceyi paylaşıyor ve anlatmaya çalışıyoruz ama çok da başarılı

olduğumuz söylenemez. Halbuki okuyucular çok şey öğreniyor çizgi romandan.

B. U. – Haklısınız, mesela ben Örümcek Adam'ı tercüme ederken çok şey öğrendim dersem yalan olmaz. Örümcek adam diğer karakterlerden çok daha farklıydı. Mandrake sadece sihirbazdı, Süpermen dünyayı kurtaran adam, Kızıl Maske ile çok az beraberliğim oldu herhalde onu pek hatırlamıyorum. Ama Örümcek adam öğrenciydi; fizikle kimyayla ilgisi vardı, gazeteciydi veya daha doğru bir deyimle part time foto muhabiriydi; habercilikle, fotoğrafçılıkla, dünyayla ilgisi vardı, iyi bir yeğen, iyi bir eşi;

akrabalık ilişkileri vardı. Zaman zaman felsefe bulabilirdiniz Örümcek adamda, zaman zaman hayat öğretisi, zaman zaman astroloji, fizik, kimya, biyoloji v.s. v.s. Ne mi öğrendin dersiniz...

Ü – Aslında civcivlikten piliçliğe geçiş dönemindeki bir gencin hikayesi Örümcek Adam. Belki de onu bizlerin çok sevmesi de onunla özdeşlik kurmamızdı. İnandırıcı ve gerçektir. Bizler gibi. Bizler de koca dünyada küçücük ve bir ton sorunla boğuşuyorduk. Hatta hiç unutmam...

B. U. - Ne mi öğrendin dersiniz...

Ü - *Ben de benimle röportaj yapıyor olsaydım arada iğneleyici tonlama yapardım yani ne deseniz haklısınız...*

B. U. - Ne mi öğrendin dersiniz...

Klonlamadan başlayabilirim. Yeşil Cin

eski sevgilisini yüksek bir binanın tepesinden aşağı attıktan sonra Peter Parker uzun süre sevgilisini kurtaramamış olmanın vicdan azabını yaşar. Sonra bir gün bir şekilde hücrelerinden birinin klonlanması ile sevgilisi yeniden ortaya çıkar. Klonlama kelimesinin karşılığını bütün sözlüklerde aramış ama tam karşılığını bulamamıştım.

Anlatım vardı sadece. Ama balonların ebadı malum, en kısa kelime ile anlatmak zorundasın derdini. Şimdi klonlamanın ne olduğunu herkes öğrendi Dolly sayesinde ama o zamanlar ben ilk kez duymuştum. Şimdi kopyalama diye de tek kelime ile ifade edilebiliyor ama açıkçası ben o zaman ne kullandığımı tam hatırlamıyorum.

Sanıyorum klonlama demiştim. İnsanlar okuya okuya öğrenir nasılsa diye.

Ü - *Klonlamaydı. Gwen Stacy bahsettiğiniz sevgili. Sarışın güzel şey, şöyle uzun dalgalı...*

B.U - Hah ağızınıza sağlık.

Unutmuştum o sarışın güzelin adını. Hatırlatmış oldunuz!

Ü - *Bence siz devam edin öğrendiklerinizi aktarmaya Betül hanım, ben dinliyorum...*

B. U. - Sonra başka bir ilk...

İnternet daha yaygın olarak ülkemize girmemiş. Sadece bilgisayarı biliyoruz. Ama internet korsanları, ki bunlar çizgi romanda da çocuk yaşıydı, hesaplara giriyor, banka soyuyordu. Örümcek adam da her zamanki gibi olayı çözmeye çalışıyordu.

Yani ATM hırsızlığını, internet korsanlığını ben ilk Örümcek Adam'da duydum. Keşke hala duymamış, görmemiş olabilseydik (sadece korsanlık konusunda)...

Ü – Tabii bir de... Yok bir şey.... Siz devam edin ben sessiiiiiiiiizce dinliyorum...

B. U. - Bir de şu meşhur bulimia hastalığı. Örümcek adamın mankenlere özenen bir akrabası genç kız yediklerini hep çıkarıyor sonra da yiyememe hastalığına tutuluyordu. Örümcek adam ona iradesi ile bu hastalığı yenebileceğini telkin etmişti. O hastalık daha 1980 yıllarında meşhur olmamıştı, hatta duyulmamıştı bile. Tabii o hastalığı tercüme ederken de zorlanmıştım. Şimdi olsa manken hastalığı de çık.

Ü – Mary Jean'in kuzeni o küçük kız. M. J. manken olduğu için ona özeniyordu ve öylece hastalanıyordu. Didaktik bir figür ve kızcağızdı o. Kahramanla veya güzel eşiyile özdeşleşen gençlere ders veriliyordu kaş göz arasında.

Hatırlıyorum da bu konuda bir makale yazmıştım zamanında. Gerçi biz daha çok "büyük güç büyük sorumluluk ister" sözlerini dikkate alırdık Örümcek Adam'ın ya o başka.

B. U. – Bir de "Hiçbir şeyi başkasından bekleme. Her şeyi kendin yapabilirsin. Her şey sana bağlı" demişti Örümcek Adam sanıyorum bu kız için ama onun daha sonraki söylemlerinden de anlaşılacağı üzere bu onun hayat felsefesi idi. Daha sonra benim de felsefem olmuştur.

Ü – Peki başka nelerde zorlandınız?

Ya da zorlandınız mı? Yan karakterler, diğer kahramanlar...

B. U. - Örümcek Adamı yıllarca tercüme edince Peter Parker'in seceresini öğrenmiş oluyorsunuz.

Ü – İnanmayacaksınız ama okuyunca da öğreniyorsunuz o dediğinizi...

B. U. – Tercüme etmeden önce okuyordum tabii.

Ü – Değil mi ya!... Laf ettim gene.

B. U. - Peter Parker'in anne babası ölünce onu May Halası ve Ben Eniştesi yanına alır. Halası, çünkü babasının kız kardeşi. Ama ilk kez karşılaşıyorsanız Aunt May ile, onu rahatlıkla May Teyze diye tercüme edebilirsiniz, çünkü Aunt aynı zamanda Teyze anlamına gelir. Uncle Ben'in Ben Amca olarak ta tercüme edilebileceği gibi. Birkaç kez karşılaştım May Teyze kavramıyla ve saçımı başımı yoldum.

"Peter Parker beni hiç yanıltmadı, hep doğru olanı, kendinden beklenileni yaptı. Hep başkalarına iyilikte bulundu, şehri kurtardı, ülkeyi kurtardı hatta dünyayı kurtardı. Hiçbir kötü alışkanlığı yoktu."

Ü – Peki başka neler söylemek istersiniz Örümcek Adam Peter Parker'la ilgili?

B. U. - Peter Parker beni hiç yanıltmadı, hep doğru olanı, kendinden beklenileni yaptı. Hep başkalarına iyilikte bulundu, şehri kurtardı, ülkeyi kurtardı hatta dünyayı kurtardı. Hiçbir kötü alışkanlığı yoktu. Kötü kahraman haline dönüşen aslında iyi insanlara hep yardımcı olmaya çalıştı. Hulk için de, şimdi adını hatırlayamadığım, sakat kolunu tedavi etmeye çalışırken kertenkele haline dönüşen doktor için de hep engelleyici oldu yok edici değil, çünkü sonuçta eğer onu öldürürse bir yerde arkadaşını da

öldürmüş olacaktı. Örümcek adam aynı zamanda sevgi doluydu. Kendisini büyüten Halasına ve Eniştesine hep saygılıydı, onları çok severdi, değer verirdi. Sonra sevgili eşi Mary Jane'e karşı da her zaman dürüst ve sevgi dolu olmuştur. Onun bir tek hatası olmuştur, Ben Eniştesinin ölümüne neden olan; onu da ömrü boyu unutmamıştır zaten, cinayettir. Bu olayla sorumluluk bilincinin önemini o zaman tam olarak kavramış ve bir daha hiç sorumsuzluk etmemiştir. Evet, hırsızlık yapan soyguncuyu durdursaydı, Ben Eniştesi yaşıyor olacaktı. (Ben Enişte bana bir tuhaf geliyor yoksa ben de mi Ben Amca demiştim ilk başta ve sonra da değiştirememiştim ?)

Ü – Ben, amcaı da enişteyi de hatırlıyorum galiba. Peki çok sıkı bir soru geliyor şimdi hazır olun. 12 yıl Örümcek Adam tercümanlığı yaptınız ve neredeyse onun annesi gibi

oldunuz! Peter'dan bahsederken sevgiyle, evladınızdaki bahsediyor gibisiniz. Peki çocuklarınız bu sevgiyi paylaşmayı nasıl karşıladılar? Kıskandılar mı Peter'ı?

B. U. - Çocuklar kıskandı mı? Doğrusu bu soru nereden aklınıza geldi bilmiyorum. Sormasaydınız asla bahsetmeyecektim yıllardır içimi kemiren kurttan. Çocuklar çok küçüktü. Ben masamda daktilo başında çalışırken

onlar etrafımda dolanır durur benden ilgi beklerlerdi. Zaman zaman acaba onları ihmal mi ettim diye çok düşündüm. Yetiştirilmesi gereken çizgi romanlar çocuklardan daha mı önemliydi! Ve sizin sorunuz üzerine dün bunu direkt olarak kendilerine sordum. Bugün 25 yaşında olan küçük oğlum "Evde hep okunacak çizgi roman olması güzel bir avantajdı" dedi. 29 yaşında olan büyük oğlum ise "Ben hep gurur duyardım, Örümcek Adamı tercüme eden bir annem var diye" deyince bu soruyu sorduğunuz için size teşekkür etme ihtiyacını duydum.

Ü - Açıkçası ben de 12 sene boyunca zevkle okuduğum çizgi romanlara harcadığınız emek adına size teşekkür etmek isterim yeri gelmişken belirteyim. Aklıma geldi, eşinizin konumu neydi peki bu çeviri sürecinde? Kolay değil 12 sene boyunca "yavrucak bu sayıda ne yaptı acaba" diyerek yeni sayıları beklediniz ve belki de üstünü örtmek istediniz, ya da ne bileyim belki de kendinizi tutamayıp "Peter yavrum arkanda Gulyabani (Hobgoblin) var" falan demek istemiş olabilirsiniz. Sürekli endişe hali Örümcek Adam okuyanlara bulaşıyor bildiğim kadarıyla.

B. U. - Eşim hep destek olmuştur bana. Çocuklar küçüktü: tercüme beni alıp, sonra teslim etmem zordu. Samet Bey sağ olsun eşime gönderirdi orijinal çizgi romanları, ben de tercüme ettikten sonra yine eşime verirdim ve Samet bey ondan alırdı.

Ü - Peki çeviri piyasası nasıl işlerdi o zamanlar?

B. U. - Şimdilerde nasıl bilmiyorum ama bizim zamanımızda çizgi roman tercümesi sayfa hesabı olarak yapılırdı. O sayfada tek bir "Günaydın" kelimesi de olsa, bir balonda beş cümle olmak üzere nerdeyse bir A4sayfa yazıya da denk gelse bir sayfa (orijinal çizgi roman sayfası) ücreti alınırdı. Ücretler çok düşüktü ama bir hobi gibi kabul edilirse zevkle yapılırdı. Şimdi metin tercümeleri karakter sayısına göre yapıyor ama çizgi romanlarda nasıl bilmiyorum.

Ü - Peki hikayeleri tam olarak takip edebiliyor muydunuz? Comicsler genelde birkaç dergiye yayılırlar. Hani bazı kelimeleri uydurmuş olabilirsiniz

ama hikayelerin eksik kısımlarını oturup çizmediniz herhalde?

B. U. - Yok çizmedim. Örümcek Adam'ı tercüme ederken zaman zaman Fantastik Dörtlü, X-Men gibi aynı yayınevini (Marvel) değişik serilerini de gönderirdi Samet Koçyiğit (yayınevi sahibi).

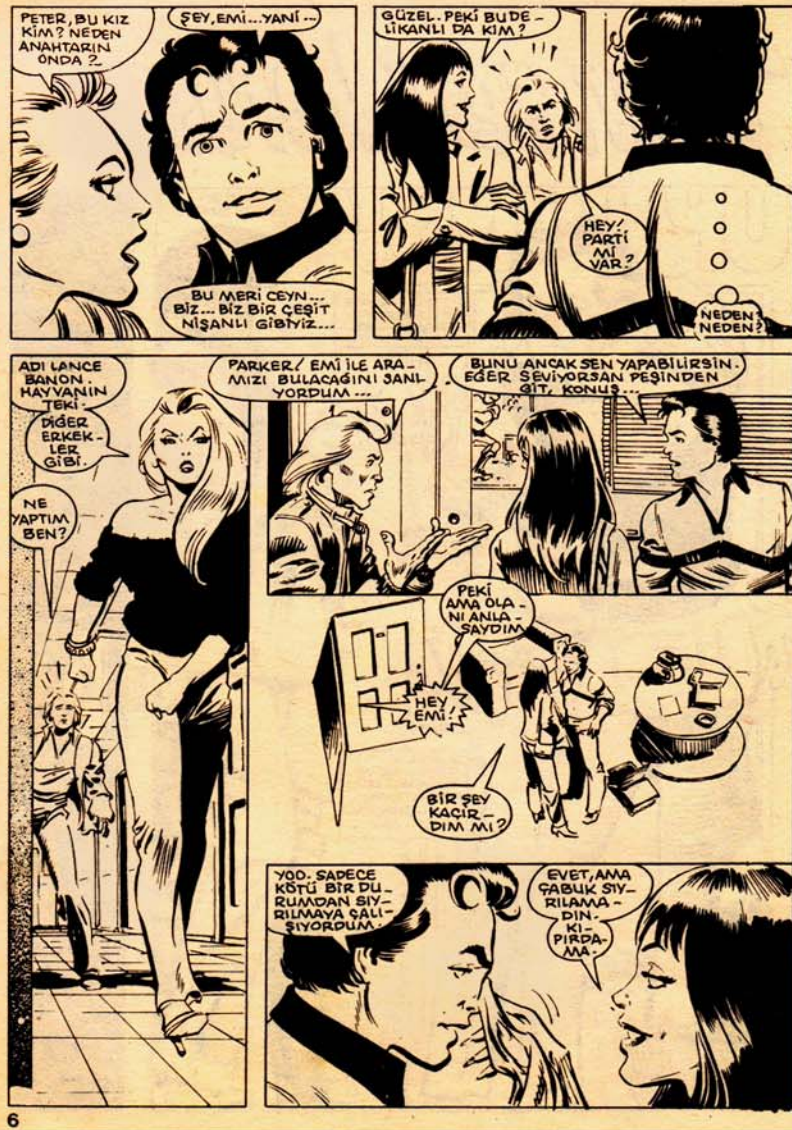
Ü - Peki başka neler aktarmak istersiniz...

B. U. - Bazen hikâyeler çakışır, bir dizide Örümcek Adam'ın öğrencilik günleri anlatılırken, diğerinde Mary Jane ile evliliği konu edilirdi. Konular şimdiki dizilerdeki gibi hem devam içerir, hem de her kitap kendi içinde

bir bütündür. Ama bazen konuyu en heyecanlı yerinde kesip devamı bir dahaki aya diye okuyucuyu heyecan içinde bıraktığı da olurdu. O zamanlar çizgi romanlar bizde renksiz olarak saman kâğıda basılırdı. Boyutları da orijinalinden daha küçüktü. (Şimdi sanırım aynı boyutta ve renkli). Benim görevim sadece tercüme etmeyi,

devamlılığı sağlamak, bir romana kaç dizi sığdırılacak; bunlar yayınevini göreviydi.

Ü - Bu aralar çizgi roman uyarlamaları pek bir revaçta. Hatta her iki günde bir tv'de yayınlanır oldular. Mesela manevi annesi olarak Peter'in cismani yorumunu nasıl buldunuz filmde?

Oğlan hayal ettiğiniz gibi miydi?

B. U. - Örümcek Adam filminde Peter Parker ve Mary Jane hayalimde kaldığı gibi değildi. Fiziki benzerlik tam kurulamamış gibi geldi bana. Ama gazete müdürü aynen... bu kadar olur benzetmek...

Örümcek Adam'a ara ara konuk olan kahramanlar da vardı hatırlarsanız. Dün gece de onlardan birinin, Daredevil'in filmi vardı: Avukat Murdock... Senaryo icabı Kingpin'i de anmış olduk böylece... Kingpin zenci olmuştu filmde ama olsun...

Ü - Peki 12 sene süren birlikteliğiniz nasıl sona erdi? Nasıl ayrıldınız evladınız Peter'dan. M. J.'le evlenip kendi evine mi çıktı çocuk... Öyle mi bitti sıkı fıkılığınız? Oğlan geline gitti sevgi bitti... Ne oldu yani?

B. U. - Ben Örümcek Adamı hep severek tercüme etmişimdir. Bir gün gelip bu iş biterse ne yaparım diye düşünmüştüm hep. Ya bir gün "artık hizmetinize ihtiyacımız kalmadı" derlerse. Buna dayanmam diye düşünüyordum. Ama 12 yıl önce ben kendim veda etmek zorunda kaldım Örümcek Adam'a. Çünkü devamlı bir işe girmiştik. Her ikisini birden yürütmeme olanak yoktu. Samet Bey yeni birini bulana kadar birbirimizi idare ettik bir süre daha. Sonra tamamen bıraktım.

Ü - Betül hanım, belki hiçbir kapakta emek harcayan kişi olarak adınız yazılmadı, belki hiç kimse çevirileri başarıyla yapan kişi olarak sizinle görüşmedi bugüne kadar ama emin olun "hizmetiniz hala devam ediyor".

Bugün hala o sayıları toplayan yüzlerce genç ve okuyan binlerce kişi için "hizmetinizin bitmesi mümkün değil". Peki son bir şeyler söyleyecek olsanız, neler söylediniz?

Röportajımızı nasıl noktalamak isterdiniz?

B. U. - Aradan o kadar uzun zaman geçti ki, Ümit bey. Birakalı 12 yıl oldu. Bir 12 yıl da tercüme süresi. Haliyle bazı şeyleri tam olarak hatırlayamıyorum. Acaba Ben Amca mı Ben Enişte mi demiştim diye bir bakayım dedim. Ama o da ne... Sadece 2 tanesini bırakmışım hatıra olarak. Gerisini kim bilir ne yaptım. Ama şu an Enişte kulağıma o kadar garip geliyor ki... Sanırım Ben Amca olarak başladım, sonra da değiştiremedim. Tıpkı "punisher"a yaptığım gibi. Daha karakterin kimliğini, amacını öğrenmeden kıyafetine bakarak bir isim vermiştim. Ve galiba "Mavi Kaplan" demiştim. Sonra bir daha isim verirken acele etmemeye karar verdim.

Ü - Örümcek Adam'la bütünlemişsiniz ve o çevirileri gerçekten çok sevmişsiniz Betül hanım. Son olarak ne söylemek istersiniz karşılığı özeleştirir ve okurları doğruya bilgilendirmek oldu. 24 yıldır süren çeviriye ve bu röportaja, bize, çizgi roman okurlarına zaman ayırmanıza teşekkür ederim.

ESİN TOMBUŞ /14 (ÖĞRENCİ)

"Siz bir de benim LGS test kitaplarına çizdiklerimi görseniz. Kitapların telif hakkı nedeniyle yayınlamıyorum :)"

KÜBRA N. KOÇAK /17 (ÖĞRENCİ)

"Biraz yazdım, biraz çizdim. Çizgi roman maceram okumakla değil, çizmekle başladı. Okurken yarım bırakırdım. Şimdi çizimlerimi yarım bırakıyorum. :D

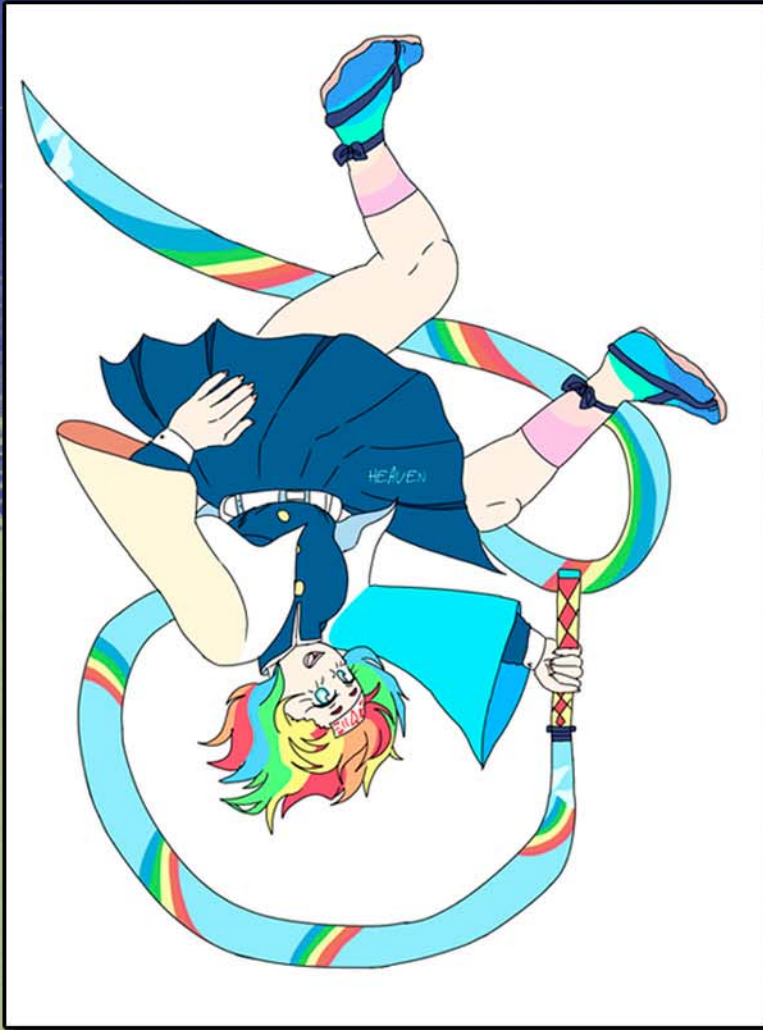
Azıcıkta koleksiyonerlik yapıyorum. Çizgi- "roman" kısmında daha büyük bir koleksiyonum var. Amatör olarak hikayeler yazıyorum, yarım bırakıyorum. Ben sadece yarım bırakırken amatör olmuyorum. Onları okuyucuyla buluşturma cesaretine sahip olduğum zaman biten çizimler ile benim çizgi romanımı okuyabilmeniz mümkün olabilir. Hazırlıklı olun!"

RANA YAĞLITAŞ /14 (ÖĞRENCİ)

"Merhaba ben Rana, e-dergi'nin çıkacak bu sayısında benim çizimlerime yer verilebileceğini duydum ve çok sevindim. Çizimlerim çıkarılan derginin kriterlerine uygun mu bilmiyorum ama ben çizimlerimi seviyorum ve emek harcıyorum. Altı yaşından beri çiziyorum, hepsinin bir hikâyesi var ve ben hepsini onların hikâyelerine uygun olarak tasarlıyorum. Hepsinin hikâyesini çizmeden önce tek tek düşünüyorum, geçmişte yaşadıkları, şu anda yaşadıkları ve gelecekte yaşayacaklarını, her şeyi planlıyorum. Serisini takip ettiğim mangaların içinde önceden tasarlanmış karakterlermiş gibi çiziyorum, kimse bilmese de bu bana mutluluk veriyor. :) Bana bu fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Sevgiler!"

*“Mücadeleci
kadınları
seviyorum, pes
etmeyen kadınları
seviyorum,
vazgeçmeyen
kadınları
seviyorum.
İçimdeki çizgi
kadınlar da
sanırım bu
gerçeğin
yansıması.”*

Bir Kadının Okurunun Erkek Dünyasındaki Mücadelesi

ZEYNEP BAYRAKTAR

Çizgi Roman Okuru
ve Koleksiyoneri

Sevgili Ümit Kireççi ve sevgili Ali Yılmaz benden **8 Mart Dünya Kadınlar Günü** ve çizgi roman konulu bir yazı istedikleri zaman hemen "evet" dedim (çok küçük yaşlardan beri çizgi roman okuyorum, çizgi roman sektöründe çalışıyorum, e bir de kadınıam !) Yazıyı kolayca yazabileceğimi düşündüm ama klavyenin başına oturup yaklaşık dört saat boyunca her yazdığımı sildikten sonra neden yazamadığımı düşünmeye başladım. Bir gün, iki gün, bir hafta, on gün aklıma geldikçe düşündüm ve buldum maalesef. Ben uzunca bir süredir bırakın kadınlık ve varoluşum hakkında düşünmeyi herhangi bir konuda düşünmeyi bırakmıştım. İnsan düşünmeyi bırakır mı, düşünmek nasıl bırakılır? Aslında kendime haksızlık etmeyeyim bıraktığım gerçek anlamda düşünmek değil sadece düşünce silsilemdeki öncelikler değişmiş. Refah seviyesi daha yüksek ülkelerde yaşayan insanların profesyonel destek alarak atlatmaya çalışacakları vakalara ben artık üçüncü sayfa haberi muamelesi yapmaya başlamışım.

Attila İlhan

Duygu Asena

Atif Yılmaz

Hayatta kalmak için, akıl sağlığımı korumak için, yere sağlam basabilmek için düşünce sistemimi öğüten, yok eden bir sistemin içinde kaybolmuşum. Hayat böyle geçer mi? Geçer aslında, geçiyor yani ama geçmemeli! Ne kadar acıtsa da, zor da gelse düşünmekten sorgulamaktan vazgeçmemeli insan. En azından ben vazgeçmemeliyim, kendime ve sevdiklerime bunu borçluyum.

Bu gerçeği fark ettikten sonra hafıza koridorlarımda geçmişe doğru bir gezintiye çıktım. Hani derler ya çocukluğunuza dair ilk anımsadığınız şey nedir diye çocukluk değil ama kadınlığım üzerine kafa yormaya başladığım günlere geri döndüğüm zaman hayatımda düşüncelerimde çok belirleyici olan bazı isimler hemen aklıma geliyor. Kim mi bunlar? *Duygu Asena, Atif Yılmaz, Attila İlhan, Nuri Alço, Tecavüzcü Coşkun* hayatımda belirleyici olan isimlerden bazıları.

Özellikle *tecavüzcü Coşkun ve Nuri Alço* için ne alaka diyebilirsiniz tabii! Ama biz seksen kuşağı kadınları için bu iki isim önemlidir. O dönemin klişe Türk filmlerini izleyenler bilirler; *Nuri Alço* genelde incelikli çalışırdı (kadınların içkisine ilaç katarak onların uygunsuz hallerini filme çeker sonra da şantaj yapardı), *tecavüzcü Coşkun* ise konuya doğrudan girer incelle filan uğraşmazdı. Burada ana konu elbette namustu; mahalle kültürünün henüz yok olmadığı yıllardı, dedikoducu komşu teyzeler perde arkasından mahallenin genç kızlarını gözetleyip laf üretirlerdi.

Annelerimizin bizler için genelde iki hedefi vardı: İyi bir üniversite diploması ve iyi bir koca (Ya da en azından benim annemin hedefleri bunlardı.). 80'leri belirleyen diğer bir unsur ise video kültürünün hayatımıza girmesiydi. Benim içinse video demek ağırlıklı olarak *Atif Yılmaz* filmleri demektir. *Selvi Boylum Al Yazmalım* ile sevginin bir emek olduğunu öğrenmiştim. *Aaahh Belinda*, filmi bize mahalle aralarında gündelik yaşama hapsedilen kadınların nasıl tüketildiğini anlatıyordu (Bu filmi izlemeyen varsa muhakkak izlesin. Figürasyonda oynayanlar bile tiyatrocular ve filmin senaryosu *Barış Pirhasan*'a ait ki kendisi *Vedat Türkalî*'nin oğludur.) *Vasif Öngören*'in oyunundan uyarlanan *Asiye Nasıl Kurtulur*'da ise toplumumuzun ikiyüzlü namus anlayışı gözümüze sokulur (tabii anlayana!).

Bir Yudum Sevgi'de işlenen konular aslında sadece gecekondü bölgesinde yaşayan kadınların değil genelde bütün kadınların sorunlarıdır (Bu filmin senaristlerinden birisi de *Latife Tekin*'dir). Bir diğer film *Yavuz Turgul*'ün *Fahriye Abla*'sıdır. *Ahmet Muhip Dranas*'ın şiirinden uyarlanan bu filmde aşkı için, kadınlığı için mücadele eden, sokağa düşmekle fabrikada işçi olmak arasında seçim yapan bir kadının onurlu duruşunu görürüz. 80'ler bu tarz filmler açısından çok bereketli bir dönemdi. Bir yandan bu filmleri izlerken bir yandan da *Kadının Adı Yok* romanı ile *Duygu Asena*'yı tanımıştım. Neler yoktu ki bu kitapta? Bekâret sorunları, ergenlik sorunları, aile ve

mahalle baskısı, kadının kariyer hedefleri vs. yani hayata yeni başlayacak bir genç kız için kullanım kılavuzu gibiydi. Feminizm ile yavaş yavaş flört ederken sevgili *Attila İlhan* sayesinde yanlış yorumlanmış bir feminizmin ve yanlış yorumlanan bir cinselliğin bana ne gibi hatalar yaptırabileceğini kavradım. Şu bir gerçek ki okuma okumayı doğruyor.

Yerli ve yabancı çeşitli yazarları okurken din ve mitolojiye merak sardım. Zaten kadınlık, cinselliğim için kafa yorduğum zamanlar. Her toplumda ve her dinde ve çeşitli zaman dilimlerinde kadınların aşağılandığını gördüm. Gereksiz tartışmalara yol açmamak için vereceğim örnekler bizden değil. Yahudi ve Hristiyan inanışında Tanrı'nın *Âdem'e Havva*'dan önce eş olarak *Lilith*'i yarattığını (Daha doğrusu

ikisini de aynı topraktan yaratmış). Tabii *Lilith*, *Âdem* ile eşit olduğunu söyleyip her konuda kendi hakkını savunuyor. Sonuçta bakıyor ki *Âdem* adam olmayacak, cenneti terk edip dünyaya gidiyor. Anlayacağınız gibi ilk kadın hakları savunucusu *Lilith*! Tanrı daha sonra hır gür çıkmasın diye *Âdem*'in kaburga kemiğinden *Havva*'yı yaratıyor ama bildiğiniz gibi O da elmayı yedirtiyor (sanırım sorunlu olan

Âdem!). **Lilith** ise hakkını aramanın cezası olarak bir tür *iblis, dişi şeytan* olarak nitelendirilip beşiklerden çocuk çalma suçu bile O'nun üzerine atılıyor.

Sonra bir de **Pandora** var. Yunan mitolojisinde bütün Tanrıların bir özellik vererek yarattığı **Pandora**'ya Tanrılar ayrıca açmaması şartıyla bir kutu verirler (Nasılsa dayanamaz açar diye) kutunun içinde enva-i çeşit kötülük ve musibet vardır. Lâkin kutuyu ilk olarak **Pandora**'nın kocası **Epimetheus** açar, kutunun içindekileri görünce korkar kapatır ama çıkan çıkmıştır. Bunun üzerine **Pandora** da kocasını korkutan şeyin ne olduğunu anlamak için kutuyu açar ve kalan kötülüklerin tamamı da dünyaya yayılır, **Pandora** son anda kutuyu kapar ve geride bir tek umut kalır. Sadece bu iki hikâyede bile erkek egemen söylem son derece bellidir. Hadi bunlar tevatür diyelim. Peki, bugün bile *Hindistan*'da regl olan kadınların pis sayıldıklarını ve umumi yaşam alanlarına sokulmadıklarını biliyor musunuz? Ortaçağda **Engizisyonun** kadınlara uyguladığı cadı avından haberiniz var mı? Sadece şifacılıkla uğraştığı için veya doğayla iç içe olduğu için ya da sadece güzel olduğu için kadınlar cadılıkla itham edilip öldürüldüler. Cadı olmadığınızın kanıtlanması için sizi elleriniz bağlı bir şekilde suya atıyorlardı. Boğulmazsanız cadı oldunuz anlaşılıyordu ve yakılarak öldürülüyordunuz, e cadı değilseniz zaten boğularak ölüyordunuz! Ne kadar adil değil mi?

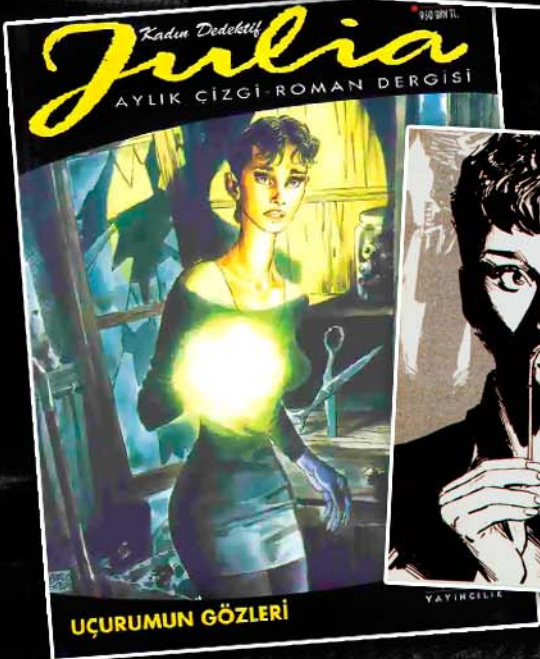
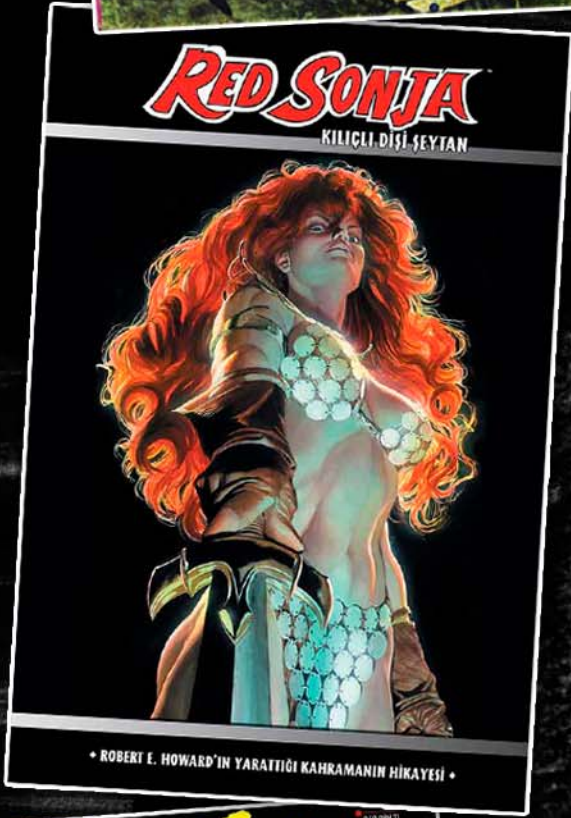
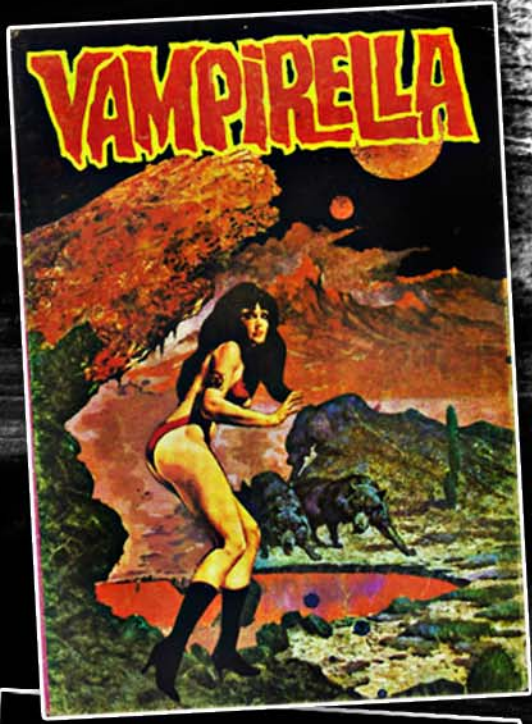

Ken Parker, "Grev"

Bu yazının yazılma sebebi olan **8 Mart Dünya Kadınlar Günü** kutlamasının sebebini ise bilmeyen yoktur. 1857 senesinde Amerika'da dokuma işçilerinin yaptığı grevde 129 kadın işçi barikatlardan kaçamayarak hayatını kaybetti. 1910 senesinde Kopenhag'da toplanan 2.Sosyalist Enternasyonal toplantısında *Clara Zetkin*'in önerisiyle **8 Mart**'ın her sene "**Kadın Günü**" olarak kutlanması kararlaştırıldı. 16 Aralık 1977 ise Birleşmiş Milletler 'de de kabul edildi. BM'de 1977'de kabul edilen gün

Atatürk Türkiyesi'nde 1921'de **Dünya Emekçi Kadınlar Günü** olarak kutlanmaya başlandı. 1980 darbesinden sonra dört sene boyunca kutlanması yasaklandı, sonra yine serbest bırakıldı.

Şimdi diyeceksiniz çizgi roman bu yazının neresinde?! Hemen açıklamasını yapayım, her yerinde. Daha önce yazmış olduğum yazıları okumuş olanlar bilirler ki ben kitap okuma alışkanlığımı çizgi roman ile kazandım.

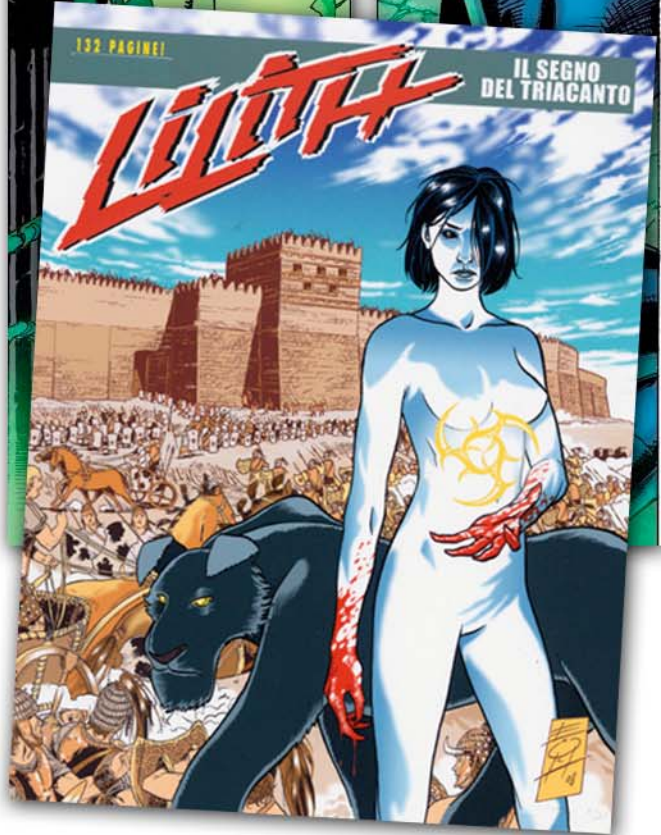
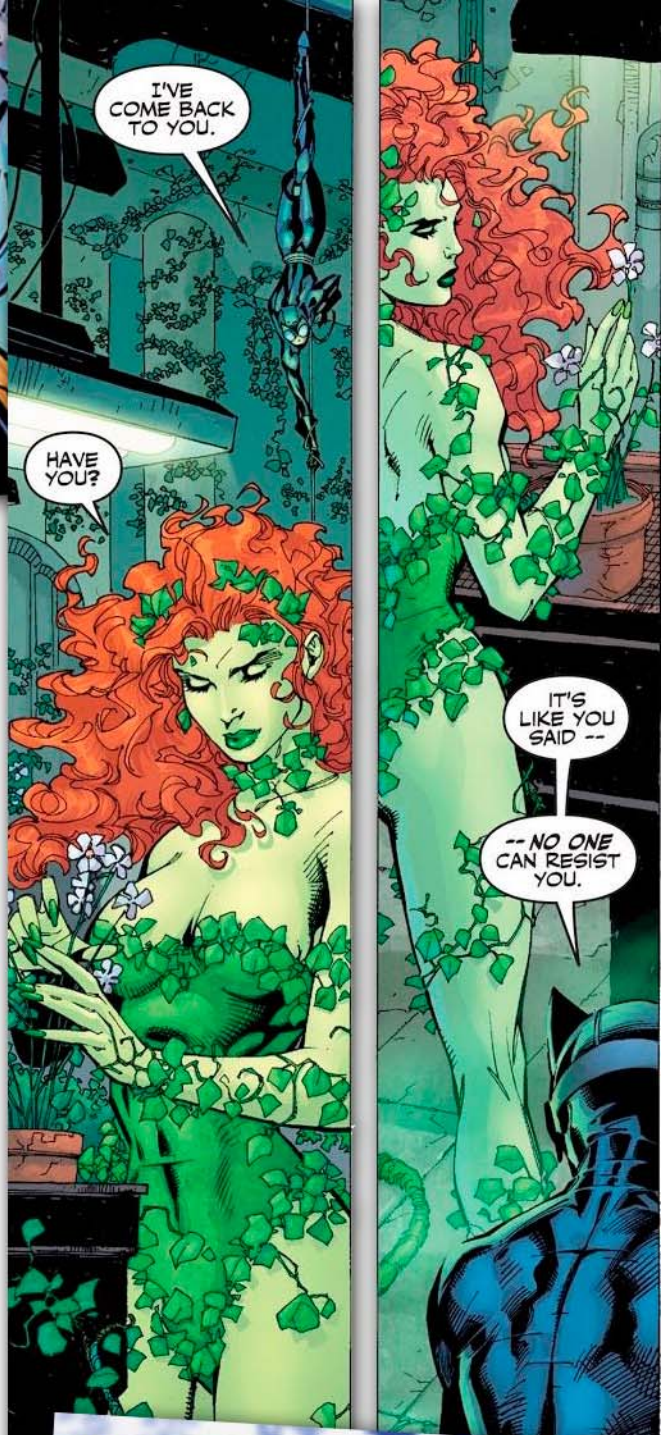
Bütün okuduğum kitapları, yaptığım üniversite tahsilini çizgi romana borçluyum. Çocukken elime çizgi roman olarak ne geçerse okurdum. Sonraları tercihim her zaman öncelikle Fumetti'den yana oldu ama bütün çizgi romanlar içerisinde sanırım en sevdiğim hep *Vampirella*'ydı. Çocukken beni çeken özelliği güzelliği ve yalnızlığıydı. Başka bir gezegenden geliyorsun, farklı bir beslenme alışkanlığın var (iki yudum kan için niye kadını dışlıyorsunuz yani!) ve âşık olarak bütün alışkanlıklarını (kısmen) geride bırakıp kötülülerle mücadele ediyorsun. Ve tabii çocukken çok idrak edemesem de şimdi fazladan olarak ölümsüzlük de beni cezbeden bir özelliğe dönüştü. Yapacak veya benim yapmayı istediğim o kadar çok şey var ama zaman yok. Bir vampir beni ısırsa katiyen hayır demem, kayıtlara geçsin. Sevdiğim diğer bir kadın kahraman ise *Red Sonja*'dır. Zaten *Barbar Conan*'a bir sevginiz varsa *Red Sonja* da yanında pakete dâhil geliyor. Bana göre yan karakter filan değil, tamamen asıl ve asil bir karakterdir kendileri. Sonra bir de hayatıma geç giren *Dedektif Julia* var ki kendileri aslında kriminolog ama cinayet çözüyor, *Audrey Hepburne*'dan esinlenerek çizilen kızımız bence çoktan rüştünü ispat etti.

Amerikan süper kahramanlarından *Poison Ivy* sevdiğim bir kadın kahraman. Zaten *Batman* okumaya başlayıp sonra *Batman*'i dışlayıp hayatıma *Poison Ivy* ve *Joker* ile devam ettim. Bana senin içinde hangi kadınlar var diye sorarsanız elbette öncelikle *Vampirella* ve *Lilith*, sonra biraz *Red Sonja* ve *Poison Ivy* (Yani beni tanıyanlar içimde bir *Safnaz* ya da *Dilberix* olmadığını bilirler). Mücadeleci kadınları seviyorum, pes etmeyen kadınları seviyorum, vazgeçmeyen kadınları seviyorum. İçimdeki çizgi kadınlar da sanırım bu gerçeğin yansıması.

Son söz dersek, bu yazıyı feminist bir kadın olarak yazmadım. Feminist değilim, feminizm inandığım bir akım değil ama feminist olmamam şu gerçeği görmediğim anlamına gelmiyor:

BU ÜLKEDA VE DÜNYANIN HER YERİNDE KADINLAR ÖLDÜRÜLÜYOR, TECAVÜZE UĞRUYOR. KADINLARA FİZİKSEL VE DUYGUSAL OLARAK ŞİDDET UYGULANIYOR. BUNU ENGELLEMENİN YOLU ÖNCE BİZ KADINLARDAN GEÇİYOR. KIZ KARDEŞLERİM LÜTFEN ERKEK ÇOCUKLARINIZI SADECE PİPİLERİ VAR DİYE YÜCELTMİYİN, SİRF ERKEK DOĞDU DİYE AYRICALIKLI DEĞİLLER. KADIN VEYA ERKEK BİR İNSANI AYRICALIKLI YAPAN İÇİNDE TAŞIDIĞI SEVGİDİR, MERHAMETİDİR; SANATA, BİLİME, DOĞAYA VE TOPLUMA YAPTIĞI KATKIDIR.

Altın Madalyon